STOWARZYSZENIE
WSPÓLNIE DLA PRZYSZŁOŚCI

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO

KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ

2016 - 2022

Spis treści

1.Charakterystyka Lokalnej Grupy Działania....5
1.1. Forma prawna i nazwa LGD....5
1.2. Obszar....5
1.3. Potencjał LGD....5
1.3.1. Opis sposobu powstania i doświadczenie LGD....5
1.3.2. Reprezentatywność LGD....6
1.3.3. Poziom decyzyjny....9
1.3.4. Zasady funkcjonowania LGD....9
1.3.5. Potencjał ludzki LGD a regulaminy organu decyzyjnego/zarządu/biura....10
2. Partycypacyjny charakter LSR....10
3. Diagnoza obszaru – potencjał LGD....13
3.1. Położenie geograficzne....13
3.2. Położenie terytorialne LGD, zagospodarowanie przestrzenne, układ osadniczy....13
3.3. Uwarunkowania przyrodnicze....13
3.3.1. Klimat....13
3.3.2. Gleby....14
3.3.3. Ukształtowanie powierzchni....14
3.3.4. Bogactwa naturalne....14
3.3.5. Lesistość....14
3.3.6. Zasoby wodne....14
3.3.7. Zanieczyszczenie środowiska....14
3.4. Uwarunkowania kulturowe....15
3.5. Uwarunkowania historyczne....16
3.6. Opis uwarunkowań – społeczno – gospodarczych obszaru....16
3.6.1. Charakterystyka ludności zamieszkującej obszar LGD....16
3.6.1.1. Potencjał demograficzny....16
3.6.1.2. Struktura wieku ludności....16
3.6.1.3. Opis rynku pracy....16
3.6.1.4. Działalność sektora społecznego....17
3.6.1.5. Grupy defaworyzowane i ich problemy....17
3.6.2. Gospodarka....17
3.6.2.1. Rolnictwo....17
3.6.2.2. Opis produktów lokalnych, tradycyjnych i regionalnych....18
3.6.2.3. Działalność gospodarcza....18
3.6.3. Wskaźnik przedsiębiorczości....19
3.6.4. Dostęp do lokalnej infrastruktury i usług....19

3.6.4.1. Zasoby mieszkaniowe 19
3.6.4.2. Sieć wodociągowa, kanalizacyjna i gazowa 20
3.6.4.3. Internet 20
3.6.4.4. Infrastruktura turystyczna 21
3.6.4.5. Infrastruktura służąca ochronie środowiska 21
3.6.5. Infrastruktura społeczna 21
3.6.5.1. Ochrona zdrowia i opieka społeczna 21
3.6.5.2. Edukacja i wychowanie 21
3.6.5.3. Wskaźnik Migracji 22
3.6.5.4. Sport i rekreacja 23
3.6.5.5. Kultura 23
3.7. Atrakcja i atrakcyjność turystyczna 23
3.8. Walory naturalne 24
3.8.1. Warunki klimatyczne 24
3.8.2. Ukształtowanie krajobrazu 24
3.9. Agroturystyka na obszarze LGD 24
3.10. Atrakcje turystyczne na terenie LGD 24
3.10.1. Szlaki turystyczne 24
3.10.2. Imprezy 24
3.11. Wewnętrzna spójność strategii 25
3.12. Wskaźnik Schneidera (Intensywność ruchu turystycznego) 26
3.13. Wyniki konsultacji społecznych 26
4. Analiza SWOT 26
5. Cele i wskaźniki 29
5.1.Logika realizacji LSR 29
5.2. Proces formułowania celów ogólnych, celów szczegółowych i przedsięwzięć dla potrzeb LGD 35
5.3. Cele i wskaźniki LSR 37
5.3.1. Cel ogólny I. Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP 37
5.3.2. Cel ogólny II. Wzmocnienie i rozwój sektora gospodarczego 40
6. Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru 49
6.1. Formy wsparcia operacji w ramach LSR 49
6.2. Cel tworzenia procedur 51
6.3. Zakres procedur 51
6.4. Formułowanie kryteriów wyboru 52
6.5. Innowacyjność 52
7. Plan działania 53

8. Budżet LSR....53
9. Plan komunikacji....57
10. Zintegrowanie....57
11. Monitoring i ewaluacja....62
12. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko....63
13. Wykaz załączników....63
14. Źródła danych....63
15. Załącznik nr 1. Procedura aktualizacji LSR.....64
16. Załącznik nr 2. Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu.....65
17. Załącznik nr 3. Plan Działań.....69
18. Załącznik nr 4. Budżet.....76
19. Załącznik nr 5. Plan komunikacyjny.....77

1.Charakterystyka Lokalnej Grupy Działania

1.1. Forma prawna i nazwa LGD

Nazwa LGD: Stowarzyszenie „Wspólnie dla Przyszłości”
Status prawny LGD: Stowarzyszenie
Data rejestracji w Sądzie Gospodarczym:17.08.2006r.
Data wpisu: 29.10.2014r.
KRS:0000261995
NIP: 608-00-50-338
REGON:300370213

1.2. Obszar

Obszar działalności LGD Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości” obejmuje teren sześciu gmin. Są to:

- gmina Chocz – gmina miejsko – wiejska*
- gmina Czermin – gmina wiejska
- gmina Dobrzyca – gmina miejsko – wiejska *
- gmina Gizałki – gmina wiejska
- gmina Gołuchów – gmina wiejska
- gmina Pleszew – gmina miejsko – wiejska

Powiat pleszewski: 713 km^2.

*stan na 23.12.2015r.

Rysunek 1. Obszar gmin wchodzących w skład LGD Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości”.

Tabela 1. Wykaz gmin wchodzących w skład LGD.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w km^2	LUDNOŚĆ			
		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na 1 km^2
OBSZAR OBJĘTY LSR	713	63296	31413	31883	89
Pleszew	180	30236	14889	15347	168
Chocz	74	4726	2361	2365	64
Czermin	98	4897	2513	2384	50
Dobrzyca	117	8346	4128	4218	72
Gizałki	108	4673	2344	2329	43
Gołuchów	136	10418	5178	5240	77

Opracowanie własne na podstawie GUS – stan na 31.12.2013

1.3. Potencjał LGD

1.3.1. Opis sposobu powstania i doświadczenie LGD

Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Wspólnie dla Przyszłości” została zawiązana w 2006 roku na terenie sześciu gmin: Chocz, Czermin, Dobrzyca, Gizałki, Gołuchów, Pleszew. Wyżej wymienione jednostki administracyjne tworzą powiat pleszewski. Z inicjatywy przedstawicieli samorządu Wójta Gminy Gołuchów Pana Marka Zdunka oraz Burmistrza Gminy Pleszew Pana Mariana Adamka doszło do pierwszego spotkania informacyjnego z przedstawicielami pozostałych gmin powiatu pleszewskiego. Wynikiem tego spotkania było podjęcie decyzji o budowie partnerstwa oraz realizacji Pilotażowego Programu Leader +. Kolejnym etapem było zorganizowanie i przeprowadzenie spotkań z mieszkańcami gmin (po 2 spotkania na terenie każdej z gmin). Celem pierwszego spotkania była szeroka informacja nt. programu, jego celów i zadań, natomiast drugie miało za zadanie wyłonienie osób chętnych do pracy przy budowie

Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich (ZSROW). Łącznie w spotkaniach uczestniczyło 70 osób. W trakcie 6 kolejnych spotkań warsztatowych uczestnicy przygotowali ZSROW, oraz opracowali statut Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości". Po przeprowadzonych spotkaniach oraz konsultacjach społecznych zorganizowano spotkanie założycielskie Stowarzyszenia, na którym decyzją ogółu, wyłoniono komitet założycielski Lokalnej Grupy Działania. Na kolejnym spotkaniu, które było Walnym Zebraniem Członków wybrano 24 osobowy Zarząd oraz Komisję Rewizyjną z zachowaniem wszelkich zasad budowania Lokalnej Grupy Działania.
W latach 2006-2008 Lokalna Grupa Działania „Wspólnie dla Przyszłości" zrealizowała projekt z Pilotażowego Programu LEADER + Schemat II pt.: „Wspólnie dla Przyszłości – razem zajdziemy dalej". W trakcie realizacji PPL+ przeprowadzono szereg spotkań, które umożliwiły umocnienie partnerstwa w Stowarzyszeniu. Szeroko zakrojona informacja w społeczności lokalnej spowodowała, że do Stowarzyszenia przystąpili nowi członkowie reprezentujący w szczególności sektor gospodarczy i społeczny.
Kolejnym kluczowym etapem dla LGD była realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach PROW na lata 2007-2013, oś IV LEADER. Realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju przyczyniła się do aktywizacji ludności wiejskiej, promocji obszarów wiejskich oraz udzielenia wsparcia mieszkańcom obszaru objętego LSR w zakresie przygotowania projektów i pozyskiwania środków na ich realizację, w tym z programów pomocy. LGD Stowarzyszenie „Wspólnie dla Przyszłości" wraz z czterema Lokalnymi Grupami Działania z Województwa Zachodniopomorskiego: Lider Pojezierza, Szanse Bezdroży Powiatu Goleniowskiego, Partnerstwo Drawy oraz Lider Wałecki zrealizowała projekt w ramach działania 421 Wdrażanie Projektów współpracy w zakresie operacji polegającej na realizacji projektu współpracy pn. „Włóczykije Pojezierza" finansowanego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, oś IV LEADER. Przedmiotem projektu było m.in. wyznaczenie oraz oznakowanie na terenie działania partnerów nowych ścieżek Nordic Walking, stworzenie aplikacji mobilnej dedykowanej dla turystów wraz z budową strony internetowej kompatybilnej z aplikacją mobilną oraz opracowanie i wydanie materiałów promujących projekt. W wyniku realizacji projektu na terenie powiatu pleszewskiego zostało wyznaczonych 12 nowych ścieżek Nordic Walking oraz powstał mobilny przewodnik turystyczny, który przedstawia ścieżki Nordic Walking, ścieżki rowerowe, piesze, szlak kajakowy oraz najważniejsze obiekty, zabytki i ciekawe miejsca z terenu działania LGD Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości". Całkowity budżet projektu współpracy opiewał na kwotę 722 998,23zł, z czego LGD Stowarzyszenie „Wspólnie dla Przyszłości" ze swojego budżetu na projekt przeznaczyła kwotę 120 000,00zł.
W roku 2010 Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Wspólnie dla Przyszłości" zrealizowała projekt w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Działanie 6.3. Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich, pod nazwą **„Przeskocz mur – aktywizacja zawodowa długotrwale bezrobotnych kobiet i mężczyzn zamieszkujących obszary wiejskie powiatu pleszewskiego"**. Głównym celem projektu był wzrost aktywności zawodowej 20 długotrwale bezrobotnych kobiet i mężczyzn w wieku 25-34 lat z obszarów wiejskich w powiecie pleszewskim. W ramach projektu zrealizowany został kompleksowy program szkoleniowy obejmujący bezpłatne warsztaty komputerowe oraz warsztaty aktywności zawodowej.
Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Wspólnie dla Przyszłości" w roku 2011 zrealizowała również projekt pod nazwą **„Zielone światło – aktywizacja i integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w powiecie pleszewskim".** Projekt ten realizowany był w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Działanie 7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji. Projektem objętych zostało 20 uczestników – kobiet i 5 mężczyzn w wieku aktywności zawodowej od 18 do 64 lat pozostających bez zatrudnienia, zagrożonych wykluczeniem społecznym, z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zamieszkujących obszar powiatu pleszewskiego. W ramach projektu zrealizowany został kompleksowy program szkoleniowy obejmujący bezpłatne warsztaty gastronomiczne, warsztaty w zakresie prowadzenia działalności agroturystycznej, szkolenia z zakresu podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz warsztaty aktywności zawodowej. Łączna wartość projektów zrealizowanych przez LGD w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki to 85 067,23zł.

1.3.2. Reprezentatywność LGD

LGD Stowarzyszenie „Wspólnie dla Przyszłości" działa w partnerstwie złożonym z przedstawicieli instytucji publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców. W skład LGD wchodzi 68 członków.

Tabela 2. Członkowie Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości".

Lp.	Imię i nazwisko/ nazwa członka	Sektor	Funkcja w strukturze LGD
1.	Gmina Chocz – przedstawiciel Marian Wielgosik	publiczny	Członek Stowarzyszenia
2.	Małgorzata Bojarun	publiczny	Członek Stowarzyszenia

3.	Anna Koniewicz - Kruk	publiczny	Członek Stowarzyszenia
4.	Patrycja Woźniak - Konecka	publiczny	Członek Stowarzyszenia
5.	Elżbieta Tyburska	mieszkaniec	Członek Stowarzyszenia
6.	Eugeniusz Markiewicz	publiczny	Z-ca Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej
7.	Magdalena Marciniak	publiczny	Członek Zarządu
8.	Karol Moździeż	gospodarczy	Członek Stowarzyszenia
9.	Marek Tyl	gospodarczy	Członek Stowarzyszenia
10.	Adam Kaźmierski (OSP Chocz)	społeczny	Członek Rady Decyzyjnej
11.	Joanna Rybarczyk	mieszkaniec	Członek Stowarzyszenia
12.	Emilia Szkudlarek	mieszkaniec	Członek Rady Decyzyjnej
13.	Gmina Dobrzyca – przedstawiciel Jarosław Pietrzak	publiczny	Członek Rady Decyzyjnej
14.	Ewa Wasielewska	publiczny	Skarbnik Zarządu
15.	Zbigniew Militowski	publiczny	Członek Stowarzyszenia
16.	GZRKiOR – przedstawiciel Zygmunt Jaworski	społeczny	Członek Komisji Rewizyjnej
17.	Zenon Lisiak	publiczny	Członek Stowarzyszenia
18.	Agnieszka Balcer	publiczny	Członek Stowarzyszenia
19.	Zdzisław Woźniak	mieszkaniec	Członek Stowarzyszenia
20.	Kazimierz Goliński	publiczny	Członek Stowarzyszenia
21.	Stefania Kaczmarek	mieszkaniec	Członek Stowarzyszenia
22.	Halina Słojewska	mieszkaniec	Członek Stowarzyszenia
23.	Lidia Kostka	mieszkaniec	Członek Stowarzyszenia
24.	Jarosław Krupnik	gospodarczy	Członek Stowarzyszenia
25.	~~Małgorzata Misztak~~ Kornelia Szyszka	gospodarczy	Członek Rady Decyzyjnej
26.	Gmina Czermin – przedstawiciel Marzena Kowalska	publiczny	Członek Stowarzyszenia
27.	Sławomir Spychaj	publiczny	Prezes Zarządu
28.	Maria Ozdowska	gospodarczy	Członek Rady Decyzyjnej
29.	Krzysztof Zawada	gospodarczy	Członek Stowarzyszenia
30.	Sylwana Szcześniak	gospodarczy	Członek Komisji Rewizyjnej
31.	Józef Libert	publiczny	Członek Stowarzyszenia
32.	Maria Regulska	publiczny	Członek Stowarzyszenia
33.	Alina Garczarek	mieszkaniec	Członek Stowarzyszenia
34.	Kółko Rolnicze w Wieczynie – przedstawiciel Romana Krysińska	społeczny	Członek Rady Decyzyjnej
35.	Stowarzyszenie na Rzecz Integracji z Unią Europejską „Dom Europy” – przedstawiciel Maria Dziatkiewicz	społeczny	Członek Stowarzyszenia
36.	Anna Glapa	publiczny	Członek Zarządu
37.	Marianna Pietryga	mieszkaniec	Członek Stowarzyszenia
38.	Wojciech Burchacki	gospodarczy	Członek Rady Decyzyjnej
39.	Mariola Dąbrowska	publiczny	Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej
40.	Gmina Gizałki – rep. Robert Łoza	publiczny	Przewodniczący Rady Decyzyjnej
41.	Roman Rojewski	mieszkaniec	Członek Stowarzyszenia
42.	Tomasz Witkowski	gospodarczy	Członek Stowarzyszenia
43.	Marcin Osman	gospodarczy	Członek Rady Decyzyjnej

44.	Monika Pakulska	gospodarczy	Członek Stowarzyszenia
45.	Gmina Gołuchów – przedstawiciel Marek Zdunek	publiczny	Członek Stowarzyszenia
46.	Patrycja Walerowicz - Wojtkowiak	publiczny	Wiceprezes Zarządu
47.	Irena Grabowska	gospodarczy	Członek Rady Decyzyjnej
48.	Anna Wojtysiak	publiczny	Członek Stowarzyszenia
49.	Halina Żółciak	mieszkaniec	Członek Stowarzyszenia
50.	Edward Nowak	mieszkaniec	Członek Stowarzyszenia
51.	Stowarzyszenie „Mieszkańcom Gminy Gołuchów" – przedstawiciel Magdalena Radomska	społeczny	Członek Stowarzyszenia
52.	Mieczysław Maciaszek	mieszkaniec	Członek Stowarzyszenia
53.	Karolina Szczepańska	gospodarczy	Członek Stowarzyszenia
54.	Aurelia Szkudlarska	publiczny	Członek Komisji Rewizyjnej
55.	Jerzy Szkudlarski	mieszkaniec	Członek Rady Decyzyjnej
56.	Miasto i Gmina Pleszew – przedstawiciel ~~Marian Adamek~~ Arkadiusz Ptak	publiczny	~~Z-ca Przewodniczącego Rady Decyzyjnej~~ Wiceprezes Zarządu
57.	~~Arkadiusz Ptak~~ Marian Adamek	publiczny	~~Wiceprezes Zarządu~~ Z-ca Przewodniczącego Rady Decyzyjnej
58.	Tadeusz Rak	gospodarczy	Członek Stowarzyszenia
59.	Zofia Winiecka	mieszkaniec	Członek Stowarzyszenia
60.	Jolanta Jańczak	mieszkaniec	Członek Stowarzyszenia
61.	Mariusz Szymczak	publiczny	Członek Stowarzyszenia
62.	Ewa Swiątek	publiczny	Członek Stowarzyszenia
63.	Bernadeta Gawrońska	publiczny	Członek Stowarzyszenia
64.	Czesław Skowroński	publiczny	Członek Komisji Rewizyjnej
65.	Anna Sobkowiak	gospodarczy	Członek Stowarzyszenia
66.	Stowarzyszenie „Zrozumieć i Pomóc" – przedstawiciel Janina Bandosz	społeczny	Członek Rady Decyzyjnej
67.	Paweł Jezierski	gospodarczy	Członek Stowarzyszenia

Formuła LGD ma charakter otwarty i bez ograniczeń zgodnie z zasadami opisanymi w §13 statutu, który Walne Zebranie Członków uchwaliło określając zasady przystąpienia do LGD:

§ 13 (statutu)

1. Członkiem zwyczajnym zostaje osoba fizyczna, która podpisała deklarację członkowską i złożyła ją Zarządowi Stowarzyszenia, który wyraził zgodę na jej przyjęcie uchwałą powziętą zwykłą większością głosów, w obecności, co najmniej połowy członków Zarządu oraz otrzymała rekomendację partnera sektora publicznego lub społecznego lub gospodarczego.

Utrata członkostwa Stowarzyszenia następuje wskutek skreślenia członka zwyczajnego.

Skreślenia z listy członków zwyczajnych Stowarzyszenia dokonuje Zarząd Stowarzyszenia w przypadku:

- rezygnacji z członkowstwa złożonej przez członka na piśmie;
- nieusprawiedliwionego zalegania przez członka, mimo pisemnego upomnienia, z opłatą, składek przez okres 6 miesięcy od daty wymagalności zapłaty składki za dany rok;
- śmierci członka;
- utraty praw obywatelskich na mocy prawomocnego wyroku sądu;
- utraty zdolności do czynności prawnych;
- działania na szkodę Stowarzyszenia;
- prowadzenia działalności rażąco sprzecznej ze Statutem Stowarzyszenia;
- działalności niezgodnej ze Statutem Stowarzyszenia lub uchwałą władz Stowarzyszenia.

1.3.3. Poziom decyzyjny

Lokalna Grupa Działania posiada radę, będącą jej organem decyzyjnym, do kompetencji, której należy wybór operacji realizowanych w ramach opracowanej LSR. Rada LGD Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości" składa się z 12 członków w tym z Przewodniczącego, Zastępcy Przewodniczącego oraz Członków Rady (4 przedsiębiorców, 5 kobiet, 2 osób poniżej 35 roku życia). Zasady powoływania i zmiany składu Rady Decyzyjnej Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości" określone zostały w statucie Stowarzyszenia.

Wykres 1. Reprezentatywność sektorów w Radzie.

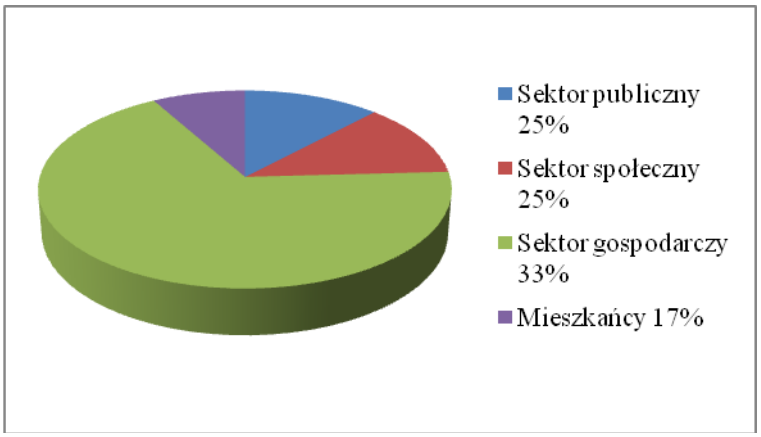

Zgodnie z art. 32 ust. 2 lit. b Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013r. na poziomie podejmowania decyzji ani władze publiczne – określone zgodnie z przepisami krajowymi – ani żadna z grup interesu nie posiada więcej niż 49% praw głosu.

Skład Rady Decyzyjnej Stowarzyszenia:

1. Robert Łoza – Przewodniczący – sektor publiczny
2. Marian Adamek – Zastępca Przewodniczącego – sektor publiczny
3. Jerzy Szkudlarski – Członek Rady Decyzyjnej – mieszkaniec
4. Karolina Szczepańska – Członek Rady Decyzyjnej – sektor gospodarczy
5. Kółko Rolnicze w Wieczynie reprezentowane przez Romanę Krysińską – Członek Rady Decyzyjnej – sektor społeczny
6. Maria Ozdowska – Członek Rady Decyzyjnej – sektor gospodarczy
7. Emilia Szkudlarek – Członek Rady Decyzyjnej – mieszkaniec
8. OSP w Choczu reprezentowane przez Adama Kaźmierskiego – Członek Rady Decyzyjnej – sektor społeczny
9. Wojciech Burchacki – Członek Rady Decyzyjnej – sektor gospodarczy
10. Jarosław Pietrzak – Członek Rady Decyzyjnej – sektor publiczny
11. Kornelia Szyszka – Członek Rady Decyzyjnej – sektor gospodarczy
12. Stowarzyszenie „Zrozumieć i pomóc" z Pleszewa reprezentowane przez Janinę Bandosz – Członek Rady Decyzyjnej – sektor społeczny

Rada działa w oparciu o uchwalony przez siebie regulamin. Dokument ten określa szczegółowo organizację wewnętrzną i tryb pracy Rady. Regulamin Rady Decyzyjnej Stowarzyszenia zapewnia przejrzystość, demokratyczność oraz jawność podejmowania decyzji. Określa także procedurę wyłączenia członków Rady z wyboru operacji w razie zaistnienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości, co do ich bezstronności, w szczególności w przypadku ubiegania się przez danego członka o wybór jego operacji. Ponadto LGD prowadzi „Rejestr interesów", w którym odnotowuje zaistniałe powiązania między wnioskodawcami a członkami rady, którzy zostali wyłączeni z procedury oceny i głosowania. Wybór i odwoływanie Przewodniczącego, Zastępcy Przewodniczącego oraz członków Rady dokonywane jest przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia. Kadencja organu decyzyjnego LGD trwa nie dłużej niż 2 lata.

1.3.4. Zasady funkcjonowania LGD

Regulaminem funkcjonowania LGD, zapewniającym przejrzystość, demokratyczność oraz jawność podejmowania decyzji, jest Statut.

Zgodnie z zapisem Statutu, władzami Stowarzyszenia są:

- Walne Zebranie Członków;
- Zarząd;

- Rada Decyzyjna;
- Komisja Rewizyjna

Lokalna Grupa Działania w Statucie przyjęła zapis, iż nie można być jednocześnie członkiem Zarządu, Rady czy Komisji Rewizyjnej.

Najwyższą władzą Stowarzyszenia jest Walne Zebranie Członków, zwoływane przez Zarząd, co najmniej jeden raz na rok lub na pisemny wniosek Komisji Rewizyjnej. Zarząd powiadamia o jego terminie, miejscu obrad i propozycjach porządku obrad wszystkich członków listami poleconymi lub w każdy skuteczny sposób, co najmniej na 14 dni przed terminem rozpoczęcia obrad. Do kompetencji Walnego Zebrania należy w szczególności: uchwalanie kierunków i programu działania Stowarzyszenia, ustalanie liczby członków Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej, wybór i odwołanie członków Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej, rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej za ostatni rok kalendarzowy, w szczególności dotyczących projektów realizowanych w ramach LSR opracowanej prze LGD, udzielanie absolutorium ustępującemu Zarządowi, uchwalanie zmian Statutu, ustalanie wysokości składek członkowskich, podejmowanie uchwał w sprawie rozwiązania Stowarzyszenia, rozpatrywanie odwołań od uchwały Zarządu wniesionych przez członków Stowarzyszenia oraz przez inne osoby, których deklaracje członkowskie zostały rozpatrzone przez Zarząd w sposób negatywny, uchwalanie regulaminu obrad Walnego Zebrania, rozpatrywanie odwołań od uchwał Komisji Rewizyjnej.

Zarząd kieruje całokształtem działalności Stowarzyszenia w okresie pomiędzy posiedzeniami Walnego Zebrania Członków, reprezentuje je na zewnątrz i ponosi odpowiedzialność za swoją pracę przed Walnym Zgromadzeniem Członków. Zarząd składa się z Prezesa, dwóch Wiceprezesów, Skarbnika i dwóch innych Członków Zarządu. Zarząd działa w oparciu o Statut zatwierdzany i aktualizowany przez Walne Zebranie Członków oraz zatwierdzony przez siebie Regulamin Zarządu.

Procedura funkcjonowania Rady Decyzyjnej została opisana w rozdziale 1. Charakterystyka LGD, podrozdział 1.2. Potencjał LGD, podpunkt 1.2.3. Poziom decyzyjny niniejszej LSR.

Komisja Rewizyjna jest organem kontrolnym, działającym w imieniu i z upoważnienia Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia. Komisja Rewizyjna składa się z 6 członków w tym Przewodniczącego oraz Wiceprzewodniczącego. Członkowie Komisji Rewizyjnej nie mogą być członkami organu zarządzającego, pozostawać z nimi w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podlegać z tytułu zatrudnienia, nie mogą też być skazani prawomocnym wyrokiem z winy umyślnej. Komisja Rewizyjna działa w oparciu o Regulamin Komisji Rewizyjnej uchwalony i aktualizowany przez Zarząd

1.3.5. Potencjał ludzki LGD a regulaminy organu decyzyjnego/zarządu/biura

W celu zapewnienia, że projekty realizowane za pośrednictwem LGD są zgodne ze strategią, nadrzędne stało się określenie zasobów, które posiadają osoby pracujące na rzecz LGD i prawidłowej realizacji LSR. Osoby zasiadające w organach LGD „Wspólnie dla Przyszłości" posiadają wiedzę oraz doświadczenie niezbędne do tworzenia oraz zarządzania procesami rozwoju na poziomie lokalnym. Zarówno członkowie Zarządu, Komisji Rewizyjnej, Rady Decyzyjnej oraz pracownicy Biura posiadają kompetencje odpowiadające zakresowi merytorycznemu LSR. Istotna w budowaniu partnerstwa na poziomie lokalnym jest też obecność w życiu LGD osób o zróżnicowanym statusie społecznym, doświadczeniu zawodowym oraz wykształceniu. Niemniej jednak ważne stało się, aby w pracę nad realizacją LSR zaangażowane były osoby posiadające doświadczenie w zakresie pozyskiwania środków ze źródeł zewnętrznych w tym funduszy Unii Europejskiej, osoby posiadające doświadczenie w zarządzaniu projektami objętymi dofinansowaniem oraz zarządzaniu zasobami ludzkimi. Obowiązujące w strukturach LGD regulaminy zawierają szczegółowe regulacje dotyczące kompetencji i doświadczenia osób zasiadających w organach LGD i pracujących w Biurze. Zapisy wyżej wymienionych dokumentów uniemożliwiają wybór do najważniejszych organów LGD osób niespełniających podstawowych wymogów niezbędnych do zachowania partnerstwa oraz prawidłowej realizacji strategii.

2. Partycypacyjny charakter LSR

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru objętego działaniami LGD Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości" na każdym etapie jej budowy została wypracowana w oparciu o liczne konsultacje społeczne. Formę tą określa się, jako oddolną inicjatywę polegającą na zaangażowaniu w proces planowania strategicznego szerokiego grona mieszkańców, instytucji i organizacji, których wiedza, doświadczenie i plany odnośnie przyszłego rozwoju łączą się z zakresem i tematyką strategii. LGD przystąpiło do pracy wspólnie ze społecznością lokalną, w pierwszej kolejności przeprowadzając jej analizę. Analiza pozwoliła określić jej skład, poznać głównych aktorów i na tej podstawie dobrać najtrafniejsze metody współpracy.

W procesie tworzenia strategii wykorzystano następujące partycypacyjne metody konsultacji.

1. Spotkania z mieszkańcami w gminach obejmujących obszar LGD: Chocz, Czermin, Dobrzyca, Gizałki, Gołuchów, Pleszew, na etapie budowy LSR (w każdej gminie po 2 spotkania):

1.1 z sektorem społecznym i publicznym (KGW, OSP, stowarzyszenia, fundacje, Rady Sołeckie, przedstawiciele gmin, mieszkańcy LGD).
1.2 z sektorem prywatnym – rolnicy, mikroprzedsiębiorcy oraz organizacje zrzeszające przedsiębiorców (stowarzyszenia zrzeszające przedsiębiorców, kastry, MŚP).

Konsultacje dla mieszkańców dotyczyły diagnozy w zakresie słabych i mocnych stron obszaru, szans i zagrożeń, grup defaworyzowanych, a także celów działań, w ramach tworzonej nowej Lokalnej Strategii Rozwoju LGD na lata 2014 – 2020.
Podczas konsultacji przyjmowano zgłaszane wnioski dotyczące budowy LSR, następnie dokonano ich analizy. Najbardziej strategiczne i mające wpływ na rozwój terenu, objętego LSR propozycje, wzięto pod uwagę w analizie SWOT, mają one odzwierciedlenie również w określonych celach i wskaźnikach. W 12 spotkaniach wzięło udział 112 osób.

2. Przeprowadzenie wywiadów bezpośrednich wraz z wypełnieniem ankiety wywiadu, dla każdego ankietowanego, na podstawie opracowanego scenariusza, na zaproszenie LGD dla wszystkich chętnych mieszkańców chcących mieć wpływ na budowę strategii.
3. Przeprowadzenie ankiety – analizy obszaru pn: „Jak powinny rozwijać się nasze tereny wiejskie?" podczas spotkań z mieszkańcami oraz poprzez umieszczenie jej na stronie www.lgd.pleszew.pl. Pytania ankietowe posłużyły zdefiniowaniu potrzeb i problemów, skonstruowaniu celów, ustalaniu ich hierarchii. Pytania ankietowe sformułowane były zarówno w formie otwartej, tj. zawierały prośbę o wskazanie największych problemów i potrzeb mieszkańców obszaru, w określonych dziedzinach życia, jak i w formie zamkniętej – w postaci wypunktowanego spisu problemów i propozycji ich rozwiązania, z którego respondent miał możliwość wyboru tych, które jego zdaniem są najważniejsze.
4. Opracowano fiszki projektowe (arkusze proponowanych projektów w ramach realizacji strategii na lata 2014-2020), które następnie zostały wypełnione przez wszystkie grupy społeczne i sektory. Arkusze określały kierunki potrzeb wynikające z analizy SWOT zawartej w LSR. W fiszkach określone zostały potrzeby finansowe przyszłych operacji. Podczas wypełniania arkuszy projektowych i opisywania swych pomysłów, przez wszystkie grupy społeczne i sektory, w przypadku problemów zawsze pracownicy biura, członkowie zarządu, komisji rewizyjnej oraz członkowie rady decyzyjnej stowarzyszenia pełnili funkcje konsultantów. W każdej gminie, w wyznaczonym miejscu, można było złożyć arkusze projektowe oraz wypełnione ankiety ewaluacyjne. Arkusze i ankiety przesyłano również listownie na adres Biura LGD: Czermin 47, 63-304 Czermin oraz za pomocą poczty elektronicznej swdp@pleszew.pl; e.fajka@pleszew.pl; e.kaczmarek@pleszew.pl.
5. Działanie punktu konsultacyjnego w ramach biura LGD, w którym można było otrzymać szczegółowe informacje i wyjaśnienia dotyczące budowy LSR na lata 2014-2020 oraz składać uwagi i propozycje w tym zakresie. Biuro czynne było dla mieszkańców w nast. dni tygodnia: środa 7.30-11.30; czwartek 7.30-11.30; Piątek 7.30-11.30. Do dyspozycji mieszkańców pozostawali pracownicy zatrudnieni w liczbie 1,5 etatu (2 osoby) na stanowiskach: Asystent kierownika biura oraz Specjalista ds. informacji i promocji LGD „Wspólnie dla Przyszłości".
6. Przeprowadzenie 3 spotkań konsultacyjnych ze społecznością lokalną, w trzech rożnych miejscowościach stanowiących obszar LGD, w celu skonsultowania projektu LSR przed zatwierdzeniem jej ostatecznej wersji przez Walne Zebranie Członków.
7. Zespół redakcyjny. W pracę nad budową LSR zaangażowany został zespół redakcyjny, w skład którego weszli członkowie Stowarzyszenia z wszystkich sektorów, w tym członkowie zarządu oraz pracownicy Biura.
   Rolą zespołu redakcyjnego było zebranie danych, dokonanie diagnozy obszaru i przeprowadzenie procesu budowy strategii – oferowanie narzędzi i przedstawianie przykładów sprawdzonych działań, jak również poszukiwanie nowych rozwiązań, innowacyjnych, a zarazem odpowiednich na naszym terenie.
8. Strona internetowa LGD: www.lgd.pleszew.pl. Na stronie www. zamieszczono informacje i dokumenty dotyczące budowy LSR na lata 2014-2020. Poprzez stronę www. społeczność lokalna miała możliwość komunikowania się i włączenia w budowę LSR.

W kluczowych etapach przygotowywania strategii wykorzystano następujące działania partycypacyjne:

1. Diagnoza i analiza SWOT
   - Spotkania konsultacyjne w dniach: 10.08.2015r.; 11.08.2015r.; 17.08.2015r.; 19.08.2015r.; 21.08.2015r.; 26.08.2015r.,
   - Ankieta – analizy obszaru pn: „Jak powinny rozwijać się nasze tereny wiejskie?",
   - Punkt konsultacyjny w ramach biura LGD,
   - Przeprowadzenie wywiadów bezpośrednich.

2. Określanie celów i wskaźników w odniesieniu do opracowania LSR oraz opracowanie planu działania
   - Spotkania konsultacyjne w dniach: 10.08.2015r.; 11.08.2015r.; 17.08.2015r.; 19.08.2015r.; 21.08.2015r.; 26.08.2015r.,
   - Ankieta – analizy obszaru pn: „Jak powinny rozwijać się nasze tereny wiejskie?",
   - Fiszki projektowe – arkusze proponowanych projektów w ramach realizacji strategii na lata 2014-2020,
   - Przeprowadzenie wywiadów bezpośrednich.
3. Opracowanie zasad wyboru operacji i ustalania kryteriów wyboru
   - Ankieta – analizy obszaru pn: „Jak powinny rozwijać się nasze tereny wiejskie?",
   - Fiszki projektowe (arkusze proponowanych projektów w ramach realizacji strategii na lata 2014-2020),
   - Zespół redakcyjny,
   - Strona www.lgd.pleszew.pl.
4. Opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji
   - Punkt konsultacyjny w ramach biura LGD,
   - Przeprowadzenie spotkań konsultacyjnych ze społecznością lokalną w celu skonsultowania projektu LSR,
   - Zespół redakcyjny,
   - Strona www.lgd.pleszew.pl.
5. Przygotowywanie planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR
   - Punkt konsultacyjny w ramach biura LGD,
   - Przeprowadzenie spotkań konsultacyjnych ze społecznością lokalną w celu skonsultowania projektu LSR,
   - Zespół redakcyjny,
   - Strona www.lgd.pleszew.pl.

Konsultacje dla mieszkańców dotyczyły diagnozy w zakresie słabych i mocnych stron obszaru, szans i zagrożeń, grup defaworyzowanych, a także celów działań, w ramach tworzonej nowej Lokalnej Strategii Rozwoju LGD na lata 2014 – 2020.

Podczas konsultacji przyjmowano zgłaszane wnioski dotyczące budowy LSR, po czym dokonano ich analizy i te najbardziej strategiczne oraz mające wpływ na rozwój terenu objętego LSR wzięto pod uwagę w analizie SWOT. Mają one odzwierciedlenie również w określonych celach i wskaźnikach. Zastosowane metody partycypacyjne pozwoliły na wskazanie grupy defaworyzowanej, jaką na naszym terenie jest grupa osób młodych do 30 roku życia, poszukujących pracy po raz pierwszy. Jednocześnie określenie takiej grupy defaworyzowanej potwierdzają dane statystyczne z Powiatowego Urzędu Pracy, gdyż na 1490 bezrobotnych, 542 osoby to ludzie do 30 roku życia (w tym 347 kobiety).

Podstawą do zastosowania powyższych metod konsultacji społecznych były:
1. Wyniki diagnozy obszaru. Największe społeczne problemy obszaru.
2. Doświadczenie LGD w realizacji poprzedniej LSR 2007-2013 oraz kolejno przeprowadzone ewaluacje wdrażania LSR.
3. Wyniki spotkań z mieszkańcami obszaru realizowanymi przez cały okres wdrażania LSR 2007-2013.
4. Konsultacje społeczne podczas końcowej ewaluacji wdrażania LSR 2007-2013.
5. Analiza złożonych projektów podczas konkursów na wdrażanie LSR 2007-2013.
6. Potrzeby wyrażone podczas spotkań aktywizujących realizowanych w ramach funkcjonowania LGD.

Dokumentami potwierdzającymi przeprowadzoną analizę oraz uzyskane dane, wykorzystanymi do budowy LSR, są wypełnione wspólnie z mieszkańcami obszaru ankiety, a także materiały takie jak: ogłoszenia, listy obecności, dokumentacja fotograficzna.

Lokalna Grupa Działania „Wspólnie dla Przyszłości" w ramach pracy nad tworzeniem Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020, oprócz spotkań konsultacyjnych przeprowadziła wywiady bezpośrednie z których skorzystało 10 osób.
Po dokonaniu analizy SWOT i celów LSR uczestnicy konsultacji zgłosili na arkuszach pomysłów najważniejsze potrzeby oraz propozycje działań w poszczególnych obszarach.
W obszarze sfery społecznej wśród najczęściej proponowanych projektów znalazły się: imprezy integracyjne, zajęcia wyrównujące szanse rozwoju dzieci i młodzieży, organizacja warsztatów dla seniorów, szkolenia, wyposażenie świetlic, zajęcia aktywizujące społeczności lokalne, imprezy sportowe, spotkania promujące zdrowy styl życia i inne.

W obszarze rolnictwa, gospodarki i przedsiębiorczości zaproponowano m.in. działania nastawione na: rozwój agroturystyki, podnoszenie jakości usług dla ludności, wspieranie przedsiębiorczości, szkolenia doskonalące dla przedsiębiorców.
Atrakcyjność turystyczna i miejsca zamieszkania obszaru LGD, przejawiała się w propozycjach realizacji projektów dotyczących: odnawialnych źródeł energii, zagospodarowania terenów i remontów świetlic, tworzenia centrów rekreacyjnych, urządzania miejsc integracji mieszkańców, wyposażania placów zabaw i siłowni na wolnym powietrzu, tworzeniu boisk i kompleksów sportowych, renowacji zabytków, budowy ścieżek rowerowych, miejsc widokowych i biwakowych, kultywowaniu tradycji, promocji terenu i innych.

Podejmowanie działań zmierzających do aktualizacji zapisów Strategii będzie odpowiedzią na pojawiające się spostrzeżenia z realizacji LSR w obecnym kształcie. Podstawą do aktualizacji LSR będą wyniki ewaluacji przeprowadzanej przez podmioty zewnętrzne oraz ewaluację wewnętrzną przeprowadzoną przez Stowarzyszenie z zespołem ds. LSR. W celu przeprowadzenia procesu ewaluacji i konsultowania LSR podczas jej realizacji przewiduje się następujące działania: spotkania z mieszkańcami, punkt informacyjno-konsultacyjny w biurze LGD, konsultacje internetowe, ankiety i rozmowy indywidualne z osobami zaangażowanymi we wdrażanie.

Konsultacje ze społecznością lokalną dotyczące zmian w LSR przeprowadzane będą w sposób ciągły. Zatwierdzanie zmian do LSR przez Zarząd Stowarzyszenia odbywać się będzie do końca czerwca w roku, w którym przeprowadzana będzie aktualizacja.

3. Diagnoza obszaru – potencjał LGD

3.1. Położenie geograficzne

LGD Stowarzyszenie „Wspólnie dla Przyszłości" położona jest na Wysoczyźnie Kaliskiej, która swą jednolitą rzeźbę terenu zawdzięcza działaniu lądolodu skandynawskiego w ostatnim zlodowaceniu, a jego ciekawą pozostałością są dość liczne głazy narzutowe. Główną rzeką przepływającą przez region jest rzeka Prosna, której dolina rozgranicza Wysoczyznę Leszczyńską i bardziej wyniesioną Wysoczyznę Kaliską. Inne mniejsze rzeki jak: Patoka, Ner, Ciemna, Giszka stanowią jej dopływy. Jedynie południowo-zachodnią część obszaru przecina Lutynia, będąca lewym dopływem Warty.

3.2. Położenie terytorialne LGD, zagospodarowanie przestrzenne, układ osadniczy

Obszar objęty działaniem Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie „Wspólnie dla Przyszłości' położony jest w południowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego. Obszar obejmuje Miasto i Gminę Pleszew oraz gminy: Chocz, Czermin, Dobrzyca, Gizałki, Gołuchów. Wyżej wymienione gminy tworzące obszar Lokalnej Grupy Działania bezpośrednio do siebie przylegają i są jednocześnie jednostkami administracyjnymi tworzącymi powiat pleszewski. Zarówno pod względem obszaru, jak i zaludnienia zajmujemy 22 miejsce wśród 31 powiatów województwa. Graniczymy z powiatami: jarocińskim, kaliskim, krotoszyńskim, konińskim, ostrowskim, wrzesińskim oraz słupeckim. Przez nasz obszar przebiegają ważne dla południowej wielkopolski szlaki komunikacyjne: droga krajowa nr 12 Poznań – Katowice oraz krzyżująca się z nią droga krajowa nr 11 Pleszew – Ostrów, które ułatwiają sprawną komunikację i mają silny wpływ na rozwój gospodarczy tego regionu. Teren objęty działaniem LGD Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości" charakteryzuje się spójnym rozwojem funkcjonalnym, z zachowaniem dostatecznej różnorodności gospodarczej, przyrodniczej oraz społecznej, a także ograniczeniem konfliktów przestrzennych. Odpowiedni proporcjonalny udział większych miejscowości, w jego układzie osadniczym, zapewnia organizację życia społecznego wokół nich, łatwą dostępność do usług przy jednoczesnym, różnym stopniu ich koncentracji. Ośrodki miejskie i niewielkie wsie stanowią wzajemnie się uzupełniający krajobraz przestrzenno-funkcjonalny, a rozbudowana sieć dróg zapewnia skuteczną współpracę wewnątrz-regionalną. Znaczna większość z miejscowości na naszym terenie posiada Plany Odnowy Miejscowości, które są systematycznie aktualizowane i uzupełniane o nowe rozwiązania infrastrukturalne i elementy zagospodarowania terenu. Umiejętne wykorzystanie większych miejscowości takich jak Pleszew, Dobrzyca czy Gołuchów, w układzie osadniczym, zapewnić może odpowiednie ich oddziaływanie, na pozostałe miejscowości regionu, polegające na tworzeniu warunków organizacyjnych, technicznych oraz społecznych do wprowadzania i rozwijania innowacji w różnych sferach życia społecznego i układzie przestrzenno-infrastrukturalnym. Zapewnienie należytej struktury przestrzennej, na ziemi pleszewskiej, możliwe jest poprzez realizację projektów związanych z rozbudową infrastruktury technicznej, ochroną środowiska, rewaloryzacją zabytków, transportem, a także przeobrażeniami społeczno-kulturalnymi miejscowości wiejskich.

3.3. Uwarunkowania przyrodnicze

3.3.1. Klimat

Powiat pleszewski znajduje się w Środkowowielkopolskim i częściowo w Południowo-wielkopolskim Regionie Klimatycznym. Region ten charakteryzuje się pogodą ciepłą, ale też pochmurną. Dominującymi wiatrami w regionie są

wiatry zachodnie i południowo-zachodnie o średniej prędkości 2,9 m/s (średnia maksymalna – 3,4 m/s w marcu, średnia minimalna - 2,5 m/s od czerwca do sierpnia). Liczba dni ciepłych (temperatura powyżej 15°C) w ciągu roku waha się od 134 do 184, a gorących wypada około 35. Dni mroźnych (z temperaturą poniżej 0°C) przypada w roku przeciętnie 37. Przeciętna liczba dni pochmurnych wynosi 118. Najwyższa średnia temperatura notowana była w lipcu (17,7°C), najniższa w styczniu (-2,6°C), natomiast średnia wartość tego parametru dla całego roku wynosi 7,8°C. Mgły w ciągu roku występują przez około 218 godzin (średnia liczba dni, w których się pojawiają, to 40). Średnia suma opadów, to 517 mm, maksimum w lipcu – 84 mm, minimum w lutym i marcu – 25 mm. Pokrywa śnieżna pojawia się zwykle 28 listopada, a zanika 30 marca, przeciętnie zalega 57 dni (minimalnie 7, maksymalnie 101). Okres wegetacyjny (temp. powietrza powyżej 5°C) trwa zwykle 220 dni, przeciętnie od 31 marca do 5 września.

3.3.2. Gleby

Na terenie powiatu dominują gleby bielicowe piaszczyste (około 81%). Znacznie mniejszy odsetek stanowią gleby słabo ilaste oraz gleby płowe gliniaste (10%). Na pozostałych obszarach powiatu występują gleby pylaste (7%), torfowe i murszowe. Występujące gleby w większości zaklasyfikowane zostały do średnich i niższych klas bonitacyjnych. Znaczny procent, bo 41% stanowią grunty V i VI klasy bonitacyjnej, gleby klasy IV zajmują 30%, klasy III – 28% powierzchni. Gleby klasy II stanowią – 1%, a I klasa w ogóle nie występuje.

3.3.3. Ukształtowanie powierzchni

Cały obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju należy zaliczyć pod względem morfologicznym do terenów słabo urozmaiconych. Ukształtowanie rzeźby terenu, gleby, wody oraz krajobraz obszaru są pochodzenia polodowcowego. Teren tez znajduje się na obszarze dawnego zlodowacenia środkowopolskiego. Jego powierzchnię stanowi zespół równin z niewielkimi nachyleniami, które poprzecinane są dodatkowo szerokimi dolinami rzeki Prosny i Neru. Różnica między najniżej (70,0 m n.p.m. – gmina Gizałki) i najwyżej (158,0 m n.p.m. – gmina Dobrzyca) położonymi punktami wysokościowymi na terenie powiatu wynosi 78,0m.

3.3.4. Bogactwa naturalne

Na terenie działania Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości" występują udokumentowane niewielkie ilości złoża gazu ziemnego, kruszywa naturalnego (piaski, żwiry) oraz surowców ilastych, wykorzystywanych jeszcze niedawno do produkcji ceramiki budowlanej.

3.3.5. Lesistość

Według klasyfikacji geobotanicznej W. Szafera, lasy naszego obszaru zaliczane są do Działu Bałtyckiego, Poddziału Pasa Wielkich Dolin oraz Krainy Wielkopolsko – Kujawskiej. Ze względu na stosunkowo niewielką lesistość terenu (19,3% powierzchni, przy średniej dla kraju wynoszącej 28%), roślinność nieleśna pełni tu ważną funkcję przyrodniczą. Dominującym typem siedlisk są bory świeże i lasy mieszane, w naturalnym drzewostanie przeważają sosna zwyczajna, dąb szypułkowy, brzoza oraz osika.

3.3.6. Zasoby wodne

Zasoby użytkowe wód podziemnych występują w utworach czwartorzędowych, trzeciorzędowych i jurajskich. W utworach czwartorzędowych znajduje się część (fragment) głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP), którego zasoby dyspozycyjne wynoszą 123 tys. m³/d, a średnia głębokość ujęć sięga 30 m. Występujące wody powierzchniowe należą do systemu wodnego środkowej Odry, w zlewni rzeki Warty. Przez obszar powiatu (gmina Gizałki) przebiega linia wododziałowa, oddzielająca zlewnię Warty II rzędu od zlewni Prosny III rzędu. Sieć rzeczną tworzy przede wszystkim rzeka Prosna wraz z dopływami między innymi Ciemną, Nerem oraz Garbaczem. Nieco mniejsze znaczenie ma rzeka Lutynia. Na terenie powiatu nie występują naturalne zbiorniki wodne. Istnieje jedynie kilka sztucznych zbiorników retencyjnych, zasilanych głównie wodami powierzchniowymi.

3.3.7. Zanieczyszczenie środowiska

Zanieczyszczenia wód powierzchniowych

Przeprowadzone w 2013 roku na terenie LGD badania jednolite części wód Giszka i Trzemna (Ciemna) wykazały zły stan wód. Duży wpływ, na jakość wód mają punktowe źródła zanieczyszczeń – wprowadzanie do wód niewystarczająco oczyszczonych lub nieoczyszczonych ścieków oraz zanieczyszczenia obszarowe pochodzące z rolnictwa. Do istotnych źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych zaliczyć można: rozwój zabudowy mieszkaniowej bez odpowiedniej infrastruktury tj. kanalizacji, oczyszczalni oraz niewystarczającą sanitację wsi. Do poprawy stanu wód należy dążyć głównie poprzez: uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej (budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, odprowadzanie do wód wyłącznie ścieków oczyszczonych), podejmowanie odpowiednich działań agrotechnicznych na terenach rolniczych, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Zanieczyszczenia wód gruntowych

Na terenie Lokalnej Grupy Działania umiejscowiony jest Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 311 Zbiornik rzeki Prosny. Zbiornik ten jest czwartorzędowy, jego zagrożeniem są zanieczyszczania antropogeniczne wodami infiltrującymi z powietrza. Jest to zbiornik porowy, a jego średnia głębokość to 30 m o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 128 tys. m^3/d.

W roku 2013 badania jakości wód podziemnych na naszym terenie przeprowadzono dwa razy – wiosną i jesienią. W obu punktach badawczych (Brudzewek – gmina Chocz oraz Nowa Wieś gmina Gizałki), jakość wód mieściła się w granicach klasy IV (wody niezadowalającej jakości).

Na terenie LGD zlokalizowany został obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych OSN w zalewni Giszki, Lipówki, Ołoboku i Trzemnej (Ciemnej). Badanie zostało przeprowadzone w jednej studni znajdującej się w miejscowości Kucharki, ujmującej wody gruntowe, czwartorzędowe, podatne na zanieczyszczenia antropogeniczne. W próbach wody podziemnej stwierdzono zanieczyszczenie wód azotanami (powyżej 50 mg NO_3/l).

Zanieczyszczenia powietrza

Powietrze to jeden z najważniejszych komponentów środowiska. Od jego jakości zależy życie i zdrowie człowieka, oraz stan roślinności. Jest wiele czynników decydujących o jakości powietrza. Są to przede wszystkim czynniki antropogeniczne takie jak zakłady przemysłowe, źródła energetyczne, niska emisja zanieczyszczeń (paleniska domowe), czy transport. Zanieczyszczenia powietrza są problemem dla dużych aglomeracji, jak i mniejszych miasteczek, czy wsi, ze względu na fakt przemieszczania się zanieczyszczeń na odległe obszary. Zanieczyszczenia powietrza są niebezpieczne dla ludzi i roślin. Na naszym terenie najpoważniejszym problemem, w aspekcie zanieczyszczenia powietrza, jest wspomniana niska emisja. Powodem takiej sytuacji jest stosowanie w paleniskach domowych paliw złej jakości oraz istnienie małych zakładów, które nie mają obowiązku posiadania decyzji o dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza. Duże znaczenie mają też substancje emitowane do atmosfery na skutek ruchu drogowego.

3.4. Uwarunkowania kulturowe

Zamek Czartoryskich – to jedna z największych atrakcji gminy Gołuchów, a jednocześnie zabytek znany w całej Polsce. Wzniesiony został na miejscu dawnego dworu obronnego, a jego zewnętrzna forma nawiązuje do architektury zamków z nad Loary. Swój obecny kształt budowla zawdzięcza Janowi Działyńskiemu i Izabeli z Czartoryskich Działyńskiej, z których inicjatywy została odbudowana. Obecnie obiekt pełni funkcję Oddziału Muzeum Narodowego w Poznaniu, a w jego bogato urządzonych wnętrzach można zobaczyć m.in. kolekcję waz greckich, wyroby złotnicze z XIV-XVII w., malarstwo, rzeźby francuskie, niderlandzkie, chińskie i japońskie, tkaniny flamandzkie oraz militaria, sprowadzone przez Izabelę Czartoryską z Włoch, Francji i Niemiec. Piękną oprawą dla zamku jest otaczający go park krajobrazowy, mający charakter arboretum, w którym zgromadzono tysiące gatunków i odmian drzew oraz krzewów.

Zespół Pałacowo-Parkowy w Dobrzycy z końca XVIII w. – znajduje się w nim pałac, którego początki datuje się na XV w., a który obecną klasycystyczną formę otrzymał w latach 1796-1799, po przebudowie dokonanej z inicjatywny fundacji Augustyna Gorzeńskiego, według projektu Stanisława Zawadzkiego. Podczas II wojny światowej pałac ten został częściowo zniszczony i pozbawiony wyposażenia, a jego gruntownej restauracji dokonano dopiero w latach 90. XXw. Obecnie znajduje się w nim Muzeum Ziemiaństwa, udostępniane zwiedzającym. Wokół pałacu na obszarze ponad 9 ha rozciąga się sentymentalno-romantyczny park krajobrazowy, w którym rośnie wiele okazałych drzew, w tym kilkanaście pomników przyrody. Dodatkową atrakcją są znajdujące się na jego terenie pozostałości budowli romantycznych z XVIII i XIX w.: okrągła loża masońska wzorowana na rzymskim Panteonie, ośmiokolumnowy monopter na utworzonej na stawie wyspie, sztuczna grota oraz odrestaurowana oficyna.

Kościół p.w. Św. Floriana z 1745r. w Pleszewie, – o którego istnieniu pierwsza wzmianka pochodzi z 1444r. Z okresu tego jest m.in. murowane prezbiterium znajdujące się w świątyni, natomiast jego drewniana nawa dobudowana została później w 1745 r. z inicjatywy kanonika chockiego Ludwika Pełki. Obie te części pokryte są jednym dachem. W barokowym ołtarzu głównym znajduje się późnogotycka rzeźba Matki Boskiej z Dzieciątkiem z XV w.

Dawny zajazd pocztowy – obecnie siedziba Muzeum Regionalnego w Pleszewie – zbudowany w latach 1820-1830, budynek parterowy, kryty dachem naczółkowym z okienkiem powiekowy. Obecnie siedziba Muzeum Regionalnego, gdzie gromadzone są zbiory z regionu pleszewskiego z dziedziny archeologii, etnografii, sztuki, techniki, malarstwa.

Pałac Infułatów w Choczu – zbudowany w latach 1781-1789 prawdopodobnie przez architekta Efraima Szregera, na runiach zamku Kazimierza Wielkiego z XIV w. Pałac ten ma wczesnoklasycystyczną fasadę dekorowaną kolumnami pilastrami, jest piętrowy i ma wysoki mansardowy dach. Wewnątrz budowli zachowała się bogata dekoracja stiukowa z lat 1790-1793 o charakterze naturalistycznym, a jej salę reprezentacyjną na piętrze zdobi osiem medalionów portretowych infułatów chockiej kolegiaty.

Na terenie powiatu godnych zobaczenia jest też wiele obiektów sakralnych: drewnianych i murowanych, o ciekawej architekturze m.in.: Kościół w Kucharach, Sośnicy, Jedlcu, Pleszewie, Choczu, Żegocinie itp. Na prawym brzegu rzeki Prosny, w położonych tam wsiach zachowało się też sporo starych zabudowań mieszkalnych i gospodarczych, pochodzących z XIX wieku, można zobaczyć tam zespoły budynków drewnianych a nawet glinianych.

3.5. Uwarunkowania historyczne

Powiat pleszewski ma prawie dwa wieki historii i tradycji. Powstał na mocy dekretu cesarza Wilhelma IVz 1817 r., z ziem wcześniej wchodzących w skład powiatów śremskiego, krotoszyńskiego i odolanowskiego – i pierwotnie nosił nazwę Kreis Pleschen. W momencie utworzenia powiat pleszewski, liczył 1.035 km^2 (obecnie 713 km^2), a w jego granicach, oprócz Pleszewa, znalazły się takie miasta, jak Jarocin, Mieszków i Nowe Miasto. W 1818 roku zamieszkiwało go w sumie 31.719 mieszkańców.

Na wskutek zmian administracyjnych z 1887 roku wprowadzających nowy podział terytorialny powiat pleszewski został „okrojony" o połowę, do powierzchni – 485 km^2. Zmniejszyła się, również liczba jego mieszkańców. Z danych statystycznych z początków XX w. wynika, że 82,9% ogółu ludności zamieszkujących powiat mówiło po polsku, zaś 16,6% posługiwało się językiem niemieckim. Powiat pleszewski podzielony był na 48 obwodów i 75 gmin wiejskich.

Po odzyskaniu niepodległości w roku 1919 pierwszym starostą powiatu pleszewskiego obejmującego 1 miasto, 4 wójtostwa, 73 gminy wiejskie oraz 43 obszary dworskie został Artur Szenic. Powiat liczył wtedy 38.225 mieszkańców, wchodził w skład województwa poznańskiego, a jego siedzibą było miasto Pleszew.

W dniu 7 stycznia 1932 roku Rada Ministrów wydała rozporządzenie o likwidacji z dniem 1 kwietnia 1932r. niektórych powiatów, w tym powiatu pleszewskiego, którego obszar włączono po części do powiatu jarocińskiego i krotoszyńskiego. Mieszkańcy Ziemi Pleszewskiej nigdy nie pogodzili się z utratą swej powiatowej samodzielności i przez lata zabiegali o jej odzyskanie. Zabiegi te przerwał wybuch II wojny światowe, który oznaczał koniec polskiej administracji. Niemcy wprowadzili własną administrację, a Pleszew znalazł się w granicach tzw. Kraju Warty.

Po zakończeniu wojny pleszewianie powrócili do idei Powiatu. Ich starania powiodły się w 1956 roku, kiedy to powiat pleszewski został reaktywowany. Istniał do 1975 roku, kiedy to reforma administracyjna zlikwidowała powiaty w Polsce. W 1990 roku powołane zostały samorządy gminne, a dwa lata później rady gmin: Chocza, Czermina, Dobrzycy, Gołuchowa, Gizałek i Pleszewa podjęły uchwałę o konieczności utworzenia Powiatu Pleszewskiego. Starania samorządów gminnych uwieńczone zostały sukcesem i 1 stycznia 1999 roku utworzono Powiat Pleszewski, który znalazł się w granicach Województwa Wielkopolskiego. Pierwszym starostą pleszewskim został Edward Kubisz, który funkcję tę pełnił do roku 2002, następnie starostą był Michał Karalus, a od roku 2014 urząd starosty pełni Maciej Wasielewski. Dla podkreślenia więzi łączącej gminy wchodzące w skład powiatu utworzone zostało LGD Stowarzyszenie „Wspólnie dla Przyszłości".

3.6. Opis uwarunkowań – społeczno – gospodarczych obszaru

3.6.1. Charakterystyka ludności zamieszkującej obszar LGD

3.6.1.1. Potencjał demograficzny

Liczba ludności obszaru LGD na dzień 31.12.2013r. wynosiła 63296 osób (w tym 31413 mężczyzn i 31883 kobiet) i wykazywała tendencję rosnącą. W 2010 roku powiat pleszewski zamieszkiwało 62563 osób (w tym 30 993 mężczyzn i 31 570 kobiet).

Gęstość zaludnienia na terenie działania LGD wynosi średnio 89 osób/km^2.

Stopa urbanizacji mieszkańców to 28,9%.

3.6.1.2. Struktura wieku ludności

Struktura ludności na dzień 31.12.2013r. przedstawiała się następująco: w wieku przedprodukcyjnym do 14 lat obszar LGD zamieszkiwało – 10359 osób, (z czego 4914 stanowiły kobiety, a 5445 mężczyźni); w wieku produkcyjnym, czyli kobiety 15-59 lat, mężczyźni 15-64 lat – było 42482 osób, (z czego 19820 kobiet, i 22662 mężczyzn); w wieku poprodukcyjnym teren LGD zamieszkiwało 10455 osób (w tym 7149 kobiet, i 3306 mężczyzn).

3.6.1.3. Opis rynku pracy

(dane dotyczą 31.12.2013r.)

Ilość osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP na dzień 31.12.2013r. wynosiła 3406 osób (w tym 1530 mężczyzn i 1876 kobiet).

Stopa bezrobocia – 13,4%.

Liczba bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym na obszarze Lokalnej Grupy Działania stanowiła 8,465≈ 8,5%, natomiast w województwie wielkopolskim wynosiła 6,564≈ 6,6.

Poziom wykształcenia wg. Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku wśród mieszkańców LGD przedstawiał się następująco: wykształcenie podstawowe nieukończone posiadało – 1,1% mieszkańców; podstawowe ukończone miało – 20,8% mieszkańców; wykształcenie wyższe zdobyło – 12,2% osób; policealne miało – 1,7% mieszkańców; a wykształcenie średnie ogólnokształcące – 7,7% mieszkańców; średnie zawodowe posiadało – 19,6% osób; zasadnicze zawodowe – 31,5% mieszkańców, natomiast z wykształceniem gimnazjalnym było – 5,4% zamieszkałych.
Zatrudnienie ogółem na dzień 31.12.2013r. wynosiło 17 494 osób, w tym w sektorze usługowym pracowało – 2348 osób; w sektorze rolniczym – 7028 osób; w sektorze przemysłowym – 4168 osób; w sektorze finansowym – 184, a w pozostałych sektorach 3766 osób.

3.6.1.4. Działalność sektora społecznego

Na obszarze działania LGD działa 136 Stowarzyszeń zarejestrowanych w KRS, 24 Stowarzyszenia zwykłe, 10 Klubów sportowych zarejestrowanych w KRS, 22 Kluby sportowe zarejestrowane w ewidencji Starosty, 59 Ochotniczych Straży Pożarnych oraz 9 jednostek terenowych. Stowarzyszenia te zrzeszają przedstawicieli szeroko pojętej społeczności. Organizacje te działają na rzecz: pomocy rodzinie bądź osobom niepełnosprawnym, kultury i sportu, dzieci, edukacji i rozwoju gmin oraz wsi, zdrowia, integracji, a także aktywizacji mieszkańców itp.

3.6.1.5. Grupy defaworyzowane i ich problemy

Po dokładnym przeanalizowaniu danych zebranych podczas 16 spotkań z mieszkańcami obszaru objętego LSR oraz danych pozyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy, Grupa Robocza wskazała osoby bezrobotne w wieku do 30 lat, jako te które mają najbardziej utrudniony dostęp do rynku pracy. Wskazanie w wyniku konsultacji w/w grupy ludzi młodych jako grupy defaworyzowanej potwierdzają statystyki Powiatowego Urzędu Pracy w Pleszewie. Dane z września 2017 wskazują, że na 827 bezrobotnych – 342 osoby to ludzie młodzi do 30 roku życia. Mają oni utrudniony dostęp do rynku pracy ze względu na brak doświadczenia po ukończonych studiach, bądź szkołach średnich. Pracodawcy niechętnie zatrudniają osoby młode natomiast, jeżeli ludzie ci znajdą już zatrudnienie to najczęściej nie jest ono zgodne z ich kwalifikacjami, często za niską pensję i na umowę cywilnoprawną. W związku z powyższym LGD planuje, w kolejnych latach, szereg działań skierowanych właśnie do tej grupy. Jedną z inicjatyw zaplanowanych, do realizacji w LSR, skierowaną wyłącznie do grupy defaworyzowanej są premie na otwarcie działalności gospodarczej. Wskaźniki w LSR zakładają dofinansowanie w formie premii w wysokości 60 000,00 PLN dwunastu młodych beneficjentow. Warunkiem otrzymania takiego dofinansowania będzie przynależność do określonej w LSR grupy defaworyzowanej. Podstawowymi kryteriami otrzymania dotacji w formie premii będzie: nieukończenie 30 r.ż. (potwierdzone poprzez okazanie dowodu tożsamości) oraz pozostawanie osobą bezrobotną przez okres, co najmniej 1 miesiąca przed dniem złożenia wniosku/zatrudnieniem potwierdzone na dzień składania wniosku zaświadczeniem z Powiatowego Urzędu Pracy w Pleszewie. Kryterium dotyczące grupy defaworyzowanej w przypadku Grantobiorców ubiegających sie o powierzenie grantu ograniczać będziemy do spełnienia warunków osoby bezrobotnej do 30r. życia. Ponadto osoby otwierające działalność gospodarczą, bądź rozwijające ją, wyrażające chęć zatrudnienia osoby bezrobotnej do 30 roku życia otrzymają dodatkowe punkty podczas oceny według lokalnych kryteriów wyboru. Potwierdzenie przynależności do grupy defaworyzowanej trzeba będzie potwierdzić takimi samymi dokumentami jak wymienione wyżej. Ponadto planuje się prowadzenie szkoleń i doradztwa indywidualnego oraz grupowego przeznaczonego dla beneficjentów bezrobotnych poniżej 30 roku życia.

3.6.2. Gospodarka

3.6.2.1. Rolnictwo

Obszar LGD pod względem użytkowania terenu jest obszarem rolniczym. Z danych ewidencji gruntów prowadzonej przez Wydział Geodezji Kartografii i Katastru Starostwa Powiatowego w Pleszewie wynika, że produkcja rolnicza na naszym terenie prowadzona jest na powierzchni 53,563 ha, co stanowi 75,12% ogólnej powierzchni całego obszaru. W ogólnodostępnej statystyce prowadzonej przez GUS nie ma aktualnych danych dotyczących liczby gospodarstw rolnych na naszym terenie. Ostatnie dane pochodzą ze spisu rolnego z 2010r., gdzie ich liczbę na terenie powiatu pleszewskiego określono na – 4 968. Podobnie jednak jak w latach poprzednich można przyjąć, że liczbie gospodarstw rolnych na naszym terenie odpowiada liczba złożonych wniosków do ARiMR o wpłatę dopłat bezpośrednich – w roku 2014 wpłynęło ich 3 946. Średnia powierzchnia gospodarstw na naszym terenie to 11,3516 ha. Najwięcej użytków rolnych w stosunku do powierzchni całkowitej znajduje się w gminach Dobrzyca, Gołuchów oraz Czermin, gdzie odpowiednio wskaźniki wynoszą 86%, 80% i 80% gruntów ogółem. Najmniej użytków rolnych znajduje się w Gminie Gizałki, zaledwie 51,1% gruntów ogółem. W strukturze zasiewów na terenie objętym LSR największą powierzchnię zajmują zboża, uprawiane na powierzchni 30 061 ha. Stanowi to około 63% powierzchni gruntów ornych naszego terenu. Spośród zbóż najwięcej uprawia się:

- mieszanki zbożowe – 7 775 ha;
- żyta – 5 600 ha;
- pszenżyta – 5 269 ha;

- pszenicę – 5 123 ha;
- jęczmień – 3 627 ha.

W produkcji na naszym terenie od wielu lat największe znaczenie ma hodowla trzody chlewnej. Drugą, co do wielkości gałęzią produkcji jest produkcja mleka i żywca wołowego.

3.6.2.2. Opis produktów lokalnych, tradycyjnych i regionalnych

Region pleszewski to miejsce kojarzone w wieloma wyrobami, usługami oraz produktami, charakterystycznymi dla tego obszaru.

Kocioł Pleszewski. Najczęściej wśród produktów regionalnych, które wytwarzane są na ziemi pleszewskiej wymienia się: „kotły pleszewskie", – czyli piece grzewcze centralnego ogrzewania. Na terenie działania LGD znajduje się ponad 100 firm produkujących i kooperujących produkty tej branży. „Kocioł Pleszewski" to produkt znany w całym kraju, a także zagranicą, pracujący w tysiącach gospodarstw domowych i setkach przedsiębiorstw. Liczni producenci kotłów, skupieni na stosunkowo niewielkim obszarze ziemi pleszewskiej, tworzą silny klaster kotlarski oparty na współpracy i kooperacji, dzięki czemu branża ta coraz bardziej się rozwija.

Pomidor Pleszewski. Znanym nie tylko w kraju, ale i poza jego granicami produktem lokalnym jest „Pomidor Pleszewski", który swój unikalny i poszukiwany smak zawdzięcza doświadczeniu pleszewskich ogrodników, zbieranemu już od drugiej połowy XIX w. Na terenie działania LGD uprawa pomidora szklarniowego i gruntowego zajmuje szczególną pozycję w branży ogrodniczej. Szklarnie, w których uprawiane są pomidory, w rejonie pleszewskim, zajmują łączną powierzchnię około 330 ha. Są to nowoczesne obiekty znacznie wyprzedzające konkurencję z innych regionów, dlatego plony tego warzywa są tutaj bardzo wysokie. „Pomidor pleszewski" wykorzystywany jest głównie w przemyśle spożywczym i przetwarzany, w pobliskim Kotlinie oraz nieco dalej położonych Pudliszkach, na soki, przeciery oraz koncentraty. Producenci pomidorów z regionu pleszewskiego zrzeszeni są w prężnie działającym Stowarzyszeniu Producentów Ogrodniczych Powiatu Pleszewskiego – „Pleszewski Pomidor". Stowarzyszenie to zajmuje się rozprowadzaniem środków produkcji pomidorów, organizowaniem szkoleń, poszukaniem rynków zbytu oraz eksportem tego warzywa.

Pyry z gziką. Potrawą szczególnie popularną w regionie pleszewskim, która nosić może miano produktu lokalnego są „Pyry z gziką", – czyli ziemniaki podawane ze specjalnie przyrządzonym twarogiem. Na terenie LGD funkcjonują dwie tożsame nazwy sera twarogowego przyrządzanego ze śmietaną, startą cebulą oraz przyprawami „gzika" lub „gzik", które podawane z ziemiankami stanowią bardzo popularne danie postne. Potrawa ta jest często serwowana w licznych gospodarstwach agroturystycznych zlokalizowanych na ziemi pleszewskiej, stanowi swoisty rarytas kulinarny oraz jest sposobem na zachowanie lokalnej tradycji.

3.6.2.3. Działalność gospodarcza

Na obszarze LGD działa łącznie 5 693 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 95% są to podmioty sektora prywatnego. Sektor publiczny tworzy łącznie we wszystkich gminach 214 podmioty. Funkcjonują również 242 stowarzyszenia i 3 fundacje. Zauważalny jest trend rosnący w liczbie przedsiębiorstw sektora prywatnego na terenie LGD, z – 5 082 podmiotów gospodarczych sektora prywatnego w 2010r. do – 5 479 w 2014r. Rośnie liczba jednostek nowo zarejestrowanych na 10 tys. mieszkańców.

Tabela 3. Podmioty gospodarki narodowej wg. sektora własności w gminach obszaru funkcjonowania LGD w 2014 roku.

Jednostka terytorialna	Sektor prywatny ogółem	Sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	Sektor prywatny spółki handlowe	Sektor prywatny – spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	Sektor prywatny - spółdzielnie	Sektor prywatny - fundacje	Sektor prywatny - stowarzyszenia
Chocz	288	243	11	2	1	0	19
Czermin	328	268	11	1	2	0	22
Dobrzyca	542	425	31	3	7	1	29
Gizałki	359	290	28	0	2	0	22
Gołuchów	857	718	38	8	10	0	31
Pleszew	3 105	2 451	135	16	24	4	131

Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS, dane z dnia 16.09.2015r.

Na obszarze LGD sektor prywatny tworzą przede wszystkim mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające od 0 do 9 osób. Stanowią one 95,29% sektora prywatnego ogółem.

Tabela 4. Klasy wielkości podmiotów gospodarczych na obszarze funkcjonowania LGD w 2014 roku.

Jednostka terytorialna	Ogółem	0 - 9	10 - 49	50 - 249	250 - 999
Chocz	300	287	12	1	-
Czermin	350	336	14	-	-
Dobrzyca	558	524	27	7	-
Gizałki	377	362	14	1	-
Gołuchów	890	849	38	3	-
Pleszew	3 218	3 067	120	28	3

Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS, dane z dnia 16.09.2015r.

Struktura podmiotów gospodarczych wg. sekcji PKD 2007 świadczy o typowo rolniczym charterze gmin należących do LGD. Najwięcej podmiotów, bo aż 1725 należy do sektora handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy pojazdów, stanowią one 30,30% wszystkich podmiotów gospodarczych. 12,82% przedsiębiorstw, czyli 730 zajmuje się przetwórstwem przemysłowym, niewiele mniej, bo 703 – 12,45% budownictwem. Czołową pozycję wśród przedsiębiorstw naszego obszaru zajmują następujące firmy:

- FAMOT Pleszew S. A. – właścicielem jest niemiecki koncern Deckel Maho Gildemeister GmbH, produkujący najwyższej klasy technologicznej obrabiarki sterowane numerycznie,
  FMS „SPOMASZ" S. A. – krajowy producent specjalizujący się w produkcji nowoczesnych maszyn i urządzeń dla przemysłu spożywczego.

3.6.3. Wskaźnik przedsiębiorczości

Wskaźnik przedsiębiorczości służyć będzie monitoringowi długookresowego oddziaływania LSR na rozwój gospodarczy. Wskaźnik obrazuje liczbę podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców. Za wysokość wskaźnika będą odpowiadały następujące elementy:

- wykształcona kadra pracowników,
- rynek zbytu,
- dogodne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, np. przychylna administracja, zachęta podatkowa.

Tabela 5. Wskaźnik przedsiębiorczości dla obszaru objętego LSR w latach 2010 - 2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON (stan 31.12)	5318	5257	5489	5601	5693
Liczba mieszkańców obszaru LGD	63 269	63 225	63 355	63 296	63 282
Wskaźnik przedsiębiorczości	**84,05**	**83,15**	**86,64**	**88,49**	**89,96**

Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS, dane z dnia 16.09.2015r.

Wskaźnik przedsiębiorczości jest na wysokim poziomie. W latach 2010 – 2014 wskaźnik selektywnie rośnie, może to świadczyć o procesie wychodzenia z kryzysu.

3.6.4. Dostęp do lokalnej infrastruktury i usług

3.6.4.1. Zasoby mieszkaniowe

Na obszarze działania LGD znajduje się ponad 18 tys. mieszkań, w tym prawie 7 tys. z nich zlokalizowane jest w miastach, a 11 tys. na wsiach. W mieszkaniach tych znajduje się łącznie ponad 80 tys. izb zajmujących powierzchnię ponad 1 mln m^2.

Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe obszaru działania LGD

	Mieszkania	Izby	Pow. użytkowa mieszkań (w m²)
W miastach	6923	28476	557224
Na wsi	11169	51804	1135452
Ogółem	**18092**	**80280**	**1692676**

Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (stan na 31.12.2014r.)

Na tysiąc mieszkańców tego regionu przypada ponad 280 mieszkań, a przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosi ponad 90 m^2. W przeliczeniu na jedną osobę powierzchnia użytkowa to 26 m^2.

Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe obszaru działania LGD – wskaźniki

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	93,6 m²
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	26,7 m²
Mieszkania na 1000 mieszkańców	285,9

Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (stan na 31.12.2014r.)

3.6.4.2. Sieć wodociągowa, kanalizacyjna i gazowa

Gospodarka wodno – ściekowa na terenie LGD nie jest do końca uregulowana. Teren objęty LSR zwodociągowany jest w 89%, a skanalizowany w 48%. Stopień zwodociągowania i skanalizowania jest zróżnicowany w poszczególnych gminach. Najlepiej skanalizowane są gminy Pleszew i Gołuchów.

Tabela 8. Wodociągi i kanalizacja na obszarze Lokalnej Grupy Działania w roku 2014 wg. gmin.

Wyszczególnienie		**2014**					
		Miasto i Gmina Pleszew	Chocz	Czermin	Dobrzyca	Gizałki	Gołuchów
Sieć (km)	**Wodociągowa**	230,6	31,9	78,5	131,8	139,2	143,1
Sieć (km)	**Kanalizacyjna**	93,9	6,5	3,7	17,7	30,5	39,7

Opracowanie własne na podstawie GUS (stan na 23.06.2015r.)

Przez obszar LGD przebiegają dwa odcinki gazociągów wysokiego ciśnienia. Jest to gazociąg przesyłowy Raszków – Kotlin – Żerków, który przechodzi przez gminę Dobrzyca oraz gazociąg przebiegający od Kalisza do Marszewa. Jego długość wynosi 40 km. Na naszym terenie częściową gazyfikacją objęte są Miasto i Gmina Pleszew, Gmina Gołuchów i Gmina Dobrzyca. W mieście i gminie Pleszew wybudowano około 30,6 km sieci gazowej średniego ciśnienia. Wykonana sieć umożliwia rozprowadzanie gazu po całym mieście Pleszewie oraz przyległych miejscowościach. W gminie Gołuchów wybudowano ponad 60 km sieci gazowej. W Gminie Dobrzyca długość sieci gazowej jest podobna jak w Pleszewie i wynosi 30,5 km. Stopień gazyfikacji naszego terenu nie jest aktualnie wysoki, jednak cały czas trwają prace w celu przyłączenia do sieci większej liczby mieszkańców.

3.6.4.3. Internet

Z Internetu na obszarze LGD korzysta ponad 70% ludności, jednakże wskaźnik jego wykorzystania jest zróżnicowany i zależy od typu gospodarstwa domowego oraz wyposażenia go w komputery bądź urządzenia mobilne. Generalnie znacznie częściej korzystają z Internetu osoby mieszkające w miastach oraz członkowie tych gospodarstw domowych, w których są dzieci. Internet wykorzystywany jest głównie do wyszukiwania informacji, korzystania z serwisów społecznościowych, do komunikowania się, nauki (szkoleń), sprzedaży i kupna towarów oraz usług, do obsługi bankowości elektronicznej. Coraz więcej osób korzysta z Internetu w domu, rzadziej w pracy bądź, w szkole, a tylko nieliczni korzystają z tej technologii w miejscach publicznych takich jak: biblioteki, urzędy, czy kawiarenki internetowe. Na terenie LGD zapotrzebowanie na Internet stacjonarny jest niewielkie i wynosi 0,95 (średnia liczba zgłoszeń o braku dostępu do Internetu z całego powiatu w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców wg Urzędu Komunikacji Elektronicznej 2015-10-20).

Najczęściej z medium tego korzystają osoby młode w wieku 15-24, najrzadziej osoby po 50 r. życia, co wynika z braku umiejętności posługiwania się tą technologią. W celu przeciwdziałaniu wykluczeniu cyfrowego zalecane jest prowadzenie kursów i szkoleń dla osób starszych oraz niepotrafiących poruszać się w pajęczynie Internetu. Warsztaty podnoszące kompetencje cyfrowe mieszkańców z rejonu LGD koncentrować powinny się wokół tematyki korzystania z e-usług, bankowości elektronicznej, komunikowania się w Internecie, zagrożeń w sieci itp.

3.6.4.4. Infrastruktura turystyczna

Na terenie Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości" znajduje się 796 miejsc noclegowych, w tym 215 miejsc noclegowych w ofercie całorocznej (GUS, Bank Danych Regionalnych, dane za 2014r.). Cztery z dwunastu obiektów noclegowych funkcjonujących na naszym terenie świadczących usługi hotelarskie znajdują się w ewidencji obiektów tego typu prowadzonej przez Departament Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu. Są to „Acwador" w Prokopowie – hotel kategorii dwie gwiazdki, Hotel „Dom Pracy Twórczej" w Gołuchowie – hotel kategorii jedna gwiazdka, Hotel „LUDWINKA" w Ludwinie – hotel kategorii trzy gwiazdki, Hotel „Stara Stajnia" w Zawidowicach – hotel kategorii trzy gwiazdki.

3.6.4.5. Infrastruktura służąca ochronie środowiska

Stopień skanalizowania w poszczególnych gminach naszego obszaru jest bardzo zróżnicowany. Na terenie LGD dominują szamba, skąd ścieki okresowo wywożone są wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni ścieków. Wszystkie gminy na naszym terenie posiadają własne, gminne oczyszczalnie ścieków. Na obszarze znajduje się 11 oczyszczalni mechaniczno – biologicznych.

3.6.5. Infrastruktura społeczna

3.6.5.1. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Opieka zdrowotna dla mieszkańców LGD realizowana jest w ramach kontraktów zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia, a usługi w zakresie lecznictwa oferowane są przez niepubliczne ośrodki zdrowia i indywidualne praktyki lekarskie. Na terenie LGD działa 15 przychodni publicznych oraz 16 praktyk lekarskich na wsi. Na 10 tys. ludności funkcjonuje 5 placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, działa 20 aptek oraz 2 punkty apteczne (dane GUS na 31.12.2014r.).

Zadania w zakresie lecznictwa szpitalnego oraz specjalistycznego realizuje Pleszewskie Centrum Medyczne w Pleszewie s. z o.o.

Obowiązek wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie LGD spoczywa na gminnych oraz powiecie, a regulują go stosowne przepisy. Na poziomie samorządów gminnych wykonywanie zadań z zakresu pomocy społecznej powierzone zostało wyspecjalizowanym jednostkom organizacyjnym – ośrodkom pomocy społecznej, działającym w każdej z sześciu gmin stanowiących strukturę LGD. Różnymi formami pomocy realizowanymi przez te ośrodki objętych jest ponad 2600 (dane GUS na 31.12.2013r.) gospodarstw z terenu LGD. Usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające oraz edukacyjne przeznaczone dla osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, niepełnosprawności, lub niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu świadczą – 3 domy pomocy społecznej: w Pleszewie, w Fabianowie oraz w Broniszewicach. Instytucją realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które koordynuje politykę społeczną na terenie powiatu. Na obszarze LGD działają ponadto instytucje pomocy społecznej wsparcia dziennego: Ośrodek Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie w Pleszewie oraz 3 Warsztaty Terapii Zajęciowej oferujące wsparcie osobom niepełnosprawnym w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej.

3.6.5.2. Edukacja i wychowanie

Na obszarze LGD opiekę przedszkolną zapewnia dzieciom 31 oddziałów przedszkolnych, spośród których 24 prowadzone są przez samorządy (dane GUS na 31.12.2014r.).

Sieć placówek oświatowych na poziomie podstawowym i gimnazjalnym w powiecie jest mocno rozbudowana. W każdej gminie należącej do LGD znajdują się przynajmniej 3 szkoły podstawowe, łącznie jest ich 30, a uczy się w nich ok. 3,9 tys. uczniów. Na terenie LGD znajduje się 16 szkół gimnazjalnych, do których uczęszcza ponad 2,1 tys. uczniów. W dwóch gminach znajduje się tylko jedno gimnazjum, trzy z nich posiadają ich po 2, jedynie gmina Pleszew, ze względu na dużą liczebność uczniów ma ich aż 8.

Tabela 9. Sieć placówek oświatowych w gminach obszaru LGD.

Jednostka terytorialna	**Szkoły podstawowe**	**Gimnazja**

	Ilość Placówek	**Liczba uczniów**	**Absolwenci**	**Ilość Placówek**	**Liczba uczniów**	**Absolwenci**
Gmina Pleszew	9	1913	313	8	1135	369
Gmina Chocz	3	290	49	1	163	79
Gmina Czermin	3	319	47	2	162	54
Gmina Dobrzyca	5	465	72	1	204	50
Gmina Gizałki	4	357	54	2	174	58
Gmina Gołuchów	6	568	100	2	338	141
Razem	**30**	**3912**	**325**	**16**	**2176**	**751**

Opracowanie własne na podstawie Banku danych regionalnych GUS, (dane na 31.12.2013r.)

Edukację na poziomie ponadgimnazjalnym zapewniają:

- I Liceum Ogólnokształcące im. St. Staszica w Pleszewie (I LO),
- Zespół Szkół Usługowo – Gospodarczych w Pleszewie (ZSUG), którego oferta edukacyjna obejmuje następujące typy szkół:
  - Technikum dla młodzieży (technik hotelarstwa, technik usług fryzjerskich),
  - Zasadnicza Szkoła Zawodowa – dająca możliwość zdobycia wykształcenia w ponad 30 zawodach,
  - Szkoły zaoczne: I Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych – dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, dająca możliwość uzyskania świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego,
  - Szkoły policealne: Opiekun medyczny, Technik bezpieczeństwa i higieny pracy, Zespół Szkół Technicznych w Pleszewie (ZST), w którego strukturze organizacyjnej występują następujące typy szkół:
  - Technikum w zawodach: Technikum handlowiec, Technik żywienia i usług gastronomicznych, Technik informatyk, Technik mechatronik, Technik pojazdów samochodowych, Technik ekonomista
  - Liceum Ogólnokształcące
- Zespół Szkół Przyrodniczo-politechnicznych Centrum Kształcenia Ustawicznego w Marszewie, którego oferta edukacyjna obejmuje następujące typy szkół:
  - Technikum kształcące w zawodach: Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej, Technik technologii żywności, Technik logistyk Technik weterynarii, Technik architektury krajobrazu,

Technik mechanizacji rolnictwa, Technik agrobiznesu.

  - Zasadnicza Szkoła Zawodowa, kształcąca w zawodzie: Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych, Rolnik
  - Szkoła Policealna dla Dorosłych, dająca osobom posiadającym wykształcenie średnie możliwość uzyskania dyplomu: Technika weterynarii, Technika florysty.

Uzupełnieniem sieci placówek oświatowych są: Centrum Kształcenia Praktycznego Pleszew, Zespół Placówek Specjalnych w Pleszewie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pleszewie.

3.6.5.3. Wskaźnik Migracji

Wskaźnik migracji posłuży do monitorowania uwarunkowań społecznych obszaru objętego LSR. Zadania zaplanowane w ramach wdrażania LSR będą miały wpływ na migrację. Wzrost gospodarki, rozwinięta infrastruktura społeczna i techniczna oraz solidny kapitał społeczny będą wpływać na polepszenie wartości wskaźnika.

Tabela 10. Wskaźnik migracji dla obszaru objętego LSR w latach 2010 - 2013

	2010	**2011**	**2012**	**2013**
Saldo migracji wewnętrznych	- 49	-131	12	-36
Liczba mieszkańców	62 563	63 225	63 355	63 296

obszaru LGD				
Wskaźnik migracji	- 0,78	- 2,1	0,2	-0,6

Opracowanie własne na podstawie danych strona internetowa http://www.polskawliczbach.pl/powiat_pleszewski

Wskaźnik migracji na terenie LGD wygląda optymistycznie. Najniższa wartość wskaźnik osiągnął w 2011 roku.

3.6.5.4. Sport i rekreacja

Na obszarze LGD działa 25 klubów sportowych zlokalizowanych we wszystkich gminach powiatu, zrzeszających łącznie 1113 członków. Trenują w nich 1403 osoby, w tym 1145 mężczyzn i 258 kobiet. W większości są to osoby poniżej 18 roku życia – 926. W powiecie działa 51 różnych sekcji sportowych m.in.: piłki nożnej, piłki siatkowej, lekkoatletyczna, tenisa stołowego itp. Zajęcia sportowe prowadzi łącznie 91 osób, z czego 26 jest trenerami, 37 instruktorami sportowymi, a pozostałe 28 to inni prowadzący. Oferta zajęć sportowych jest bardzo zróżnicowana, a poziom infrastruktury sportowej stoi na dość wysokim poziomie, lecz nadal niewystarczającym (dane GUS na 31.12.2014r.).

3.6.5.5. Kultura

Teren LGD obsługuje łącznie 21 bibliotek i filii bibliotecznych, najwięcej w gminach Pleszew – 6 oraz Gołuchów – 5. W placówkach tych zgromadzonych jest łącznie 264260 woluminów książek, a liczba pracujących w nich osób wynosi 40. Biblioteki zapewniają obsługę czytelniczą mieszkańcom powiatu, służą rozwijaniu i zaspokajaniu ich potrzeb literackich. Oprócz działalności ustawowej biblioteki prowadzą szeroko zakrojoną działalność kulturalno-edukacyjną. Instytucje te realizują różnorodne formy pracy, przeznaczone dla szerokiego kręgu odbiorców: lekcje biblioteczne, wycieczki, spotkania autorskie, prelekcje, pogadanki, różnorodne konkursy, zabawy, wystawy, gazetki itp. Biblioteki tworzą komputerowe bazy zgromadzonych książek, a 8 z nich prezentuje swe zbiory w Internecie. W wielu placówkach bibliotecznych znajdują się komputery z dostępem do Internetu przeznaczone dla czytelników, łącznie na obszarze LGD znajduje się 45 takich komputerów.

Na obszarze LGD działa jedno kino „Hel" w Pleszewie oraz 4 muzea w Pleszewie, Gołuchowie i Dobrzycy. Łączna liczba domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic wynosi – 8, zlokalizowanych przynajmniej po jednej instytucji w każdej gminie. W placówkach tych zorganizowano w roku 2014 szereg imprez kulturalnych – 490, a uczestniczyło w nich 86500 osób. Ogółem w powiecie funkcjonuje 39 zespołów artystycznych, w tym:

- teatralne – 4,muzyczne – instrumentalne – 10, wokalne i chóry – 9, folklorystyczne (ludowe, pieśni i tańca, kapele) – 7, taneczne – 9.

Zespoły te skupiają łącznie 490 członków (dane GUS na 31.12.2014r.).

3.7. Atrakcja i atrakcyjność turystyczna

Obszar Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości" należy do obszarów atrakcyjnych turystycznie. Bogaty jest w wiele miejsc o wyjątkowych walorach przyrodniczych.

Jednym z najcenniejszych obiektów dziedzictwa kulturowego jest Zamek w Gołuchowie. Odbudowany w latach 1875 – 1885 z inicjatywy Izabeli z Czartoryskich Działyńskiej. Zamek otoczony jest największym w Wielkopolsce parkiem krajobrazowym (156 ha). W pobliżu znajduje się duża oficyna, w której urządzono ekspozycję Muzeum Leśnictwa.

Drugim ważnym obiektem tego typu jest Muzeum: Zespół Pałacowo – Parkowy w Dobrzycy. Znajduje się tam XVIII – wieczny pałac o klasycystycznej formie. Fundatorem pałacu był Augustyn Gorzeński – adiutant króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. W latach 90. XX wieku obiekt ten został poddany gruntowej restauracji. Pałac otoczony jest parkiem krajobrazowym – jednym z pierwszych w Wielkopolsce utworzonym według założeń sentymentalno – romantycznych.

Godnymi uwagi są: kościół p.w. Św. Floriana z 1745r., dawny zajazd pocztowy – obecnie budynek Muzeum Regionalnego, Ratusz – w Pleszewie; Pałac Infułatów, Barokowy zespół klasztorny o.o. Reformatów w Choczu, Sanktuarium p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny z 1714r. w Żegocinie, Zabytkowy drewniany kościół p. w. Św. Marii Magdaleny z 1745r. w Czerminie, Neoklasycystyczny kościół p.w. św. Jana Chrzciciela wybudowany w latach 1874 – 1882 w Szymanowicach.

Ciekawą atrakcją turystyczną naszego terenu jest Pokazowa Zagroda Zwierząt założona w kwietniu 1977 roku w Gołuchowie. Utworzenie zagrody żubrów w Gołuchowie wynikało ze wzrostu populacji żubra i konieczności tworzenia nowych, rozproszonych ośrodków hodowlanych. Pokazowa Zagroda Zwierząt jest zlokalizowana w kompleksie leśnym przylegającym do parku-arboretum. Zajmuje powierzchnię ponad 20 ha ogrodzonego terenu. Żyją w niej żubry, koniki polskie, daniele i dziki.

Do atrakcji turystyczno-wypoczynkowych na naszym terenie zaliczyć należy także Gołuchowski Ośrodek Turystyki i Sportu położony wśród pięknych lasów, nad 61 hektarowym jeziorem zaporowym. Ośrodek dysponuje: kąpieliskiem strzeżonym, plażą piaszczystą, wypożyczalnią sprzętu pływającego, polem namiotowym ze stałymi grillami,

stanowiskami dla przyczep campingowych, boiskami piłkarskimi oraz do piłki siatkowej, budynkami sanitarnymi z natryskami. Na terenie Ośrodka znajdują się bary szybkiej obsługi i punkty handlowo-gastronomiczne oraz świetlica wyposażona w sprzęt audiowizualny, gry planszowe, badminton, stół do tenisa stołowego, bilard.

3.8. Walory naturalne

3.8.1. Warunki klimatyczne

Obszar działalności LGD znajduje się w Środkowowielkopolskim oraz częściowo Południowo-wielkopolskim Regionie Klimatycznym (granice poszczególnych regionów są dokładnie ustalone, H. Woś, *Klimat Niziny Wielkopolskiej,* 1994). Panujące na tym terenie warunki klimatyczne mają charakter umiarkowanych i w znacznej mierze uwarunkowane są wpływami mas powietrza polarnomorskiego oraz polarno-kontynentalnego. W regionie tym dominuje typ pogody ciepłej, lecz także i pochmurnej, występują wiatry zachodnie oraz południowozachodnie, których średnia prędkość wynosi około 3 m/s. Amplitudy temperatury są znacznie mniejsze niż przeciętne w innych regionach kraju. Wiosny i lata są zazwyczaj wczesne oraz ciepłe, a zimy łagodne z niewielkimi opadami śniegu. Okres wegetacyjny trwa przeciętnie około 220 dni. Charakterystyczna dla tego regionu jest także duża liczba dni pochmurnych, przeciętnie w roku jest ich około 118. Liczba godzin ze słońcem, czyli usłonecznienie rzeczywiste, wynosi około 1525 na rok. Panujące na terenie objętym działaniem LGD warunki klimatyczne sprzyjają, zatem rozwojowi turystyki sezonowej – nasilonej szczególnie w okresie od późnej wiosny do wczesnej jesieni, weekendowej oraz agroturystyki. Największy napływ turystów, w regionie tym obserwuje się w okresie letnim, na co wpływa bezpośrednio nie tylko sam klimat, lecz także szata roślinna najciekawiej prezentująca się o tej porze roku.

3.8.2. Ukształtowanie krajobrazu

Krajobraz obszaru objętego działaniem LGD, sprawia wrażenie monotonnego, nużącego, mało atrakcyjnego, jednakże istnieją tutaj miejsca ciekawe, godne zainteresowania. Istotnym elementem tegoż krajobrazu jest sieć wodna z główną jej rzeką Prosną, która ma szeroką, wyraźnie wciętą dolinę o terasowej budowie. Dolina ta to obszar z bardzo niejednorodnej roślinności, wśród której spotkać można murawy i trzcinowiska, zielone wstęgi zadrzewień, bujne łąki oraz fragmenty lasów łęgowych. Zalesienie tego regionu nie jest duże i wynosi 19% powierzchni użytkowej, a lasy występują w oddzielnych kompleksach zróżnicowanych pod względem gatunkowymi oraz siedliskowym. Najbardziej interesującymi pod względem roślinności są: Las Taczanowski wchodzący w skład obszaru chronionego krajobrazu zwanego „Dąbrową Krotoszyńską" oraz bory sosnowe i lasy mieszane występujące w okolicy Gołuchowa należące do obszaru chronionego krajobrazu Doliny rzeki Ciemnej". Na terenie tym znajduje się ponad 100 pomników przyrody: pojedynczych drzew, grup drzew, alei, głazów narzutowych, a krajobraz ten uzupełniają przepiękne parki wiejskie i miejskie oraz dwa parki dworskie w Gołuchowie i Dobrzycy. Część turystów może odwiedzać region, aby cieszyć się krajobrazem oraz miejscową kulturą, a pozostali dlatego, iż daje on możliwość spędzenia czasu na świeżym powietrzu oraz uprawiania różnych form rekreacji np. spacery, bieganie, jazda na rowerze, Nording Walking, czy spływy kajakowe rzeką Prosną.

3.9. Agroturystyka na obszarze LGD

Walory obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju – kulturę, historię oraz piękno zabytków można poznawać korzystając z bazy gospodarstw agroturystycznych. W obecnej chwili na naszym obszarze funkcjonują 22 gospodarstwa agroturystyczne. Gospodarstwa te dysponują 114 miejscami noclegowymi w ofercie całorocznej. Znane z wielkopolskiej gościnności gospodarstwa oferują ciszę, możliwość korzystania z przejażdżek konnych, spotkań przy ognisku, udziału w festynach, przyjemności wędkowania, zbierania jagód czy dorodnych grzybów.

3.10. Atrakcje turystyczne na terenie LGD

3.10.1. Szlaki turystyczne

Atrakcyjność naszego obszaru wzbogaca kilka turystycznych szlaków pieszych: Pleszew - Lutynia - Dobrzyca, Pleszew - Lenartowice - Tursko, Gołuchów - Kuchary, Gołuchów - Kucharki - Sobótka, Gołuchów - Tursko -Grodzisko, Grodzisko - Żegocin oraz szlak Transwielkopolskiej Trasy Rowerowej – odcinek północ – południe) wraz z odcinkami łączącymi kilka gminnych tras rowerowych.

Dla miłośników Nordic Walking wytyczono 18 przebiegających wśród cennych przyrodniczo terenów tras, po 3 w każdej gminie.

Z kolei dla miłośników kajakarstwa organizowane są spływy kajakowe na rzece Prośnie. Trasa spływu liczy na naszym terenie 25 km, zaczyna się przy moście w Bogusławiu – gmina Gołuchów, a kończy w Nowej Wsi gmina Gizałki.

3.10.2. Imprezy

Dużą atrakcją dla mieszkańców z obszaru LGD są odbywające się cyklicznie imprezy kulturalne i sportowe, takie jak: koncerty na zamku w Gołuchowie i Dobrzycy, festyny, przeglądy, dożynki powiatu pleszewskiego, biegi i rajdy.

Na zamku gołuchowskim oraz na terenie Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy odbywają się koncerty w ramach Festiwalu – Akademia Gitary, jedynego w Europie tej rangi wydarzenia muzycznego z gitarą na pierwszym planie (sierpień).
Corocznie w Gizałkach oraz Gołuchowie organizowane są Festyny Nocy Świętojańskiej zwane popularnie Wiankami stanowiące formę powitania lata, a w Pleszewie odbywają się „Dni Pleszewa", – czyli tzw. Święto Miasta (czerwiec, lipiec). Imprezom tym towarzyszy wiele atrakcji, występy gwiazd polskiej estrady, pokazy sztucznych ogni, kiermasze itp.
W Żegocinie (gmina Czermin) organizowane są Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne, – na których prezentują się zespoły ludowe z Polski oraz różnych stron świata. Na spotkaniach gościły m.in. zespoły z Macedonii, Hiszpanii, Czech, Słowacji, Słowenii, Rumuni, Turcji, Ukrainy itp. (lipiec) Ciekawą propozycją są także organizowane przez Ośrodek Kultury w Żegocinie, przedstawienia plenerowe i teatralne ukazujących sylwetkę wybitnej polskiej aktorki – Heleny Modrzejewskiej oraz dzieje znamienitego rodu ziemiańskiego Wielkopolski – Chłapowskich (maj-wrzesień).
Każdego roku w innej z gmin terenu LGD odbywają się dożynki powiatu pleszewskiego, – czyli uroczyste Święto Plonów, będące okazją do obrzędowego zakończenia zbioru płodów rolnych, połączone z występami zespołów folklorystycznych, koncertami, wspólną zabawą i biesiadowaniem (sierpień-wrzesień).
Do organizowanych corocznie imprez o charakterze sportowym należą: Bieg Mikołajczykowski w Dobrzycy, w którym uczestniczą uczniowie Szkół Ponadgimnazjalnych, Gimnazjów, Szkół Podstawowych oraz wszyscy chętni (czerwiec) oraz Gołuchowski Rajd Rowerowy – Święto Polskiej Niezapominajki (maj).
Imprezą cykliczną promującą rodzime produkty, naturalną tradycyjną żywność oraz zdrowy styl życia są organizowane przez Lokalną Grupę Działania Stowarzyszenie „Wspólnie dla Przyszłości" – „Festiwale Smaków". W okresie pięciu lat odbyło się ich kilka edycji, a każdy z nich poświęcony był innej tematyce, produktom i potrawom. Odbyły się m.in. festiwale promujące potrawy: z kapusty, pomidorów, drobiu, kaszy, propagujące zdrowy styl życia i zdrową żywność. Celem tych prezentacji jest zawsze promocja kuchni, jako części kultury regionu i gospodarki. „Festiwale Smaków" to silne narzędzie, stymulujące rozwój gospodarczy regionu, prezentujące jego potencjał gospodarczy i kulturalny. Ponieważ imprezy te cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem, mieszkańców z terenu LGD, ta forma promocji regionu kontynuowana będzie w nowym okresie programowania.

3.11. Wewnętrzna spójność strategii

Obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju ma specyficzny charakter i jest spójny pod wieloma względami.

- **Spójność geograficzna** – cały obszar przedmiotowych terenów położony jest w południowo – wschodniej Wielkopolsce na Wysoczyźnie Kaliskiej, która swoją jednolitą rzeźbę terenu zawdzięcza działaniu lądolodu skandynawskiemu w ostatnim zlodowaceniu, a jego ciekawą pozostałością są dość liczne głazy narzutowe.
- **Spójność przyrodnicza** – o spójności przyrodniczej terenu decyduje głównie lesistość (19 % powierzchni ogółem), oprócz sosny występuje tutaj, dąb, olsza, jesion, grab i inne drzewa liściaste. Ogółem na terenie znajdują się 73 pomniki przyrody. Występują tutaj te same gatunki zwierząt. Poza szatą roślinną i zwierzęcą, obszar LGD łączą podobne warunki klimatyczne.
- **Spójność kulturowa** – wśród obiektów dziedzictwa kulturowego najcenniejszym zabytkiem jest zamek w Gołuchowie oraz Zespół Pałacowo – Parkowy w Dobrzycy. Na terenie powiatu znajduje się także sporo wartych zobaczenia obiektów sakralnych: drewnianych i murowanych, o ciekawej architekturze. Organizowane są tu też liczne imprezy kulturalne, rekreacyjne oraz sportowe – propagujące walory kulturowe ziemi pleszewskiej.
- **Spójność gospodarcza** – na terenie LGD dominującym działem gospodarki jest produkcja maszyn i urządzeń. Funkcjonują tu również przedsiębiorstwa: branży spożywczej, budowlanej, papiernic i poligraficznej oraz ceramiki budowlanej. Ważną gałęzią gospodarki całego obszaru LGD jest rolnictwo. Gospodarstwa rolne specjalizują się przede wszystkim w uprawie zbóż i hodowli trzody chlewnej. Dominującymi zbożami są: żyto, pszenica, pszenżyto oraz kukurydza.
- **Spójność turystyczna** – obszar Lokalnej Grupy Działania należy do terenów o dużej atrakcyjności turystycznej. Potencjał turystyki stanowią tu przede wszystkim malownicze tereny. Przez powiat przebiega kilka szlaków pieszych oraz szlak Transwielkopolskiej Trasy Rowerowej (odcinek północ-południe) wraz z odcinkami łączącymi kilka gminnych tras rowerowych. Coraz większym zainteresowaniem cieszą się spływy kajakowe rzeką Prosną. Trasa spływu liczy na terenie powiatu blisko 25 km. Na terenie działania LGD znajduje się ośrodek rekreacyjno – wypoczynkowy z kąpieliskiem, polem namiotowym, wypożyczalnią sprzętu pływającego i domkami campingowymi. Dużym powodzeniem cieszą się ponadto: Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie – największy tego typu obiekt w województwie – atrakcyjny zarówno ze względu na wartościowy drzewostan, jak również na pokazową zagrodę zwierząt, oraz Zespół Pałacowo – Parkowy w Dobrzycy – z bogatą fauną i florą. Ciekawe zabytki można oglądać także w Choczu, Pleszewie oraz Taczanowie. Walory turystyczne naszego regionu wygodnie jest poznawać korzystając z rozwijającej się bazy hotelowej i agroturystycznej.

3.12. Wskaźnik Schneidera (Intensywność ruchu turystycznego)

Intensywność ruchu turystycznego, która służyć będzie kontrolowaniu zmian na terenie objętym LSR zostanie obliczona na podstawie Wskaźnika Schneidera. Wskaźnik dla obszaru objętego LSR w 2014 wyniósł 16. Dla całego województwa wielkopolskiego wskaźnik ten osiągnął wartość 711. Wartość wskaźnika osiągnięta przez nasz obszar jest jedną z wyższych w podregionie kaliskim.

3.13. Wyniki konsultacji społecznych

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Wspólnie dla Przyszłości" opracowana została w sposób partycypacyjny. W celu jej stworzenia, z wykorzystaniem RLKS, przeprowadzono konsultacje społeczne. Odbyły się one na terenie każdej z gmin, a podczas ich trwania zbierano informacje za pomocą: wywiadów bezpośrednich, ankiet pn: „Jak powinny rozwijać się nasze tereny wiejskie", arkuszy pomysłów. Przez cały okres tworzenia strategii czynny był też punkt konsultacyjny działający w ramach biura LGD, oraz funkcjonowała strona internetowa LGD, na której umieszczano informacje i dokumenty dotyczące RLKS. W ramach oddolnej inicjatywy wypracowano zapisy SWOT oraz poszczególnych elementów strategii. W konsultacjach społecznych w gminach wzięło udział w sumie 112 osób (w tym 65K, 47M), ankietę wypełniło 81 osób (w tym 49K, 32M), arkusze pomysłów na przyszłe projekty złożyło 190 potencjalnych beneficjentów, (z czego 12 zostało odrzuconych, jako niezgodnych z programem). Z wywiadów bezpośrednich skorzystano w przypadku 9 osób (w tym 2K, 7M). Wszystkie metody konsultacyjne wskazały na podobne problemy występujące na terenie działalności LGD oraz pokazały jego atuty. Mieszkańcy z obszaru LGD, w większości, wykazali zadowolenie z zamieszkiwania na obszarach wiejskich, jednak dostrzegli też różnice i braki w porównaniu z mieszkaniem na terenach miejskich. Często podkreślano m.in. niedostateczną dostępność mieszkańców wsi, do różnego rodzaju infrastruktury, a także jej niedostosowanie do potrzeb ludzi z terenów wiejskich oraz zmieniających się trendów. Za dużą barierę w rozwoju obszarów wiejskich uznana została ponadto mała integracja społeczna, brak więzi, funkcjonujące stereotypy, mentalność, upór mieszkańców, niewielka integracja młodzieży, brak zainteresowania młodych ludzi tradycjami, obyczajami, ginącymi zawodami. Zwrócono uwagę na duże wykluczenie społeczne ludzi młodych, z powodu bezrobocia, uznając tym samym grupę ludzi młodych do 30 roku życia, za defowaryzowaną – na terenie powiatu pleszewskiego. Przeprowadzone badania ankietowe wskazały też dużą potrzebę mieszkańców w zakresie szkoleń i warsztatów podnoszących ich umiejętności oraz pogłębiających wiedzę z zakresu uzyskiwania dotacji na otwarcie lub rozwój działalności gospodarczej. Mieszkańcy dostrzegli jednocześnie niski poziom turystyki na terenie działania LGD, który ich zdaniem, spowodowany jest dużą konkurencyjnością innych obszarów Polski, dysponujących atrakcyjniejszą ofertą turystyczną. Społeczność obszaru LGD, szansę na rozwój turystyki dostrzegła w opracowania kilkudniowej propozycji spędzenia czasu wolnego na obszarze ziemi pleszewskiej, w opracowaniu wspólnych projektów oraz w większej promocji rejonu i utworzeniu bazy informacji turystycznej.

4. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest wynikiem przeprowadzonego, na terenie całego obszaru LGD, cyklu spotkań konsultacyjnych, ankiet i wywiadów z jego mieszkańcami – reprezentantami sektora społecznego, gospodarczego i publicznego. Końcowym etapem tej pracy było ustalenie rankingu wyłonionych w dyskusjach cech oraz mocnych stron obszaru, w oparciu, o które można wspólnie budować strategię rozwoju. Które powinno się wykorzystać. Z drugiej strony nastąpiło rozpoznanie: słabych stron obszaru, które należy w pierwszym rzędzie niwelować. Poznano zagrożenia, które są najpoważniejsze, ale które poprzez strategię można zmniejszyć lub zlikwidować.

Mocne strony	Słabe strony
– Korzystne położenie geograficzne – centralnie w stosunku do trzech aglomeracji (Kalisza, Ostrowa Wielkopolskiego, Jarocina) oraz do trzech metropolii (Poznania, Wrocławia, Łodzi); – Dobre warunki naturalne; – Rozpoznawalne w całej Polsce produkty lokalne (pleszewski pomidor, pleszewskie kotły); – Kultura i tradycje regionu; – Duża ilość zabytków; – Znaczna ilość wytyczonych szlaków i ścieżek turystycznych;	– Niedostateczna infrastruktura ochrony środowiska; – Niewystarczający poziom świadomości ekologicznej; – Niezadowalająca infrastruktura dla dzieci i młodzieży; – Niedostateczna infrastruktura dla kobiet i seniorów; – Mentalność i upór mieszkańców; – Niska integracja młodzieży; – Brak bazy informacji turystycznej; – Niewystarczająca infrastruktura sportowa; – Słaba promocja regionu;

– Korzystne warunki do rozwoju agroturystyki; – Duża ilość organizacji pozarządowych; – Ciekawe imprezy o charakterze lokalnym, regionalnym i międzynarodowym; – Zróżnicowana przedsiębiorczość; – Brak przedsiębiorstw uciążliwych dla środowiska; – Mała emisja zanieczyszczeń – czyste powietrze; – Obecność organizacji zrzeszających przedsiębiorców (klaster kotlarski); – Obecność organizacji zrzeszających rolników (zrzeszenia producentów pomidorów, trzody chlewnej, buraków cukrowych, mleka); – Postęp gospodarczy; – Malejące bezrobocie; – Obecność dużej liczby przedsiębiorstw rodzinnych; – Wzrost poziomu wykształcenia; – Zasoby ludzkie (pracowitość, gospodarność, wiedza); – Tradycje gościnności i dobrej organizacji pracy; – Wzrost aktywności kobiet i seniorów; – Potencjał artystyczny mieszkańców (malarstwo, rzeźbiarstwo, rękodzielnictwo, kowalstwo artystyczne i inne); – Dobry trend popularyzacji zdrowego i aktywnego trybu życia; – Aktywność LGD w okresie programowania PROW 2007-2013	– Małe wykorzystanie walorów turystycznych wsi; – Brak bazy noclegowej; – Brak atrakcyjnej i całorocznej oferty turystycznej; – Mała integracja społeczna, brak więzi, funkcjonujące stereotypy; – Słaba oferta sportowo-rekreacyjna; – Utrudniony dostęp do wiedzy i kultury na obszarach wiejskich; – Niedostosowana oferta szkół średnich do oczekiwań młodzieży; – Niewystarczająca ilość dobrej kadry rzemieślniczej i pracowników zawodów ścisłych; – Znaczny odsetek osób korzystających z opieki społecznej (często dziedziczonych); – Niska promocja i popularyzacja ginących zawodów; – Duża konkurencyjność innych regionów; – Niezadowalająca ilość komercyjnych miejsc rozrywki; – Niewystarczające skomunikowanie; – Słabo rozwinięta infrastruktura drogowa
Szanse	**Zagrożenia**
– Środki Unii Europejskiej; – Tranzytowe położenie obszaru LGD; – Współpraca gmin z obszaru LGD; – Możliwości wymiany doświadczeń i współpraca z regionami z państw unijnych; – Rozwój współpracy z innymi krajami i regionami Europy w dziedzinie kultury, oświaty, przedsiębiorczości; – Rozwój turystyki aktywnej; – Moda na zdrową żywność i aktywne spędzanie czasu wolnego; – Tworzenie Domów Samopomocy dla seniorów i Klubów Seniora; – Propagowanie folkloru; – Wzrastająca świadomość ekologiczna; – Możliwość pozyskiwania środków na ochronę środowiska; – Wzrost działań służących ochronie środowiska;	– Brak skutecznej promocji obszaru LGD; – Zmiany klimatyczne; – Występowanie okresów klęskowych w rolnictwie; – Zmieniające się prawo; – Biurokracja; – Nierównomierna alokacja środków UE; – Mała stabilność polityczna; – Monopolizacja niektórych sektorów rynku; – Sprzedaż masowa (zagrożenie dla produktów lokalnych); – Napływ tanich produktów z Azji (zagrożenie dla rękodzieła); – Odpływ młodych ludzi, dobrze wykształconych do ośrodków miejskich; – Emigracja zarobkowa; – Kryzys imigracyjny w Europie

– Wzrost zamożności społeczeństwa; – Rozwój nowoczesnych technologii; – Bliskość większych miast i aglomeracji; – Szybki rozwój budownictwa; – Rosnący potencjał rozwoju turystyki rekreacyjnej i wypoczynkowej na obszarach wiejskich;	

Przeprowadzona analiza SWOT jednoznacznie wskazała, jakie słabości występują w otoczeniu wewnętrznym obszaru LGD, co stanowi odniesienie do kierunków działań na rzecz poprawy sytuacji i będzie przedmiotem dalszych rozważań. Mocne strony staną się atutem środowisk lokalnych, gwarantującym skuteczność podejmowanych działań. Analiza otoczenia zewnętrznego, w zakresie szans, stwarza możliwości rozwojowe obszaru LGD. Natomiast analiza zagrożeń pozwoli uniknąć konsekwencji negatywnych i podjąć działania zapewniające niwelowanie skutków tych zagrożeń. Z analizy jednoznacznie wynika, że atutami LGD są niewątpliwe wysokie walory środowiska przyrodniczego, wysoki potencjał oraz możliwości rozwoju rolnictwa, a także opartego na tym rolnictwie ruchu turystycznego, w szczególności agroturystyki związanej z czynnym wypoczynkiem i zdrową żywnością.

5. Cele i wskaźniki

5.1.Logika realizacji LSR

Schemat pokazuje ciąg przyczynowo – skutkowy planowanych do realizacji w ramach strategii celów, przedsięwzięć i wskaźników. Efekty realizacji strategii są ściśle powiązane z celami i przedsięwzięciami zawartymi w strategii. Logika interwencji w prosty sposób przedstawia relacje pomiędzy wskaźnikami a celami i przedsięwzięciami.

Zidentyfikowane problemy/ wyzwania społeczno-ekonomiczne	**Cel ogólny**	**Cele szczegółowe**	**Planowane przedsięwzięcie**	**Produkty**	**Rezultaty**	**Oddziaływanie**	**Czynniki zewnętrzne mające wpływ na realizację działań i osiągnięcie wskaźników**
Niewystarczająca infrastruktura ochrony środowiska, zbyt niski poziom skanalizowania oraz niedostateczna liczba przydomowych oczyszczalni ścieków. Zanieczyszczenie środowiska, zaśmiecanie lasów, śmiecenie w przestrzeni publicznej. Mała integracja społeczna, brak więzi, funkcjonujące stereotypy,	**I. Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP**	I.1. Wzrost wiedzy i umiejętności społeczeństwa obszaru LGD oraz aktywnego udziału mieszkańców w działaniach lokalnych	Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców organizowanych przez LGD, w tym z zakresu: OZE, ochrony środowiska, zdrowego trybu życia	Liczba zorganizowanych przez LGD warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców. 4.1 Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD. (Liczba osobodni szkoleń dla pracowników biura i organów LGD.) Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa. 4.3 Liczba spotkań adresowanych do mieszkańców (Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych organizowanych przez LGD dla mieszkańców obszaru objętego LSR.)	Liczba osób biorących udział w działaniach i wydarzeniach aktywizacyjnych integracyjnych i sprzyjających rozwojowi turystyki. Liczba osób przeszkolonych. Liczba osób oceniających szkolenie jako adekwatne do oczekiwań.	**Wzrost zadowolenia mieszkańców z zamieszkania na obszarze LGD SWDP.** **Wzrost intensywności ruchu turystycznego mierzony wskaźnikiem Schneidera.**	Motywacja do aktywnego działania na rzecz rozwoju lokalnego. Motywacja do aktywnego działania na rzecz rozwoju lokalnego. Motywacja do udziału w doradztwie. Motywacja grup docelowych.

mentalność i upór mieszkańców.							
Niska integracja młodzieży. Niski stopień wykorzystania potencjału mieszkańców w zakresie lokalnego dziedzictwa i zasobów kulturowych.	**I. Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP**	I.1. Wzrost wiedzy i umiejętności społeczeństwa obszaru LGD oraz aktywnego udziału mieszkańców w działaniach lokalnych	Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, w tym z zakresu: OZE, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zdrowego trybu życia	2.1 Liczba szkoleń (Liczba zorganizowanych przez beneficjentów warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców obszaru LGD SWDP.)	Liczba osób biorących udział w działaniach i wydarzeniach aktywizacyjnych integracyjnych i sprzyjających rozwojowi turystyki.	**Wzrost zadowolenia mieszkańców z zamieszkania na obszarze LGD SWDP.** **Wzrost intensywności ruchu turystycznego mierzony wskaźnikiem Schneidera.**	Motywacja grup docelowych do udziału w spotkaniach. Dostępność infrastruktury umożliwiającej realizację spotkań i wydarzeń. Zmiany regulacji prawnych dotyczących finansowania organizacji pozarządowych i grup nieformalnych.
			Organizacja niecyklicznych wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i sportowych.	2.12 Liczba wydarzeń/imprez (Liczba wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i sportowych organizowanych przez beneficjentów dla społeczności lokalnej.)			
				4.3 Liczba wydarzeń adresowanych do mieszkańców (Liczba wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i sportowych organizowanych przez LGD dla społeczności lokalnej.)			

	I. Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP		Działania służące zachowaniu i promowaniu lokalnego dziedzictwa, w tym: tradycji, zwyczajów i obyczajów.	Liczba wydarzeń służących zachowaniu i promocji lokalnych tradycji, zwyczajów lub obyczajów.		**Wzrost zadowolenia mieszkańców z zamieszkania na obszarze LGD SWDP.** **Wzrost intensywności ruchu turystycznego mierzony wskaźnikiem Schneidera.**	Motywacja instytucji działających w sferze kultury do przedstawienia szerszej oferty dla mieszkańców. Prawo do dysponowania nieruchomością – status prawny nieruchomości.
Niska aktywność ruchowa, sportowa dzieci, młodzieży, kobiet i seniorów. Niska aktywność społeczna i kulturalna.		I.2. Wzrost aktywności społeczeństwa w oparciu o obiekty infrastruktury społecznej – kulturalnej, sportowo - rekreacyjnej.	Rozwijanie i/lub wyposażenie obiektów spełniających funkcje społeczne, kulturalne i sportowo – rekreacyjne.	2.4 Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej Liczba operacji obejmujących wyposażenie obiektów spełniających funkcje społeczne i sportowo – rekreacyjne. *wskaźnik będzie realizowany bezkosztowo w ramach wskaźnika: Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej 2.5 Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej ~~2.10 Liczba zrealizowanych operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego.~~ Liczba rozwijanych obiektów spełniających funkcje społeczne, kulturalne sportowo-rekreacyjne* wskaźnik będzie realizowany bezkosztowo w	Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach organizowanych dla społeczności lokalnej.		Motywacja do aktywnego działania na rzecz rozwoju lokalnego. Zmiany przepisów prawnych dotyczących finansowania organizacji pozarządowych i grup nieformalnych.

				ramach wskaźnika: Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej			

Niska atrakcyjność i poziom wykorzystania potencjału turystycznego obszaru LGD. Brak bazy informacji turystycznej, słaba promocja regionu, brak atrakcyjnej i całorocznej oferty turystycznej. Duża konkurencja innych regionów.	**I. Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP**	I.3. Wzrost oferty turystycznej regionu.	Przedsięwzięcia promocyjne związane z regionem.	Liczba wydawnictw promujących region. * wskaźnik może być realizowany bezkosztowo realizując inne przedsięwzięcia i wskaźniki	Liczba osób korzystających z obiektów turystycznych, sportowych i rekreacyjnych.	**Wzrost zadowolenia mieszkańców z zamieszkania na obszarze LGD SWDP.** **Wzrost intensywności ruchu turystycznego mierzony wskaźnikiem Schneidera**	Niewystarczająca promocja obiektów turystycznych i rekreacyjnych.
			Przedsięwzięcia związane z turystyką w ramach projektu współpracy.	Liczba przygotowanych projektów współpracy.	Liczba projektów współpracy wykorzystujących lokalne zasoby przyrodnicze, historyczne i turystyczne.		
				Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy.			
				Liczba zrealizowanych projektów współpracy.			
			Ochrona i promocja zabytków.	2.9 Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim (Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach realizacji strategii.)	Liczba osób korzystających z obiektów turystycznych, sportowych i rekreacyjnych.		Procedury konserwatorskie. Ujawnienie nowych elementów obiektu o wartości zabytkowej w trakcie realizacji prac konserwatorskich i restauratorskich. Niewystarczająca promocja zabytków.

Niska stopa wykorzystania potencjału mieszkańców.	**II. Wzmocnienie i rozwój sektora gospodarczego**	II.1. Tworzenie i utrzymanie miejsc pracy, z uwzględnieniem osób bezrobotnych należących do grupy defaworyzowanej	Tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy.	Liczba nowopowstałych podmiotów działalności gospodarczej utworzonych przez osoby należące do grupy defaworyzowanej. Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa. Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje. * wskaźnik rozliczany w ramach Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa.	Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem) Liczba utrzymanych miejsc pracy.	**Wzrost liczby mieszkańców, którzy deklarują poprawę sytuacji ekonomicznej na obszarze LGD SWDP.**	Trudności z zapewnieniem wkładu własnego do operacji. Prawo do dysponowania nieruchomością – status prawny nieruchomości.

5.2. Proces formułowania celów ogólnych, celów szczegółowych i przedsięwzięć dla potrzeb LGD

Wynikiem przeprowadzonej analizy SWOT oraz analizy rekonesansu obszaru działania LGD ukierunkowane zostały możliwe do wykonania działania/przedsięwzięcia w ramach LSR. Przedsięwzięcia/działania te wynikają także z możliwości ich realizacji przez Stowarzyszenie w ramach PROW 2014 – 2020. Tworzenie celów opiera się o analizę SWOT, gdzie podstawowym elementem jest rozpoznanie problemów.

Problem szczegółowy	**Cel szczegółowy - propozycja rozwiązania w odniesieniu do grupy docelowej**	**Negatywne następstwo problemu**	**Cel ogólny - propozycje rozwiązania**	**Przyczyny problemu.**	**Przedsięwzięcie - propozycje usunięcia**
Niewystarczająca infrastruktura ochrony środowiska, zbyt niski poziom skanalizowania oraz niewystarczająca liczba przydomowych oczyszczalni ścieków. Zanieczyszczenie środowiska, zaśmiecanie lasów, śmiecenie w przestrzeni publicznej.	Wzrost wiedzy i umiejętności społeczeństwa obszaru LGD oraz aktywnego udziału mieszkańców w działaniach lokalnych	Wysokie koszty utrzymania gospodarstw domowych, zanieczyszczenie środowiska	Poprawa jakości życia aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP	Niewystarczający poziom świadomości ekologicznej	Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, w tym z zakresu: OZE, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zdrowego trybu życia. Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, organizowanych przez LGD, w tym z zakresu: OZE, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zdrowego trybu życia.
Niska aktywność ruchowa, sportowa dzieci, młodzieży, kobiet i seniorów. Niska aktywność społeczna i kulturalna.	Wzrost aktywności społeczeństwa w oparciu o obiekty infrastruktury społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej	Niski rozwój społeczności lokalnej. poprzez niska aktywność ruchową zagrożenie wystąpienia chorób cywilizacyjnych	Poprawa jakości życia aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP	Niewystarczająca infrastruktura dla dzieci, młodzieży, kobiet i seniorów. Niewystarczająca infrastruktura sportowa.	Rozwijanie i/lub wyposażenie obiektów spełniających funkcje społeczne, kulturalne i sportowo – rekreacyjne.
Mała integracja społeczna, brak więzi, funkcjonujące stereotypy, mentalność i upór mieszkańców.	Wzrost wiedzy i umiejętności społeczeństwa obszaru LGD oraz aktywnego udziału	Brak świadomości mieszkańców w zakresie perspektyw i możliwości oraz kierunku rozwoju.	Poprawa jakości życia aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD	Brak organizacji szkoleń ukierunkowanych na działania motywacyjne. Zanik	Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, w tym z zakresu: OZE, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz

	mieszkańców w działaniach lokalnych		SWDP	aktywności samych mieszkańców.	zdrowego trybu życia. Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, organizowanych przez LGD, w tym z zakresu: OZE, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zdrowego trybu życia.
Niska integracja młodzieży.	Wzrost wiedzy i umiejętności społeczeństwa obszaru LGD oraz aktywnego udziału mieszkańców w działaniach lokalnych	Zanik więzi społecznych	Poprawa jakości życia aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP	Postęp cywilizacyjny. Ogólne dążenie do sukcesu i posiadania. Brak animatorów życia społeczno-kulturalnego, brak funduszy.	Organizacja niecyklicznych wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i sportowych.
Niska atrakcyjność i poziom wykorzystania potencjału turystycznego obszaru LGD. Brak bazy informacji turystycznej, słaba promocja regionu, brak atrakcyjnej i całorocznej oferty turystycznej. Duża konkurencja innych regionów.	Wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru	Spadek liczby turystów, degradacja zabytków, niezachowanie dziedzictwa lokalnego	Poprawa jakości życia aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP	Brak bazy informacji turystycznej, słaba promocja regionu, brak atrakcyjnej i całorocznej oferty turystycznej	Przedsięwzięcia promocyjne związane z turystyką. Ochrona i promocja zabytków. Przedsięwzięcia związane z turystyką w ramach projektów współpracy.
Mała liczba podmiotów gospodarczych działających w branży turystycznej – gastronomii, hotelarstwie itp.	Tworzenie i utrzymanie miejsc pracy, z uwzględnieniem osób bezrobotnych należących do grupy defaworyzow	Mała liczba turystów, niewykorzystanie potencjału turystycznego regionu w jego rozwoju, utrata konkurencyjności z innymi	Wzmocnienie i rozwój sektora gospodarczego	Brak całorocznej, wspólnej oferty weekendowej, w tym brak bazy noclegowej. Niewystarczaj	Tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy.

	anej (ludzie młodzi bezrobotni +30).	regionami rozpoznanymi jako turystyczne		ąca ilość komercyjnych miejsc rozrywki, słaba oferta turystyczno-rekreacyjna.	
Niski stopień wykorzystania potencjału mieszkańców	Tworzenie i utrzymanie miejsc pracy, z uwzględnie niem osób bezrobotnych należących do grupy defaworyzow anej (ludzie młodzi bezrobotni +30).		Wzmocnienie i rozwój sektora gospodarczego	Niewystarczaj ąca ilość dobrej kadry rzemieślniczej i pracowników w zawodach ścisłych	Tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy.
Niski stopień wykorzystania potencjału mieszkańców w zakresie lokalnego dziedzictwa i zasobów kulturowych	Wzrost wiedzy i umiejętności społeczeństw a obszaru LGD oraz aktywnego udziału mieszkańców w działaniach lokalnych.	Pogłębienie się dysproporcji w rozwoju gospodarczym, społecznym i kulturalnym obszaru LGD. Powolne giniecie tradycyjnych zawodów.	Poprawa jakości życia aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP	Słaba promocja i popularyzacja ginących zawodów. Utrudniony dostęp do wiedzy i kultury na obszarach wiejskich	Działania służące zachowaniu i promowaniu lokalnego dziedzictwa, w tym: tradycji, zwyczajów i obyczajów

5.3. Cele i wskaźniki LSR

Wdrożenie LSR Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości" powinno przyczynić się do poprawy jakości życia na obszarze działania LGD, m.in. poprzez wzrost aktywności lokalnej społeczności oraz stymulowanie powstawania nowych miejsc pracy, dlatego wyznacza ona dwa cele ogólne, dla których z kolei wyznacza się cele szczegółowe. Każdy z celów osiągany będzie poprzez realizację konkretnych przedsięwzięć, a w ich ramach różnych operacji. Przedsięwzięcia i operacje zaplanowane w LSR będą finansowane w ramach działań: wsparcie kosztów bieżących i aktywizacji, przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy LGD, wsparcie na wdrażanie LSR, będących komponentami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (źródło finansowania EFRROW).

5.3.1. Cel ogólny I. Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP

Podczas spotkań konsultacyjnych związanych z budową LSR, mieszkańcy zwrócili uwagę, że jednym z ważniejszych problemów na obszarze LGD SWDP jest niska aktywność społeczności lokalnej. W ostatnim czasie obserwuje sie zanik więzi sąsiedzkich, rozluźniają się więzi polegające na kultywowaniu i celebrowaniu świąt. Zaobserwowano również spadek zaufania społecznego. W tej sytuacji działania LGD przyczyniają się do mobilizacji, zaktywizowania społeczności oraz zwiększenia świadomości społeczności lokalnej w zakresie perspektyw i możliwych kierunków rozwoju. Poprzez zwiększoną aktywność społeczną efektywniej wykorzystywane będą występujące na obszarze LGD lokalne zasoby. Na terenie LGD barierą jest brak kompleksowej oferty turystycznej, brakuje obiektów noclegowych i gastronomicznych, a także odpowiedniej, spójnej promocji atrakcji turystycznych położonych na obszarze LGD.

- **Cel szczegółowy I.1 Wzrost wiedzy i umiejętności społeczeństwa obszaru LGD oraz aktywnego udziału mieszkańców w działaniach lokalnych**

Rozwój obszaru objętego LSR wymaga wiedzy, doświadczenia i umiejętności od osób aktywnie angażujących się w realizację LSR. Istnieje potrzeba budowy kapitału społecznego na naszym terenie oraz lepszego wykorzystania jego potencjału. Założeniem podejścia LEADER RLKS jest aktywizacja i integracja mieszkańców. Działania te prowadzą do budowania społeczeństwa obywatelskiego, o wysokim poziomie kapitału społecznego. Ze spotkań z mieszkańcami wynika, że praca wykonana przez daną społeczność lokalną jest bardziej szanowana, niż ta sama praca wykonana na rzecz tej społeczności przez samorządy lokalne. Realizacja projektów w ramach systemu gospodarczego pozwoli na większe zaangażowanie społeczności lokalnej w prace nad projektem oraz utożsamianie się z jego efektami.

- **Przedsięwzięcie I.1.1**
  Organizacja niecyklicznych wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i sportowych

Uzyskanie oczekiwanych postaw społecznych - aktywnego działania - jest możliwe dzięki budowaniu różnych form i płaszczyzn porozumiewania się, sprzyjających procesom integracyjnym. Dla mieszkańców obszaru organizowane będą imprezy kulturalne, folklorystyczne, integracyjne i sportowe promujące obszar LGD. Organizowane wydarzenia sprzyjać będą rozwojowi świadomości, zaangażowania, komunikacji i integracji społecznej. Celem tych działań będzie aktywizacja mieszkańców, wykształcenie stabilnej więzi międzypokoleniowej, uświadomienie i podniesienie wiedzy o wyjątkowości naszego obszaru.

- **Przedsięwzięcie I.1.2**
  Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, w tym z zakresu: OZE, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zdrowego trybu życia

Konieczne jest zwiększenie aktywności mieszkańców i pokonanie pojawiających się trudności lub niechęci do współpracy. Dlatego podejmowane będą różne działania aktywizujące, informacyjne, promocyjne i szkoleniowe. Wdrożenie kursów, szkoleń, warsztatów przyczyni się do zaktywizowania społeczności lokalnej i pozwoli na rozwój zainteresowań, osobowości, szerszy udział w życiu społecznym oraz będzie przeciwdziałać patologiom, szczególnie wśród młodzieży. Ze względu na duże zainteresowanie społeczności lokalnej podnoszeniem kompetencji, przedsięwzięcia te nakierowane będą na podniesienie wiedzy i umiejętności w szczególności w zakresie: poszukiwania możliwości dofinansowania, odnawialnych źródeł energii, świadomości ekologicznej, przeciwdziałania zmianom klimatu, rękodzielnictwa i prowadzenia zdrowego trybu życia. Przedsięwzięcia te skierowane zostaną przede wszystkim do młodzieży oraz organizacjach pozarządowych, a ich celem będzie przekazanie wiedzy o zagrożeniach związanych z obecnymi problemami ekologicznymi, zmianami klimatycznymi oraz niewłaściwym korzystaniem z zasobów przyrodniczych.

- **Przedsięwzięcie I.1.3**
  Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, organizowanych przez LGD, w tym z zakresu: OZE, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zdrowego trybu życia

Rozwiązywanie problemów społecznych oraz dbanie o rozwój, zdobywanie wiedzy i dokształcanie – wykorzystanie tych działań pozwoli stworzyć społeczność wzajemnie się wspierającą i świadomie kształtującą swoje otoczenie. Planując organizację warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę oraz umiejętności mieszkańców możliwe będzie zaprezentowanie dobrych praktyk i wymiana doświadczeń. Różne formy aktywizacji przeprowadzone przez LGD wpłyną na podnoszenie wiedzy oraz umiejętności, w tym świadomości w zakresie poszukiwania możliwości dofinansowania, odnawialnych źródeł energii, świadomości ekologicznej, przeciwdziałania zmianom klimatu, rękodzielnictwa i prowadzenia zdrowego trybu życia. Przedsięwzięcia te skierowane zostaną przede wszystkim do młodzieży oraz organizacjach pozarządowych, a ich celem będzie przekazanie wiedzy o zagrożeniach związanych z obecnymi problemami ekologicznymi, zmianami klimatycznymi oraz niewłaściwym korzystaniem z zasobów przyrodniczych.

- **Przedsięwzięcie I.1.4**
  Działania służące zachowaniu i promowaniu lokalnego dziedzictwa, w tym: tradycji, zwyczajów i obyczajów

Ważnym elementem w procesie integracji jest dbałość o tradycję, kulturę obszaru i budowanie pozytywnego myślenia o swojej „małej ojczyźnie". Realizując zadania związane z zachowaniem i promowaniem lokalnych tradycji, zwyczajów i obyczajów należy skupić społeczność lokalną wokół wykorzystania dziedzictwa kulturowego i historycznego do aktywizacji i integracji.

- **Cel szczegółowy I.2 Wzrost aktywności społeczeństwa w oparciu o obiekty infrastruktury społeczno-kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej**

Z przeprowadzonej analizy SWOT wynika, że pomimo wielu działań infrastrukturalnych na obszarze LGD dostęp do infrastruktury społecznej, w tym w szczególności kulturalnej i rekreacyjnej jest wciąż niewystarczający. Stan techniczny istniejących obiektów wymaga modernizacji, a także doposażenia. Odpowiednie zaplecze, spełniające określone standardy, pozwoli na organizację różnych form spędzania wolnego czasu. Obiekty i tereny, które zostaną objęte operacjami, staną się miejscami spotkań mieszkańców i rozwijania w środowiskach lokalnych zróżnicowanych form aktywności społecznej.

- **Przedsięwzięcie I.2.1**
  Rozwijanie i/lub wyposażenie obiektów spełniających funkcje społeczne, kulturalne i sportowo – rekreacyjne.

W ramach przedsięwzięcia będą wspierane projekty inwestycyjne służące budowie nowych lub przebudowie istniejących miejsc, obiektów, terenów spełniających funkcję społeczne- kulturalne i sportowe oraz zagospodarowaniu ich otoczenia. Ze spotkań z mieszkańcami oraz z badań ankietowych wynika, że to przede wszystkim w tych sferach odczuwają oni największe potrzeby, a realizacja operacji w tym zakresie spowoduje większą aktywność kulturalną, sportową i społeczną mieszkańców. W ramach przedsięwzięcia można również dokonać Zakupu wyposażenia sal wiejskich, miejsc integracji mieszkańców, obiektów oraz terenów sportowych i rekreacyjnych będzie służył zachowaniu lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego. Przedsięwzięcie ma również na celu pobudzenie „biernej" części społeczeństwa do integracji, wspólnego spędzania czasu, odpoczynku, rekreacji, a co za tym idzie wsparcie edukacji obywatelskiej i wzmocnienie świadomości lokalnej. Niestety niewystarczające, czasami przestarzałe, wyposażenie nie pozwala mieszkańcom na pełne zaspokojenie potrzeb kulturalnych i społecznych oraz rozwijanie zainteresowań. Wzmocnienie lokalnych zasobów zwiększy możliwości organizacyjne miejscowych instytucji i stowarzyszeń w zakresie zagospodarowania czasu wolnego szerokiemu gronu mieszkańców.

- **Cel szczegółowy I.3 Wzrost oferty turystycznej regionu.**

Celem działania jest wzrost atrakcyjności i konkurencyjności turystycznej obszaru LGD. Wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych stwarza szansę wykreowania oferty turystycznej – wypoczynkowej, rekreacyjnej – skierowanej do osób ceniących aktywny wypoczynek.
W ramach działania wspierane będą przedsięwzięcia z zakresu:

- małej architektury turystycznej i rekreacyjnej,
- promocji turystyki,
- ochrony i promocji zabytków,

przyczyniające się do wzrostu atrakcyjności turystycznej obszaru LGD. Wykorzystywanie infrastruktury rekreacyjnej w turystyce może stwarzać warunki dla organizacji imprez turystyczno-kulturalnych oraz aktywnych form wypoczynku. Rozwój spójnego systemu promocji turystyki aktywnej na terenie LGD może przyczynić się do wzrostu turystycznej atrakcyjności regionu. Realizacja przedsięwzięć w tym zakresie, ma przysłużyć się zwiększeniu liczby turystów zwiedzających obszar LGD i osób tu wypoczywających.

- **Przedsięwzięcie I.3.1**
  Przedsięwzięcia promocyjne związane z regionem

Na terenie LGD znajduje się wiele ciekawych miejsc o walorach: przyrodniczych, historycznych i kulturowych, które nie są wystarczająco promowane wśród potencjalnych turystów z regionu oraz osób przybywających spoza jego granic. Zachęcenie turysty jest łatwiejsze, jeśli zaproponuje się mu różnorodne atrakcje turystyczne, a także zapewni możliwość interesującej rozrywki na kilka lub kilkanaście dni pobytu. Barierą w rozwoju regionu nie jest brak atrakcji samych w sobie, lecz niedostatek w ich promowaniu. W ramach przedsięwzięcia realizowane będą działania związane z przygotowaniem materiałów promocyjno-informacyjnych dotyczących oferty dotyczącej regionu obszaru LGD.

- **Przedsięwzięcie I.3.2**
  Przedsięwzięcia związane z turystyką w ramach projektów współpracy

Przedsięwzięcie zakłada realizację dwóch projektów współpracy.
Pierwszy projekt **„Przepłyń Rzekę – Otwórz Się Na Atrakcje (PROSNA)"** dotyczy poprawy infrastruktury turystycznej na rzece Prośnie oraz jej promocji. Główny cel tego projektu to zwiększenie skali turystyki kajakowej na obszarze LGD SWDP poprzez uatrakcyjnienie oferty turystycznej obszaru – utworzenie szlaku kajakowego, promowanie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego, budowę małej architektury turystycznej dla kajakarzy, a w rezultacie pobudzenie ruchu turystycznego na terenach LGD będących partnerami w projekcie. Stworzenie nowej oferty turystycznej szlaku kajakowego przyczyni się do zwiększenia ruchu turystycznego.
Drugi projekt współpracy przewiduje realizację działania polegającego na udostępnieniu Mobilnego Asystenta Turysty – promującego obiekty zabytkowe, które stanowią cenną atrakcję turystyczną, a położone są na obszarach działania LGD realizujących przedsięwzięcie. Celu tego projektu to zwiększenie ruchu turystycznego, w celu przyciągnięcia turysty motocyklowego, rowerowego.

- **Przedsięwzięcie I.3.3**
  Ochrona i promocja zabytków

Meandry historii spowodowały znaczne zubożenie zasobów cennych, zabytkowych obiektów na obszarze LGD. Wiele z nich uległo degradacji lub całkowicie zniknęło z mapy naszego terenu, dlatego niezwykle istotne jest rozpoznanie, ochrona oraz promocja cennych dóbr kultury materialnej, które pozostały. Operacje w ramach tego przedsięwzięcia ukierunkowanie będą na zachowanie dziedzictwa lokalnego obszaru LGD poprzez renowację, konserwację, rewitalizację, a czasami i odbudowę (np. kapliczki przydrożnej, pomnika czy tablicy pamiątkowej itp.) cennych zabytkowych obiektów znajdujących się w naszym regionie, a także ich najbliższego otoczenia. Efektem realizacji tego typu projektów będzie nie tylko poprawa stanu zabytków, działania te wpłyną, bowiem bezpośrednio na większą aktywność kulturalną i turystyczną obszaru LGD, przez co zwiększą napływ turystów. Niezbędne będzie także przygotowanie odpowiednich materiałów informacyjno-promocyjnych prezentujących, w różnej formie, atrakcyjne zabytkowe obiekty oraz wskazujących unikalne zakątki naszego terenu.

5.3.2. Cel ogólny II. Wzmocnienie i rozwój sektora gospodarczego

Funkcjonowanie mikro i małych konkurencyjnych firm na terenie działania LGD ma znaczenie dla rozwoju gospodarczego całego obszaru. Wsparcie sektora małej przedsiębiorczości wpłynie na ogólną poprawę warunków życia mieszkańców i zmniejszenie bezrobocia na obszarze LGD.

- **Cel szczegółowy II.1 Tworzenie i utrzymanie miejsc pracy, z uwzględnieniem osób bezrobotnych należących do grupy defaworyzowanej (ludzie młodzi, bezrobotni poniżej 30 roku życia)**

Realizacja tego celu opierać się będzie na zorganizowanym wsparciu kierowanym w szczególności do osób, które pragną podjąć aktywność gospodarczą. Na obszarze LGD znajdują się znaczne zasoby siły roboczej w wieku produkcyjnym, szczególnie w kategorii wiekowej do 30 roku życia. Duża ilość gospodarstw rolnych, ze względu na ich wielkość i warunki funkcjonowania nie stanowi dla ich właścicieli wystarczającego źródła utrzymania. Alternatywą dla tych osób będzie podejmowanie działań w zakresie założenia własnej działalności gospodarczej. Dodatkowo preferowane będą projekty, w których wnioskodawca deklaruje utworzenie miejsca pracy dla osób bezrobotnych należących do grupy defaworyzowanej, lub wnioskodawca należy do grupy defaworyzowanej.

- **Przedsięwzięcie II.1.1**
  Tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy

Poprawa konkurencyjności gospodarki opiera się między innymi na wykorzystaniu globalnych trendów rozwojowych, w tym – np. przechodzenia od gospodarki opartej na przemyśle do gospodarki opartej na wiedzy i wykorzystującej innowacyjne rozwiązania. Innowacyjność na obszarze LGD to nie tylko transfer i adaptacja innowacji opracowanych w innych miejscach, modernizacja tradycyjnych form i technologii, ale przede wszystkim wprowadzanie nowych rozwiązań problemów wsi, których dotychczasowe sposoby wsparcia nie były w stanie rozwiązać w sposób korzystny i stabilny. Innowacje te będą dotyczyć w dużym stopniu nowatorskich rozwiązań w małych przedsiębiorstwach oraz tworzenia nowych odmiennych produktów i usług. Wsparciem obejmowane będą działania zmierzające do tworzenia nowych miejsc pracy poza tradycyjnym rolnictwem lub łączenia działalności rolniczej z innymi nowatorskimi formami przedsiębiorczości. Dofinansowywane będą projekty inwestycyjne dotyczące wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla prowadzenia działalności gospodarczej i korzystnie oddziaływujące na środowisko naturalne. Społeczeństwo z obszaru objętego strategią cechuje się gospodarnością, przywiązaniem do tradycji, ale również otwartością na innowacje. To w dużej mierze mikroprzedsiębiorcy, a także małe przedsiębiorstwa, dla których pojawia się możliwość wprowadzenia na rynek nowoczesnych, oryginalnych koncepcji prowadzących do powstania szeroko pojętych nowych produktów i usług. Ważnym zadaniem będzie wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców oraz rozwoju działalności gospodarczej, co przełoży się na powstanie nowych podmiotów gospodarczych, nowych miejsc pracy i dodatkowych źródeł dochodu mieszkańców. Istotne jest, aby zostały wykorzystane w tym celu istniejące zasoby lokalne. Zgodnie z założeniami PROW realizacja takich przedsięwzięć przyczyni się do dywersyfikacji działalności gospodarczej oraz wzrostu zatrudnienia, a co za tym idzie do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Ze względu na niewystarczający rozwój infrastruktury turystycznej promowane będą działania zachęcające przedsiębiorców, rolników, mieszkańców obszaru LGD do inwestycji w sektor turystyki.

I	CEL OGÓLNY I	**Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP**			
I.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	***Wzrost wiedzy i umiejętności społeczeństwa obszaru LGD oraz aktywnego udziału mieszkańców w działaniach lokalnych***			
I.2		***Wzrost aktywności społeczeństwa w oparciu o obiekty infrastruktury społecznej- kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej***			
I.3		***Wzrost oferty turystycznej regionu***			
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego		***Jednostka miary***	***Stan początkowy – 2015 rok***	***Plan na 2023 rok***	***Źródło danych/sposób pomiaru***
W I	Wzrost zadowolenia mieszkańców z zamieszkiwania na obszarze LGD SWDP	%	29,18	38	Ankieta monitorująca wskaźniki oddziaływania do mieszkańców LGD SWDP na koniec 2023 roku
W I	Wzrost intensywności ruchu turystycznego mierzony wskaźnikiem Schneidera	obiekt/szt.	16	19	Dane z GUS
Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych		***Jednostka miary***	***Stan początkowy – 2015 rok***	***Plan na 2023 rok***	***Źródło danych/sposób pomiaru***
W I.1	Liczba osób biorących udział w działaniach i wydarzeniach aktywizacyjnych, integracyjnych i sprzyjających rozwojowi turystyki	osoba	0	20 000	Dokumentacja beneficjentów. Dane pochodzące od organizatorów imprez, ankieta monitorująca skierowana do wszystkich beneficjentów, którzy zrealizowali operacje za pośrednictwem LGD SWDP
		osoba	0	10 000	Dokumentacja beneficjentów. Dane pochodzące od organizatorów imprez, ankieta monitorująca skierowana do wszystkich

W I.2	Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach organizowanych dla społeczności lokalnej				beneficjentów, którzy zrealizowali operacje za pośrednictwem LGD SWDP
W I.3	Liczba osób korzystających z obiektów turystycznych, sportowych i rekreacyjnych	osoba	0	10 000	Dokumentacja beneficjentów, ankieta monitorująca skierowana do wszystkich beneficjentów, którzy zrealizowali operacje za pośrednictwem LGD SWDP
W I.4	Liczba projektów współpracy wykorzystujących lokalne zasoby przyrodnicze, historyczne i turystyczne	szt.	0	2	Sprawozdanie z realizacji projektów
W.I.5	Liczba osób przeszkolonych	osoba	0	50	Sprawozdanie z realizacji projektów.
W.I.6	Liczba osób oceniających szkolenia jako adekwatne do oczekiwań.	osoba	0	1	Zestawienie zbiorcze z ankiet szkoleniowych.

Przedsięwzięcia		***Grupy docelowe***	***Sposób realizacji(konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.***	***Wskaźniki produktu***				
				Nazwa	***Jednostka miary***	***Wartość początkowa na 2015 rok***	***Wartość końcowa na rok 2023***	***Źródło danych/sposób pomiaru***
I.1.1	**Organizacja niecyklicznych wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i sportowych**	Wszyscy potencjalni wnioskodawcy; LGD	Konkurs Operacja własna Aktywizacja Projekt grantowy	2.12 Liczba wydarzeń/imprez (Liczba wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i sportowych organizowanych przez beneficjentów dla społeczności lokalnej)	szt.	0	~~22~~ 42	Ankieta monitorująca skierowana do wszystkich beneficjentów, którzy zrealizowali operacje za pośrednictwem LGD SWDP

				4.3 Liczba wydarzeń adresowanych do mieszkańców. (Liczba wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i sportowych organizowanych przez LGD dla społeczności lokalnej)	szt.	0	10	Dokumentacja własna LGD – listy obecności, sprawozdania z wykonania zadania
I.1.2	**Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, w tym z zakresu: OZE, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zdrowego trybu życia**	Wszyscy potencjalni wnioskodawcy; LGD	Konkurs Projekt grantowy	2.1 Liczba szkoleń (Liczba zorganizowanych przez beneficjentów warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców obszaru LGD SWDP)	szt.	0	15	Ankieta monitorująca skierowana do wszystkich beneficjentów, którzy zrealizowali operacje za pośrednictwem LGD SWDP
I.1.3	**Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców organizowanych przez LGD, w tym z OZE, ochrony środowiska, zdrowego trybu życia**	LGD	Aktywizacja	Liczba zorganizowanych przez LGD warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców	szt.	0	10	Listy obecności
				4.1 Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD.	osobodzień	0	106	Zaświadczenia ze szkoleń. Listy obecności
				Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	szt.	0	40	Listy obecności
				4.3 Liczb spotkań adresowanych do mieszkańców Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych organizowanych przez LGD dla mieszkańców obszaru objętego LSR	szt.	0	10	Listy obecności
I.1.4	**Działania służące zachowaniu i promowaniu**	Wszyscy potencjalni	Konkurs	Liczba wydarzeń służących zachowaniu i promocji	szt.	0	~~15~~ 19	Ankieta monitorująca skierowana

	lokalnego dziedzictwa, w tym: tradycji, zwyczajów i obyczajów	wnioskodawcy	Projekt grantowy	lokalnych tradycji, zwyczajów lub obyczajów				do wszystkich beneficjentów, którzy zrealizowali operacje za pośrednictwem LGD SWDP
I.2.1	**Rozwijanie i/lub wyposażenie obiektów spełniających funkcje społeczne, kulturalne i sportowo – rekreacyjne.**	Wszyscy potencjalni wnioskodawcy	Konkurs Projekt grantowy	2.4 Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	szt.	0	~~38~~ 43	Ankieta monitorująca skierowana do wszystkich beneficjentów, którzy zrealizowali operacje za pośrednictwem LGD SWDP
				Liczba operacji obejmujących wyposażenie obiektów spełniających funkcje społeczne i sportowo – rekreacyjne. *wskaźnik będzie realizowany bezkosztowo w ramach wskaźnika: Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	szt.	0	~~12~~ 17	
				2.5 Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	szt.	0	~~12~~ 16	
				~~2.10 Liczba zrealizowanych operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego.~~ Liczba rozwijanych obiektów spełniających funkcje społeczne, kulturalne sportowo-rekreacyjne* wskaźnik będzie realizowany bezkosztowo w ramach wskaźnika: Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	szt.	0	~~1~~ 13	

I.3.1	**Przedsięwzięcia promocyjne związane z regionem**	Wszyscy potencjalni wnioskodawcy LGD	Konkurs Projekt współpracy Aktywizacja Projekt grantowy	Liczba wydawnictw promujących region* wskaźnik może być realizowany bezkosztowo realizując inne przedsięwzięcia i wskaźniki	szt.	0	12	Ankieta monitorująca skierowana do wszystkich beneficjentów, którzy zrealizowali operacje za pośrednictwem LGD SWDP
I.3.2	**Przedsięwzięcia związane z turystyką w ramach projektów współpracy**	LGD	Projekt współpracy	Liczba przygotowanych projektów współpracy	szt.	0	2	Podpisane umowy o dofinansowanie
				Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	szt.	0	4	Podpisane umowy o dofinansowanie
				Liczba zrealizowanych projektów współpracy	szt.	0	2	Sprawozdanie z realizacji zadania
I.3.3	**Ochrona i promocja zabytków**	Wszyscy potencjalni wnioskodawcy	Konkurs	Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim.	szt.	0	2	Ankieta monitorująca skierowana do wszystkich beneficjentów, którzy zrealizowali operacje za pośrednictwem LGD SWDP
SUMA							~~**313**~~ **350**	

II	CEL OGÓLNY II	**Wzmocnienie i rozwój sektora gospodarczego.**			
II.1	CEL SZCZEGÓŁOWY	***Tworzenie miejsc pracy, z uwzględnieniem osób bezrobotnych należących do grupy defaworyzowanej (ludzie młodzi, bezrobotni poniżej 30 roku życia)***			
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego		***Jednostka miary***	***Stan początkowy - 2015rok***	***Plan na 2023 rok***	***Źródło danych/sposób pomiaru***
W. I	Wzrost liczby mieszkańców, którzy deklarują poprawę sytuacji ekonomicznej na obszarze LGD SWDP	%	19,73	25	Ankieta monitorująca wskaźniki oddziaływania skierowana do mieszkańców LGD SWDP na koniec roku 2023 roku
Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych		***Jednostka miary***	***Stan początkowy - 2015rok***	***Plan na 2023 rok***	***Źródło danych/sposób pomiaru***
W.I.1	Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem)	etat	0	30	Ankieta monitorująca skierowana do beneficjentów, którzy zrealizowali operacje za pośrednictwem LGD SWDP
W.I.2	Liczna utrzymanych miejsc pracy	etat	0	50	Ankieta monitorująca skierowana do beneficjentów,

						którzy zrealizowali operacje za pośrednictwem LGD SWDP
Przedsięwzięcia		***Grupy docelowe***	***Sposób realizacji(konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)***	***Wskaźniki produktu***				
				Nazwa	***Jednostka miary***	***Wartość początkowa na rok 2015***	***Wartość końcowa na rok 2023***	***Źródło danych/sposób pomiaru***
II.1.1	Tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy z uwzględnieniem osób bezrobotnych należących do grupy defaworyzowanej.	Wszyscy potencjalni wnioskodawcy/ przedsiębiorcy/ osoby fizyczne	Konkurs	Liczba nowopowstałych podmiotów działalności gospodarczej utworzonych przez osoby należące do grupy defaworyzowanej.	szt.	0	~~12~~ 10	Ankieta monitorująca skierowana do beneficjentów, którzy zrealizowali operacje za pośrednictwem LGD SWDP
				1.2 Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa.	szt.	0	~~12~~ 16	Ankieta monitorująca skierowana do beneficjentów, którzy zrealizowali operacje za pośrednictwem LGD SWDP
	Tworzenie lub utrzymanie	Wszyscy potencjalni wnioskodawcy/ Przedsiębiorcy/	Konkurs	Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje.	szt.	0	8	Ankieta monitorująca skierowana do

	miejsc pracy z uwzględnieniem osób bezrobotnych należących do grupy defaworyzowanej.	osoby fizyczne						beneficjentów, którzy zrealizowali operacje za pośrednictwem LGD SWDP
SUMA							~~32~~ 34	

Zgodność LSR z celami Programu PROW 2014-2020.

PRIORYTET/CEL SZCZEGÓŁOWY PROW na lata 2014-2020 - 6A – Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy oraz 6B – Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich, a także Cele przekrojowe - Innowacje są zgodne z Celem Ogólnym II LSR Wzmocnienie i rozwój sektora gospodarczego – przedsięwzięcie -Tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy.

PRIORYTET/CEL SZCZEGÓŁOWY PROW na lata 2014-2020- 6B – Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich. Cele przekrojowe: Środowisko; Łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej oraz Innowacje są zgodne z Ogólnym I LSR Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP- Przedsięwzięcia: Działania służące zachowaniu i promowaniu lokalnego dziedzictwa, w tym tradycji, zwyczajów i obyczajów; Rozwijanie i/lub wyposażenie obiektów spełniających funkcje społeczne – kulturalne i sportowo-rekreacyjne; Ochrona i promocja zabytków; Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, w tym z zakresu: OZE, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zdrowego trybu życia; Organizacja niecyklicznych wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i sportowych.

6. Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

6.1. Formy wsparcia operacji w ramach LSR

LSR przewiduje wsparcie dla następujących typów operacji:

- ***Operacje realizowane indywidualnie w ramach wniosków składanych przez beneficjentów innych niż LGD*** wybieranych przez Radę Decyzyjną LGD i przedkładanych w Urzędzie Marszałkowskim w celu dalszej weryfikacji, w tym projekty polegające na podejmowaniu i rozwijaniu działalności gospodarczej, dywersyfikacji dochodów oraz operacje z zakresu infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej kulturalnej ~~i drogowej.~~
- ***Projekty Grantowe***, czyli operacje, które beneficjent zwany LGD udziela innym podmiotom wybranym przez LGD (zwanym „grantobiorcami") grantów, będącymi środkami finansowymi na realizację zadań służących osiągnięciu określonego celu operacji. Zakres Projektów Grantowych będzie obejmował:
  - wzmocnienie kapitału społecznego w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych,
  - zachowania dziedzictwa lokalnego,
  - Rozwijanie i/lub wyposażenie ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, lub kulturalnej,
  - promowanie obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych.

Przybliżona kwota przeznaczona na Projekty Grantowe w okresie programowania 2014-2020 wyniesie 1 400 000 zł.

Założony zakres Projektów Grantowych przyczyni się do realizacji celów i przedsięwzięć zapisanych w LSR. Poprzez realizację celów szczegółowych zostaną osiągnięte wskaźniki rezultatu, poprzez realizację przedsięwzięć operacje grantowe będą realizować zapisane w LSR wskaźniki produktu.

Cel ogólny I Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP	
Cel szczegółowy	**Wskaźnik rezultatu dla celu szczegółowego**
***I.1** Wzrost wiedzy i umiejętności społeczeństwa obszaru LGD oraz aktywnego udziału mieszkańców w działaniach lokalnych*	**W.I.1** Liczba osób biorących udział w działaniach i wydarzeniach aktywizacyjnych, integracyjnych i sprzyjających rozwojowi turystyki **W.I.5** Liczba osób przeszkolonych. **W.I.6** Liczba osób oceniających szkolenia jako adekwatne do oczekiwań.
***I.2** Wzrost aktywności społeczeństwa w oparciu o obiekty infrastruktury społecznej- kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej*	**W.I.2** Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach organizowanych dla społeczności lokalnej
***I.3** Wzrost oferty turystycznej regionu*	**W.I.3** Liczba osób korzystających z obiektów turystycznych, sportowych i rekreacyjnych
Przedsięwzięcie	**Wskaźnik produktu**
I.1.1 Organizacja niecyklicznych wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i sportowych	2.12 Liczba wydarzeń/imprez (Liczba wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i sportowych organizowanych przez beneficjentów dla społeczności lokalnej)
I.1.2 Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, w tym z zakresu: OZE, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zdrowego trybu życia	2.1 Liczba szkoleń (Liczba zorganizowanych przez beneficjentów warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców obszaru LGD SWDP)
I.1.4 Działania służące zachowaniu i promowaniu lokalnego dziedzictwa, w tym: tradycji, zwyczajów i obyczajów	Liczba wydarzeń służących zachowaniu i promocji lokalnych tradycji, zwyczajów lub obyczajów
I.2.1 Rozwijanie i/lub wyposażenie obiektów spełniających funkcje społeczne, kulturalne i sportowo – rekreacyjne.	2.4 Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej 2.5 Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej ~~2.10 Liczba zrealizowanych operacji obejmujących wyposażenie mające~~

	~~na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego.~~ Liczba rozwijanych obiektów spełniających funkcje społeczne, kulturalne sportowo-rekreacyjne Liczba operacji obejmujących wyposażenie obiektów spełniających funkcje społeczne i sportowo – rekreacyjne.
I.3.1 Przedsięwzięcia promocyjne związane z regionem	Liczba wydawnictw promujących region

W dłuższej perspektywie zostaną również osiągnięte wskaźniki oddziaływania, jako efekty realizacji celu ogólnego.

Operacje własne, czyli operacje kluczowe dla osiągnięcia celów LSR, służące dobru ogółu, które będą realizowane przez LGD bądź też inne podmioty, które wyrażą chęć ich realizacji. LGD przewiduje w ramach projektów własnych większy udział środków własnych niż wynikający z przepisów dotyczących poszczególnych programów o 0,5%. Poprzez realizację celów i wskaźników zapisanych w LSR operacje te będą służyły dobru ogółu mieszkańców LGD.
Projekty współpracy, czyli projekty realizowane we współpracy z innymi lokalnymi grupami działania. LGD „Wspólnie dla Przyszłości planuje realizację 2 projektów współpracy. Projekt **„Przepłyń Rzekę – Otwórz Się Na Atrakcje (PROSNA)"** dotyczy poprawy infrastruktury turystycznej na rzece Prośnie oraz jej promocji. Główny cel tego projektu to zwiększenie skali turystyki kajakowej na obszarze LGD SWDP poprzez uatrakcyjnienie oferty turystycznej obszaru – utworzenie szlaku kajakowego, promowanie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego, budowę małej architektury turystycznej dla kajakarzy, a w rezultacie pobudzenie ruchu turystycznego na terenach LGD będących partnerami w projekcie. Stworzenie nowej oferty turystycznej szlaku kajakowego przyczyni się do zwiększenia ruchu turystycznego. Projekt realizowany będzie we współpracy z „LGD7". Realizacja zadania ukończona zostanie do końca 2018r.
Drugi projekt współpracy przewiduje realizację działania polegającego na udostępnieniu Mobilnego Asystenta Turysty (MAT) – to aplikacja na urządzenie mobilne, która podpowiada, co jest warte zobaczenia w danej miejscowości oraz gdzie to się znajduje. Jest ona nowoczesnym przewodnikiem stworzonym na urządzenia mobilne (smartfon, tablet). Jego ideą jest to, iż można go mieć zawsze przy sobie. MAT wykorzystuje technologię AR (Augmented Reality – Rozszerzona Rzeczywistość), aby w prosty sposób pokazać zabytkowe obiekty, na ekranie naszego urządzenia w taki sposób, jakby znajdowały się one przed nami. Projekt promuje obiekty zabytkowe, które stanowią cenną atrakcję turystyczną, a jego celem zwiększenie ruchu turystycznego, w celu przyciągnięcia turysty motocyklowego, rowerowego. Projekt realizowany będzie we współpracy z „LGD Wielkopolska z Wyobraźnią". Realizacja zadania ukończona zostanie do końca 2018r.
INTENSYWNOŚĆ POMOCY

W przypadku podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą i wnioskujących o pomoc w formie premii, wysokość wsparcia będzie wynosiła **60 000 zł**. Biorąc pod uwagę sytuację społeczną obszaru i średni poziom wsparcia nowych podmiotów gospodarczych w okresie programowania PROW 2007-2013 kwota 60 000 zł będzie wystarczająca z punktu widzenia wydatków, jakie przyszli przedsiębiorcy muszą ponieść rozpoczynając działalność. Ponadto jest to kwota optymalna z uwagi na wysokość budżetu przeznaczonego na realizację LSR oraz kwotę przeznaczoną na wsparcie osób defaworyzowanych ze względu na trudny dostęp do rynku pracy – osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia, figurujących w rejestrze osób bezrobotnych przez co najmniej 1 miesiąc przed dniem złożenia wniosku według stanu na dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Podczas spotkań konsultacyjnych zespół redakcyjny LSR przeprowadzał wywiady z przedsiębiorcami w zakresie wysokości i rodzaju kosztów prowadzenia działalności, głównych problemów, jakie osoby podejmujące działalność gospodarczą napotykają na starcie i wielkości kwoty wsparcia, która byłaby odpowiednia, aby efektywnie rozpocząć działalność gospodarczą. Większość przedsiębiorców stwierdziła, iż optymalna kwota na start w branżach, w których niezbędny jest zakup maszyn i urządzeń oraz dokonanie drobnych remontów powinna wynieść ok. 60 000 zł i powinna być do kwota w większości przelana z góry, ponieważ nowe firmy nie posiadają zdolności kredytowej. Intensywność pomocy dla podmiotu ubiegającego się za pośrednictwem LGD SWDP o środki na podejmowanie działalności gospodarczej wynosić będzie do 100% kosztów kwalifikowanych, przy czym pierwsza transza pomocy obejmuje 80% kwoty przyznanej pomocy i jest wypłacana jeśli beneficjent spełni warunki określone w § 29 ust. 1 pkt. 1 lit. od a do c rozporządzenia, pozostałe 20% kwoty przyznanej pomocy wypłacane jest, jeśli operacja została zrealizowana zgodnie z biznesplanem.

Podczas organizacji i przeprowadzania konkursów dla beneficjentów LGD „Wspólnie dla Przyszłości" będzie brała pod uwagę określone w programie limity pomocy dla poszczególnych działań oraz grup beneficjentów. Poza operacjami dotyczącymi podejmowania działalności gospodarczej, pomoc będzie przyznawana w wysokości nie wyższej niż 70% kosztów kwalifikowalnych w sytuacji, gdy o pomoc wnioskuje podmiot wykonujący działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, z tym że w przypadku organizacji pozarządowej, która wykonuje taką działalność gospodarczą - jeżeli organizacja ta ubiega się o pomoc w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. b i c oraz pkt 3*,w sytuacji, gdy wnioskodawcą jest podmiot sektora finansów publicznych kwota pomocy stanowić będzie do 63,63% kosztów kwalifikowalnych, a w przypadku Projektów grantowych do 100% kosztów kwalifikowalnych i 100% kosztów kwalifikowalnych:- w przypadku podmiotu niewykonującego działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz organizacji pozarządowej, która wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej – jeżeli organizacja ta ubiega się o pomoc w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 1 oraz 4-8*. Przy ustalaniu wysokości pomocy uwzględniane będą również koszty ogólne w wysokości nieprzekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, a koszty zakupu środków transportu w wysokości nieprzekraczającej 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, pomniejszonych o koszty ogólne.

6.2. Cel tworzenia procedur

Głównym założeniem tworzenia procedur jest ustalenie jasnych, niedyskryminujących, pozwalających uniknąć ryzyka wystąpienia konfliktu interesów, przewidujących relacje zapewniające zachowanie parytetu sektorowego zasad obiektywnej oceny i wyboru operacji. Kluczowym celem formułowania procedur jest również zapewnienie przejrzystych zasad postępowania podczas oceny i wyboru. Procedury tworzone są również po to, aby beneficjenci aplikujący o środki na dofinansowanie swoich operacji mogli w każdej chwili zapoznać się z zasadami udziału w konkursie, aby zasady aplikowania o środki były jasne, a kryteria obiektywne. Formułując procedury zespół redakcyjny LSR oparł się na aktualnie obowiązujących przepisach prawnych, wytycznych oraz doświadczeniu zdobytym podczas realizacji programu LEADER w latach ubiegłych. Przyjęcie takich rozwiązań pozwoliło na rzetelne sprecyzowanie zapisów i zredagowanie ich w sposób przejrzysty i zrozumiały.

6.3. Zakres procedur

Procedury zostały określone, jako tryb postępowania LGD w procesie oceny wniosków o dofinansowanie operacji innych niż realizowane przez LGD, Operacji własnych oraz Projektów Grantowych.

Przyjęte procedury obejmują ogólne zasady, które muszą być spełnione podczas procesu oceny i wyboru. Regulują kwestie parytetów, podkreślając wyraźnie, że żadna grupa interesu podczas oceny i wyboru operacji nie może stanowić więcej niż 49% ogółu biorącego udział w posiedzeniu – jest to kwestia kluczowa z punktu widzenia obiektywnego dokonania wyboru wniosków. Procedury są jawne i podane do publicznej wiadomości przez cały okres realizacji programu, określają precyzyjne zasady ustalania kworum i systemu głosowania, zakres odpowiedzialności poszczególnych organów w procesie oceny, zapewniają przestrzeganie zasady stosowania tych samych kryteriów w całym procesie wyboru w ramach danego naboru, uwzględniają minimalne wymagania określone przepisami prawa (tryb ogłaszania konkursu, czas trwania naboru, miejsce składania wniosków itp.). Jedną z kluczowych zasad określania procedur jest zachowanie zasady bezstronności w celu uniknięcia konfliktu interesu. Procedury regulują również tryb postępowania w sytuacji, gdy dwa lub/i więcej wniosków złożonych w ramach tego samego naboru otrzymało jednakową liczbę punktów, a limit dostępnych środków nie pozwala na dofinansowanie wszystkich. W procedurach zawarto również zasady informowania wnioskodawców o wynikach oceny i możliwości wniesienia protestu/odwołania z zachowaniem prawnie dopuszczonych terminów oraz zasadę jawności protokołów organu decyzyjnego zawierających informacje o wyłączeniach z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem, których wniosków wyłączenie dotyczy. Do procedur zostały sporządzone załączniki w formie wzorów dokumentów, jakie będą stosowane podczas realizacji programu.

Procedury określają, zatem zbiór zasad i reguł, którymi powinna kierować się Rada Decyzyjna rekomendująca operacje do dofinansowania oraz sprecyzowanie poszczególnych etapów postępowania począwszy od ogłoszenia naboru poprzez nabór wniosków, ocenę operacji, po monitoring, rozliczenie i wypłatę pomocy.

Szczegółowa treść i zakres procedur zawarte są w **załącznikach nr 9 i 10** do wniosku na wybór Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność.

6.4. Formułowanie kryteriów wyboru.

Lokalne Kryteria Wyboru Operacji zostały opracowane przez zespół redakcyjny LSR zgodnie z wymogami EFPROW i uwzględniają zagadnienia związane z generowaniem nowych miejsc pracy, innowacyjnością, przewidują zastosowanie rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska i ukierunkowane są na zaspokajanie potrzeb głównej grupy defaworyzowanej ze względu na trudny dostęp do rynku pracy osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia figurujących w rejestrze bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy przez co najmniej 1 miesiąc przed dniem złożenia wniosku/zatrudnieniem. Kryterium dotyczące grupy defaworyzowanej w przypadku Grantobiorców ubiegających sie o powierzenie grantu ograniczać będziemy do spełnienia warunków osoby bezrobotnej do 30r. życia. W kryteriach zdefiniowane zostało pojęcie innowacyjności, jako wdrożenie nowego na obszarze LGD lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, operacji lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych. Pojęcie to będzie definiowane tak samo we wszystkich działaniach realizowanych przez beneficjentów za pośrednictwem LGD SWDP.

W toku prac zostały sformułowane kryteria wyboru dla poszczególnych grup:

- Rozwijanie działalności gospodarczej.
- Podejmowanie działalności gospodarczej,
- Operacje z zakresu infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej kulturalnej, drogowej,
- Operacje własne,
- Projekty grantowe.

Procedura uchwalania i zmiany kryteriów uwzględnia tryb ich konsultowania ze społecznością lokalną oraz zasady ich uchwalania i zmiany. Ich treść jest ogólnodostępna, podana do publicznej wiadomości na stronie internetowej LGD. Sformułowane kryteria wyboru są obiektywne, niedyskryminujące, przejrzyste i powiązane z diagnozą obszaru – celami, przedsięwzięciami oraz wskaźnikami produktu i rezultatu zapisanymi w LSR. Uchwalenie kryteriów jak i wszelkie ich zmiany wymagają każdorazowo formy Uchwały Zarządu.

Treść i zakres Lokalnych Kryteriów Wyboru oraz Kryteriów Wyboru Grantobiorców zawarto w **załącznikach nr 11 i 12** do wniosku na wybór Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność.

6.5. Innowacyjność

Ponieważ zagadnienie innowacyjności nie jest głównym celem działań podejścia LEADER, a raczej oczekiwaną składową wartości dodanej podczas tworzenia LSR zespół redakcyjny nie kładł głównego nacisku na zagadnienia innowacji w kontekście globalnym. Innowacyjność w LSR definiowana jest, jako wdrożenie nowego na danym obszarze lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, operacji lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych, przy czym przez obszar objęty oceną rozumie się obszar LGD, gminę lub sołectwo, jako docelowe miejsce, w którym będzie realizowana operacja objęta dofinansowaniem. Projekty innowacyjne będą mogły być realizowane na poziomie wszystkich przedsięwzięć zapisanych w LSR.

W zakresie budowy LSR swego rodzaju innowacją stało się umożliwienie mieszkańcom obszaru LGD „Wspólnie dla Przyszłości" włączenia się w pracę nad budową nowej strategii poprzez generowanie pomysłów i rozwiązań na podstawie tzw. „arkuszy pomysłów", które składane były bezpośrednio lub drogą elektroniczną w Biurze LGD. Przyjęcie takiej metody pozwoliło mieszkańcom LGD partycypować w tworzeniu nowej LSR i generować rozwiązania także te innowacyjne w skali powiatu pleszewskiego, które możliwe będą do realizacji za pośrednictwem LGD „Wspólnie dla Przyszłości", dzięki środkom pozyskanym w ramach LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Zagadnienie innowacyjności zostało zastosowane w Lokalnych Kryteriach Wyboru operacji w celu zmotywowania społeczeństwa do realizacji projektów nowatorskich w skali obszaru objętego LSR, generowania nowych pomysłów, których realizacja nie byłaby możliwa bez udziału środków zewnętrznych. Kluczowym elementem przy formułowaniu Lokalnych Kryteriów Wyboru Operacji była identyfikacja lokalnych zasobów istniejących na obszarze LGD Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości" poprzez przygotowanie przez potencjalnych beneficjentów pomocy w/w „arkuszy pomysłów" i możliwe osadzenie ich w obszarze innowacyjności w skali LGD.

Znalezienie zasobów unikalnych w skali powiatu pleszewskiego stało się pośrednim celem społeczności lokalnej biorącej udział w zbieraniu danych niezbędnych do opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju. Podczas poszukiwań nadrzędnym celem przyświecającym badaczom był „rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu", innowacyjność będzie jedynie pochodną jego zastosowania i będzie ona widoczna tylko w nielicznych projektach realizowanych za pośrednictwem LGD „Wspólnie dla Przyszłości". Zidentyfikowane cele i przedsięwzięcia zapisane w LSR, wynikające z diagnozy obszaru określają precyzyjnie potrzeby społeczeństwa obszaru LGD, wynika z nich, że mieszkańcy potrzebują zmian w zakresie zdobycia umiejętności budowania kapitału społecznego, lepszego wykorzystania lokalnych zasobów

przyrodniczych, historycznych i kulturalnych, budowy i wyposażenia miejsc pełniących ważne funkcje społeczne na obszarze oraz tworzenia i utrzymania miejsc pracy głównie dla osób młodych, będących grupą defaworyzowaną na obszarze LGD Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości". Odpowiedź na wyżej wymienione potrzeby jest priorytetem realizacji LSR w okresie programowania 2014-2020, ujęcie projektów w obszarze innowacyjności lokalnej będzie dodatkowo punktowane (premiowane) przez Organ Decyzyjny, jednak nie będzie to aspekt kluczowy decydujący o przyznaniu dofinansowania operacji. W centrum działań LGD będzie zawsze człowiek i sprostanie potrzebom społecznym wynikającym z diagnozy obszaru.

7. Plan działania

Plan działania jest ściśle związany z logiką realizacji LSR opisaną w rozdziale dotyczącym celów i wskaźników w LSR. Dla zachowania przejrzystego układu, plan działania dotyczy każdego celu ogólnego z osobna. Realizacja w czasie dotyczy poziomu przedsięwzięć. Cele ogólne i szczegółowe osiągane będą w dłuższym okresie z podziałem na lata 2016-2018, 2019-2021, 2022-2023, a wskaźniki produktu będą mierzone bezpośrednio po zrealizowaniu operacji.

W planie działania przedstawiliśmy budżet celów szczegółowych w poszczególnych przedziałach czasowych.

Plan działania przedstawiony w tabeli (załącznik nr 3 do LSR) zawiera szczegółowe wskazanie harmonogramu osiągania poszczególnych wskaźników produktu dla określonych w LSR przedsięwzięć, co w konsekwencji przełoży się na osiągnięcie celów.

Opisane w niniejszej LSR wskaźniki będą realizowane etapowo, dlatego w danym przedziale czasowym wskazujemy poziom, jaki zostanie osiągnięty w poszczególnych latach oraz pokazujemy narastający poziom realizacji całego wskaźnika oraz budżetu, jaki został przeznaczony na realizację tej części wskaźnika.

Zgodnie z definicją dla danego wskaźnika w zakresie terminu jego realizacji, wskazaliśmy rok, w którym zostanie on osiągnięty w całości, jednakże ostateczny rok w planie działania, w którym zostanie osiągnięty wskaźnik nie będzie mógł być późniejszy niż rok 2023.

Kwoty określone, jako „Planowane wsparcie" obok pomocy udzielanej beneficjentom obejmują także krajowy wkład środków publicznych, pochodzący ze środków własnych beneficjentów, będących podmiotami sektora finansów publicznych w wysokości zapewniającej współfinansowanie wkładu EFRROW.

Poniżej przedstawiono plan działania.

Szczegółowy plan komunikacji stanowi załącznik nr 3 do LSR

8. Budżet LSR

Budżet Lokalnej Strategii Rozwoju kierowany przez Lokalną Społeczność dotyczy podziału środków w ramach działań 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność", 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z LGD" oraz 19.4 „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji".

Budowa budżetu została oparta o następujące założenia:

- przeznaczenie 50% budżetu LSR na realizację poddziałania 19.2 „Wsparcie wdrażania operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez lokalną społeczność" – środki te przeznaczone są na przedsięwzięcia związane z tworzeniem lub utrzymaniem miejsc pracy (§ 4 ust. 2 pkt. 2 Regulaminu Konkursu na wybór Strategii RLKS),
- Premia w wysokości 60 tys. na podejmowanie działalności gospodarczej wypłacana – w dwóch transzach, z tym że:
  1. pierwsza transza pomocy obejmuje 80% kwoty przyznanej pomocy i jest wypłacana jeśli beneficjent spełni warunki określone w § 29 ust. 1 pkt. 1 lit. od a do c rozporządzenia;
  2. pozostałe 20% kwoty przyznanej pomocy wypłacane jest, jeśli operacja została zrealizowana zgodnie z biznesplanem.
- Intensywność pomocy na operację w zakresie innym niż podejmowanie działalności gospodarczej jest przyznawana w wysokości:
  1. do 70% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku podmiotu wykonującego działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, z tym że w przypadku organizacji pozarządowej, która wykonuje taką działalność gospodarczą - jeżeli organizacja ta ubiega się o pomoc w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. b i c oraz pkt 3*;
  2. do 100% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku podmiotu niewykonującego działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz

organizacji pozarządowej, która wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej - jeżeli
organizacja ta ubiega się o pomoc w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 1 oraz 4-8*;

3. do 63,63% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku jednostki sektora finansów publicznych – dla tak zwanej Dużej Odnowy;
4. do 100% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku jednostki sektora finansów publicznych - dla Projektów Grantowych.

- Projekt współpracy do limitu 2%, i taki projekt odzwierciedla plan działania i budżet;

Na wsparcie na rzecz aktywizacji w ramach działania 19.4 przewidziano 200 000,00 zł.

LGD wyznaczyła zasady premiowania projektów, w których wkład własny wnioskodawcy (w przypadku tworzenia i utrzymania miejsc pracy) przekracza intensywność pomocy określoną w poszczególnych programach o 5%.

LGD przewiduje w ramach projektów własnych większy udział środków własnych niż wynikający z przepisów dotyczących poszczególnych programów o 0,5%.

CEL OGÓLNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	PRZEDSIĘWZIĘCIA	KWOTA PROW	WSKAŹNIKI
I. Poprawa jakość życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP. ***<u>Wskaźnik oddziaływania:</u>*** ➢ *Wzrost zadowolenia mieszkańców z zamieszkania na obszarze LGD SWDP* ➢ *Wzrost intensywności ruchu turystycznego mierzony Wskaźnikiem Schneidera*	I.1.Wzrost wiedzy i umiejętności społeczeństwa obszaru LGD oraz aktywnego udziału mieszkańców w działaniach lokalny. ***<u>Wskaźnik rezultatu:</u>*** *-Liczba osób biorących udział w działaniach i wydarzeniach aktywizacyjnych, integracyjnych i sprzyjających rozwojowi turystyki.* *- Liczba osób przeszkolonych* *- Liczba osób oceniających szkolenia jako adekwatne do oczekiwań.*	I.1.1.Organizacja niecyklicznych wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i sportowych.	200 000,00 (19.2) 80 000,00 (19.4)	**Produkt:** 2.12 Liczba wydarzeń/imprez (Liczba wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i sportowych organizowanych przez beneficjentów dla społeczności lokalnej.) **Produkt:** 4.3 Liczb wydarzeń adresowanych do mieszkańców (Liczba wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i sportowych organizowanych przez LGD dla społeczności lokalnej)
		I.1.2.Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, w tym z zakresu: OZE, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zdrowego trybu życia.	100 000,00 (19.2)	**Produkt:** 2.1 Liczba szkoleń. (Liczba zorganizowanych przez beneficjentów warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców obszaru LGD SWDP.)
		I.1.3.Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, organizowanych przez LGD, w tym z zakresu: OZE i ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zdrowego trybu życia.	54 600,00 (19.4) 65 400,00 (19.4)	**Produkt:** Liczba zorganizowanych przez LGD warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców obszaru LGD SWDP. **Produkt:** 4.1 Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD. (Liczba osobodni szkoleń dla pracowników Biura i organów LGD.) **Produkt**: Liczba podmiotów którym udzielono indywidualnego doradztwa. **Produkt**: 4.3 Liczb spotkań adresowanych do mieszkańców Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych organizowanych przez LGD dla mieszkańców obszaru objętego LSR.
		I.1.4.Działania służące zachowaniu i promowaniu lokalnego dziedzictwa, w tym: tradycji, zwyczajów i obyczajów.	226 000,00 (19.2)	**Produkt:** Liczba wydarzeń służących zachowaniu i promocji lokalnych tradycji zwyczajów lub obyczajów.
	I.2.Wzrost aktywności społeczeństwa w oparciu	I.2.1. Rozwijanie i/lub wyposażenie obiektów spełniających funkcje	3 144 000,00 (19.2)	2.4 Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej 2.5 Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury

	o obiekty infrastruktury społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej. ***Wskaźnik rezultatu:*** *-Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach organizowanych dla społeczności lokalnej*	społeczne, kulturalne i sportowo – rekreacyjne.		turystycznej i rekreacyjnej ~~2.10 Liczba zrealizowanych operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego.~~ Liczba rozwijanych obiektów spełniających funkcje społeczne, kulturalne sportowo-rekreacyjne. Liczba operacji obejmujących wyposażenie obiektów spełniających funkcje społeczne i sportowo – rekreacyjne.
	I.3.Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu ***Wskaźnik rezultatu:*** *-Liczba osób korzystających z obiektów turystycznych, sportowych i rekreacyjnych.* *-Liczba projektów współpracy wykorzystujących lokalne zasoby przyrodnicze, historyczne i turystyczne.*	I.3.1.Przedsięwzięcia promocyjne związane z regionem	80 000,00 (19.2)	**Produkt:** Liczba wydawnictw promujących region
		I.3.2.Przedsięwzięcia związane z turystyką w ramach projektów współpracy.	160 000,00 (19.3)	**Produkt:** Liczba przygotowanych projektów współpracy. **Produkt:** Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy. **Produkt:** Liczba zrealizowanych projektów współpracy.
		I.3.3.Ochrona i promocja zabytków.	250 000,00 (19.2)	**Produkt:** 2.9 Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim (Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach realizacji strategii)
II. Wzmocnienie i rozwój sektora gospodarczego. ***Wskaźnik oddziaływania:*** ➢ *Wzrost liczby mieszkańców którzy deklarują poprawę sytuacji ekonomicznej na obszarze LGD SWDP*	II.1.Tworzenie i utrzymanie miejsc pracy, z uwzględnieniem osób bezrobotnych należących do grupy defaworyzowanej ***Wskaźnik rezultatu:*** *-Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem)* *- Liczba utrzymanych miejsc pracy.*	II.1.1.Tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy.	~~720 000,00~~ 600 000,00 (19.2 premia) ~~3 280 000,00~~ 3 400 000,00 (19.2)	**Produkt:** Liczba nowopowstałych podmiotów działalności gospodarczej utworzonych przez osoby należące do grupy defaworyzowanej. **Produkt:** 1.2 Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa. **Produkt:** Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje.

Budżet stanowi załącznik nr 4 do LSR

9. Plan komunikacji

Warunkiem skutecznego włączenia społeczności lokalnej w realizację LSR jest efektywna obustronna komunikacja. Szeroki udział społeczności lokalnych z obszaru działań LGD jest ważny nie tylko w fazie opracowywania LSR, ale także w trakcie jej wdrażania. Plan komunikacji ma posłużyć wykorzystaniu narzędzi w celu wspólnych działań mających na celu zapewnienia dobrego zrozumienia i przejrzystości działań zawartych w LSR „Wspólnie dla Przyszłości".

Ogólne cele działań informacyjno-promocyjnych.

Podstawowym celem działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez LGD, jest przekazanie potencjalnym i faktycznym beneficjentom, uczestnikom projektów, ich odbiorcom oraz mieszkańcom obszaru LGD, komunikatów zachęcających do korzystania ze środków pochodzących z Funduszy Europejskich, a także dostarczanie informacji o możliwości ubiegania się o nie, dla realizacji dążeń rozwojowych.

Celami ogólnymi Plan komunikacji są:

- promowanie LSR,
- efektywne propagowanie informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia w przewidzianych w LSR przedsięwzięciach, wpisaniu się w cele i wskaźniki LSR,
- podejmowanie działań promocyjnych i szkoleniowych mających za zadanie wzbudzanie zainteresowania środkami unijnymi oraz zachęcenie potencjalnych beneficjentów do aplikowania o nie, zwiększając tym liczbę zrealizowanych przedsięwzięć, co przyczyni sie do konkurencyjności i atrakcyjności obszaru LGD,
- stworzenie pozytywnego obrazu Funduszy Europejskich oraz LGD, wśród społeczności z terenu objętego LSR.

Wśród oddziaływań informacyjno-promocyjnych, podejmowane będą:

- działania bezpośrednie,
- działania pośrednie,
- działania edukacyjne,

Rodzaje wskaźników, które identyfikować będą wielkość zaangażowania społeczności lokalnej w planie komunikacji:

- liczba spotkań,
- liczba artykułów w prasie lokalnej,
- liczba ulotek i publikacji przekazywanych na spotkaniach,
- liczba ankiet wysłanych do wnioskodawców zakończonych konkursów,
- liczba artykułów na stronie www LGD i gmin.

Grupy docelowe

Odbiorcami komunikatów o Funduszach Europejskich, są trzy grupy odbiorców docelowych, o różnych potrzebach informacyjnych:

- faktyczni i potencjalni beneficjenci: JST i ich jednostki organizacyjne, przedsiębiorcy, związki wyznaniowe, spółdzielnie, organizacje pozarządowe, instytucje rynku pracy, ochrony zdrowia, edukacji itp.,
- faktyczni i potencjalni uczestnicy: dzieci, młodzież, osoby wykluczone cyfrowo, bezrobotni oraz grupy defaworyzowane,
- odbiorcy rezultatów: wszyscy mieszkańcy z obszaru objętego LSR.

Szczegółowy plan komunikacji stanowi załącznik nr 5 do LSR

10. Zintegrowanie

Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości" jest komplementarna i jednocześnie uzupełnia Strategię Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, Powiatu Pleszewskiego i Gmin tworzących obszar LGD. Dokumenty te zyskają dodatkowe zabezpieczenie dzięki zjednoczeniu sił i uruchomieniu wsparcia dla rozwoju obszarów wiejskich naszego terenu. Lokalna Strategia Rozwoju jest również komplementarna w stosunku do programów operacyjnych takich jak: Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020 oraz Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020. Stanowi ich uzupełnienie i przyczyni się do kompleksowego, zrównoważonego rozwoju obszarów. Cele i przedsięwzięcia Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości" są zgodne z celami przekrojowymi PROW 2014 – 2020 tj. ochrona środowiska, przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz innowacyjność. Powiązania LSR z innymi dokumentami planistycznymi zostały opisane poniżej.

Komplementarność LSR w stosunku do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020	LSR
Tworzenie możliwości zatrudnienia poza	**CEL OGÓLNY II. Wzmocnienie i rozwój sektora**

rolnictwem bez zmiany miejsca zamieszkania **PRIORYTET/CEL SZCZEGÓŁOWY** ➢ 6A – Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy. ➢ 6B – Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich. **Cele przekrojowe.** ➢ **Innowacje**	**gospodarczego.** ➢ Tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy.
Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej na obszarach wiejskich **PRIORYTET/CEL SZCZEGÓŁOWY** ➢ 6B – Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich. **Cele przekrojowe.** ➢ Środowisko ➢ Łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej.	**CEL OGÓLNY I. Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP.** ➢ Działania służące zachowaniu i promowaniu lokalnego dziedzictwa, w tym tradycji, zwyczajów i obyczajów. ➢ Rozwijanie i/lub wyposażenie obiektów spełniających funkcje społeczne – kulturalne i sportowo-rekreacyjne. ➢ Wyposażenie obiektów spełniających funkcje społeczne – kulturalne, sportowe i rekreacyjne. ➢ Ochrona i promocja zabytków.
Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich i wykorzystanie potencjałów endogenicznych na rzecz rozwoju lokalnego **PRIORYTET/CEL SZCZEGÓŁOWY** ➢ 6B – Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich. **Cele przekrojowe.** ➢ Środowisko ➢ Łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej. ➢ Innowacje.	**CEL OGÓLNY I. Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP.** ➢ Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, w tym z zakresu: OZE, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zdrowego trybu życia. ➢ Organizacja niecyklicznych wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i sportowych. ➢ Działania służące zachowaniu i promowaniu lokalnego dziedzictwa, w tym tradycji, zwyczajów i obyczajów.

Komplementarność LSR w stosunku do Wielopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny	LSR
OŚ PRIORYTETOWA 4. Środowisko. **PRIORYTET INWESTYCYJNY 6c.** **Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturalnego.** **Cel szczegółowy 2.A.5** ➢ Zwiększona atrakcyjność obiektów kultury regionu.	**CEL OGÓLNY I. Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP.** ➢ Ochrona i promocja zabytków. ➢ Działania służące zachowaniu i promowaniu lokalnego dziedzictwa, w tym tradycji, zwyczajów i obyczajów.
OŚ PRIORYTETOWA 6 Rynek pracy **PRIORYTET INWESTYCYJNY 8i** **Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych**	**CEL OGÓLNY II. Wzmocnienie i rozwój sektora gospodarczego.** ➢ Tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy.

oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników. **Cel szczegółowy 2.A.5** ➢ Wzrost zatrudnienia osób bezrobotnych, poszukujących pracy i biernych zawodowo znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy.	

Komplementarność LSR w stosunku do Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	LSR
OŚ I OSOBY MŁODE NA RYNKU PRACY **PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.6 trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą sie, ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży** **Cel szczegółowy PI8.6** 2.Zwiększenie przedsiębiorczości osób młodych do 29 roku życia bez pracy z wykorzystaniem instrumentów zwrotnych.	**CEL OGÓLNY II. Wzmocnienie i rozwój sektora gospodarczego.** ➢ Tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy.

Komplementarność LSR w stosunku do Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego	LSR
CEL STRATEGICZNY 8 **Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa** **CEL OPERACYJNY 8.4** ➢ Promocja zdrowego trybu życia. **CEL OPERACYJNY 8.5** ➢ Wzmacnianie włączenia społecznego. **CEL OPERACYJNY 8.8** ➢ Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego. **CEL OPERACYJNY 8.10** ➢ Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego. **CEL STRATEGICZNY 6** **Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu.** **CEL STRATEGICZNY 7** **Wyrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia** **CEL OPERACYJNY 7.3** ➢ Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności.	**CEL OGÓLNY I. Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP.** ➢ Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, w tym z zakresu: OZE, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zdrowego trybu życia. ➢ Organizacja niecyklicznych wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i sportowych. ➢ Działania służące zachowaniu i promowaniu lokalnego dziedzictwa, w tym tradycji, zwyczajów i obyczajów. ➢ Ochrona i promocja zabytków. **CEL OGÓLNY II. Wzmocnienie i rozwój sektora gospodarczego.** ➢ Tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy.

Komplementarność LSR w stosunku do Strategii Rozwoju Powiatu Pleszewskiego na lata 2007 – 2015.

Strategia Rozwoju Powiatu Pleszewskiego	LSR
Cel strategiczny II Rozwój infrastruktury społecznej gwarantujący wzrost jakości życia mieszkańców powiatu pleszewskiego **Cel operacyjny 4** ➢ Wzrost zatrudnienia i ograniczenie skutków bezrobocia. **Zadanie 4.1** ➢ Tworzenie nowych miejsc pracy.	**CEL OGÓLNY II. Wzmocnienie i rozwój sektora gospodarczego.** ➢ Tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy.
Cel strategiczny I Poprawa standardu życia mieszkańców poprzez wzmocnienie infrastruktury technicznej jako czynnika wpływającego na rozwój gospodarczy powiatu. **Cel operacyjny 2** ➢ Poprawa jakości środowiska **Zadanie 2.4** ➢ Rozwój turystyki przyrodniczej	**CEL OGÓLNY I. Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP.** ➢ Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, w tym z zakresu: OZE, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zdrowego trybu życia. ➢ Wyposażenie obiektów spełniających funkcje społeczne– kulturalne, sportowe i rekreacyjne.

Komplementarność LSR w stosunku do Strategii Ochrony Środowiska dla Powiatu Pleszewskiego do 2017

Strategia Ochrony Środowiska dla Powiatu Pleszewskiego	LSR
Obszar priorytetowy V – Edukacja ekologiczna społeczeństwa. ➢ Kształtowanie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców powiatu pleszewskiego ✓ edukacja ekologiczna społeczeństwa w powiecie, ✓ konsultacje mieszkańców w sprawach związanych z ochroną środowiska.	**CEL OGÓLNY I. Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP** ➢ Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, w tym z OZE, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zdrowego trybu życia.

Komplementarność LSR w stosunku do Strategii Rozwoju Gminy Chocz na lata 2008 - 2020

Strategia Rozwoju Gminy Chocz	LSR
Zasadniczy obszar problemowy I. **Rozwój przedsiębiorczości i rolnictwa w gminie** **Cel generalny:** **Wzrost aktywizacji gospodarczej i efektywności rolnictwa** **Cel strategiczny 3** ➢ Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej.	**CEL OGÓLNY II. Wzmocnienie i rozwój sektora gospodarczego.** ➢ Tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy.
Zasadniczy obszar problemowy II. **Rozwój przedmiotowości indywidualnej i wspólnotowej w gminie.** **Cel generalny:** ➢ Poprawa stanu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców oraz	**CEL OGÓLNY I. Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP.** ➢ Organizacja warsztatów i szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności mieszkańców, w tym z OZE, ochrony

efektywności systemu edukacji. **Cel strategiczny 3** ➢ Wzrost szans rozwojowych dzieci i młodzieży szczególnie wiejskiej.	środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zdrowego trybu życia.

Komplementarność LSR w stosunku do Strategii Rozwoju Gminy Gizałki 2015 - 2025

Strategia Rozwoju Gminy Gizałki	LSR
CEL STRATEGICZNY 2. Stworzenie atrakcyjnych warunków do rozwoju i wypoczynku. **CEL STRATEGICZNY 1. Rozwój infrastruktury technicznej i gospodarki.**	**CEL OGÓLNY I. Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP** ➢ Budowa lub przebudowa obiektów spełniających funkcje społeczne – kulturalne i sportowo – rekreacyjne. ➢ Działania służące zachowaniu i promowaniu lokalnego dziedzictwa, w tym tradycji, zwyczajów i obyczajów. **CEL OGÓLNY II.** **Wzmocnienie i rozwój sektora gospodarczego.** ➢ Tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy.

Komplementarność LSR w stosunku do Strategii Rozwoju Gminy Gołuchów do 2015r.

Strategia Rozwoju Gminy Gołuchów	LSR
Cel generalny **Zwiększenie dochodów społeczności lokalnej z turystyki** **Cel szczegółowy I-A** ➢ Tworzenie warunków dla turystyki biznesowej. **Cel szczegółowy I-B** ➢ Tworzenie warunków dla turystyki rekreacyjnej. **Cel szczegółowy I-E** ➢ Skuteczna promocja turystyczna.	**CEL OGÓLNY I. Poprawa jakości życia, aktywizacja i integracja mieszkańców oraz promocja turystyki na obszarze LGD SWDP** ➢ Ochrona i promocja zabytków. ➢ Budowa lub przebudowa obiektów spełniających funkcje społeczne – kulturalne i sportowo – rekreacyjne. ➢ Wyposażenie obiektów spełniających funkcje społeczne – kulturalne, sportowe i rekreacyjne.

Podejście zintegrowane w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju rozpatrywać można na 3 poziomach:

- spójności celów LSR z planowanymi operacjami,
- związków pomiędzy różnymi podmiotami i aktorami lokalnymi w realizacji przedsięwzięć tak, aby zaangażowani zostali przedstawiciele wszystkich sektorów w planowane do realizacji przedsięwzięcia,
- oparcie realizacji przedsięwzięć o lokalne zasoby społeczne, kulturalne i przyrodnicze, tożsamość, wartości i specyfikę obszaru.

Mówiąc o zintegrowanym podejściu należy zwrócić uwagę na proces planowania strategicznego przeprowadzony podczas przygotowania Lokalnej Strategii Rozwoju. Proces planowania opierał sie na specyfice obszaru wskazanej w analizie SWOT oraz pozostałych formach konsultacji, które przeprowadzone były w ramach oddolnej inicjatywy z udziałem społeczności lokalnej. Przeprowadzenie procesu w taki sposób przekonuje, że w jego ramach uwzględnione zostały najistotniejsze cele dla społeczności lokalnej. Zaplanowane w ramach LSR przedsięwzięcia mają charakter zintegrowany, gdyż zakładają rozwiązanie najważniejszych dla obszaru problemów. Przy planowaniu zakresu operacji w ramach przedsięwzięć kierowano się również ich zintegrowaniem oraz wzajemnym oddziaływaniem.

Przedsięwzięcia zamierzone do realizacji w ramach LSR przewidują wykorzystanie wielu lokalnych zasobów. Wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia w ramach Celu ogólnego I dotyczyć będą poprawy warunków i jakości życia na obszarze działania LGD. Operacje będą polegać również na rozwijaniu aktywności, aktywizacji i integracji mieszkańców, budowie, modernizacji i wyposażeniu obiektów spełniających funkcje społeczne, kulturalne, sportowe i rekreacyjne.

Natomiast działania dotyczące grup społecznych rozwiązywać będą lokalne problemy związane będą z potrzebą podnoszenia poziomu kapitału społecznego.
Uzupełnieniem tych działań są przedsięwzięcia dotyczące Celu ogólnego II koncentrujące się na wzmocnieniu i rozwoju sektora gospodarczego, poprzez tworzenie i utrzymanie miejsc pracy z uwzględnieniem osób bezrobotnych należących do grupy defaworyzowanej. Planowane działania związane będą zatem z różnicowaniem gospodarki, tworzeniem i utrzymaniem miejsc pracy, z przechodzeniem do gospodarki opartej na wiedzy. Innowacyjność występować będzie w różnorakich momentach procesu przygotowania i wdrażania LSR i dotyczyć różnych jej przejawów.

Zgodnie z założeniami nowego programu LEADER wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju ma przyczyniać się do wspierania włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich. Oznacza to tworzenie alternatywnych źródeł dochodu, podnoszenie kwalifikacji i poziomu aktywności oraz mobilności aktywności wiejskiej, utrzymanie oraz tworzenie firm i miejsc pracy, a także wykorzystanie miejscowej infrastruktury i zasobów lokalnych do podniesienia jakości życia i atrakcyjności obszaru. Zaplanowane w ramach LSR cele oraz przedsięwzięcia bezpośrednio wpłyną na osiągniecie wyżej wymienionych efektów.
Utrzymanie i tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich wpłynie bezpośrednio na wzrost dochodów mieszkańców naszego obszaru oraz na jego rozwój gospodarczy.
Z punktu widzenia aktualnych uwarunkowań wyjątkowo ważne jest wsparcie podniesienia jakości kapitału społecznego. Przyczynią się do tego zaplanowane w LSR działania aktywizacyjne, zachęcające mieszkańców do zaangażowania społecznego i aktywnego członkostwa w organizacjach pozarządowych i grupach nieformalnych, budujące równocześnie tożsamość regionalną, wzmacniające więzi społeczne oraz poczucie odpowiedzialności za rozwój obszaru działania LGD. Zaplanowane w strategii działania przyczynią się do rozwoju kapitału społecznego poprzez wzrost wiedzy i umiejętności społeczeństwa obszaru LGD.
Działania służące zachowaniu i promowaniu lokalnego dziedzictwa, w tym tradycji, zwyczajów i obyczajów oraz ochrona i promocja zabytków spowodują większą dbałość o ich stan, a także pozwolą na zachowanie tych walorów dla przyszłych pokoleń.
Przedsięwzięcia inwestycyjne i promocyjne związane z turystyką oraz gastronomią przyczynią się do zwiększenia ilości turystów, a także wpłyną na wzrost dochodów mieszkańców i gmin naszego obszaru.

11. Monitoring i ewaluacja

Kompleksowy monitoring LGD i LSR będzie obejmował następujące elementy:

- wdrażanie LSR na podstawie danych źródłowych z LGD oraz na podstawie ankiet monitorujących zebranych od mieszkańców i beneficjentów oraz wywiadów bezpośrednich z mieszkańcami obszaru,
- weryfikację osiągania założonych celów oraz wskaźników zapisanych w LSR,
- weryfikację postępów finansowych realizacji projektu.

Ilościowa oraz jakościowa analiza danych będzie dokonywana systematycznie przez Zarząd i pracowników Biura LGD w sposób ciągły. Podsumowanie wyników i wnioski będą sporządzane przez podmiot zewnętrzny w połowie i na zakończenie realizacji programu. Bieżąca analiza pozwoli na efektywne monitorowanie funkcjonowania LGD i stopnia wdrażania LSR oraz na właściwe dokonanie jej ewaluacji pośredniej (on-going) oraz końcowej (ex-post). Ewaluację początkową stanowi opracowana na poziomie budowania LSR diagnoza obszaru wskazująca kluczowe obszary interwencji, przekładająca się na cele i wskaźniki zapisane w LSR.
Ewaluacja on-going i ex-post pozwoli na ustalenie związków pomiędzy podjętymi działaniami, jako reakcją na zaistniały stan, a uzyskanymi efektami. Zadaniem ewaluacji będzie zdiagnozowanie: w jakim stopniu cele założone w LSR są adekwatne do potrzeb mieszkańców, jaki jest stosunek nakładów do poniesionych efektów, w jakim stopniu założone przedsięwzięcia zostały zrealizowane, jaki jest stopień zaspokojenia potrzeb beneficjentów w wyniku osiągnięcia rezultatów, podejmowanych operacji. Ewaluacja pozwoli też na ocenę trwałości projektów po ich zakończeniu.
Monitoring będzie prowadzony na bieżąco w trakcie trwania realizacji programu. Na potrzeby przeprowadzenia monitoringu zostaną opracowane formularze zbierania danych – ankiety i sprawozdania.
Wszystkie elementy będą podlegały monitorowaniu przez cały okres realizacji programu. Ewaluacja obejmie w sposób szczególny cele określone w LSR, obowiązujące procedury, kryteria wyboru, budżet, harmonogram, ocenę pracowników Biura oraz organów LGD. Ewaluacja dokonana będzie po raz pierwszy po dwóch latach realizacji LSR i dotyczyć będzie dotychczasowego okresu wdrażania. Ewaluacja zakończy się sporządzeniem dokumentu, obejmującego wyniki analiz oraz wnioski i rekomendacje w zakresie każdej z nich. Dokument ten oraz wypracowane wzory ankiet, mogą stać się wzorcem dla LGD do przeprowadzenia ewaluacji ex-post na zakończenie wdrażania LSR. Proces ewaluacji prowadzić będzie podmiot zewnętrzny.

Procedury monitoringu i ewaluacji zostały opracowane w oparciu o obowiązujące wytyczne jak i rekomendacje z przeprowadzonej ewaluacji końcowej na zakończenie realizacji przez LGD SWDP umowy ramowej w ramach programu LEADER 2007-2013. Szczegółową procedurę dokonywania ewaluacji i monitoringu stanowi Załącznik nr 2 do LSR.

12. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Przewidziane do realizacji działania będą miały zasięg lokalny (granice powiatu pleszewskiego, obszar działania LGD), a rodzaj, skala i usytuowanie, tym samym wpływ na środowisko będzie badany na etapie realizacji konkretnych inwestycji. Wskazane w Strategii kierunki działań i ich realizacja na etapie sporządzania dokumentu programowego mającego charakter polityki i ich realizacja nie jest przesądzona. Strategia LGD na lata 2016 – 2022 jest nie tylko dokumentem spójnym wewnętrznie, ale również wykazuje wysoki poziom spójności ze strategicznymi dokumentami ogólnymi i sektorowymi wyższego rzędu o zasięgu krajowym przede wszystkim PROW NA LATA 2014 – 2020 oraz regionalnym – Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020. Ponadto zapisy projektu LSR oraz przewidziane w jej ramach działania będą powiązane i będą wpisywały się w zakres działań określony w Powiatowej Strategii Ochrony Środowiska. Przeprowadzone dla powyższych dokumentów oceny RDOŚ uwzględniają wszystkie skutki mogące wystąpić w związku z realizacją LSR. LSR zakłada zrównoważony rozwój obszaru LGD ze szczególnym uwzględnieniem aspektów i problemów środowiskowych również w kontekście ochrony zasobów przyrodniczych, a także podnoszenia wiedzy społeczności lokalnych w zakresie OZE, ochrony środowiska i zmian klimatycznych, co wpisuje się w założenia PROW 2014-2020 dotyczące wdrażania prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska. Na etapie prac nad LSR wykluczono oddziaływania skumulowane czy transgraniczne lub stanowiące ryzyko dla zdrowia ludzi czy zagrożenia dla środowiska. Wszystkie działania, które przewiduje się w LSR mają z założenia wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców, co wiąże się bezpośrednio z poprawą jakości środowiska naturalnego. Spośród form ochrony przyrody na obszarze LGD „Wspólnie dla Przyszłości" występują obszary Natura 2000. Największą powierzchnię zajmuje Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków tak zwane Dąbrowy Krotoszyńskie, które na obszarze działania LGD wynoszą 3 500 ha (co stanowi 4,9% powierzchni ogółem). Występują również obszary mające znaczenie dla Wspólnoty i są to: Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej leżące na terenie Dąbrów Krotoszyńskich oraz Glinianki w Lenartowicach, które wynoszą 7,4 ha (0,01% powierzchni ogółem). Planowane działania zawarte w LSR nie przewidują ingerencji w obszar Natura 2000.

Po przeprowadzeniu analizy zapisów LSR, LGD Stowarzyszenie „Wspólnie dla Przyszłości" stwierdza, że nie wyznacza ona ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a realizacja jej postanowień nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym Lokalna Grupa Działania stwierdza, że Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność (LSR) na lata 2016-2022 przygotowana przez stowarzyszenie „Wspólnie dla Przyszłości" nie kwalifikuje się do oceny RDOŚ.

13. Wykaz załączników

Załącznik nr 1 – Procedura aktualizacji LSR
Załącznik nr 2 – Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu
Załącznik nr 3 – Plan działania
Załącznik nr 4 – Budżet LSR
Załącznik nr 5 – Plan komunikacji

14. Źródła danych

1. Informacja o aktualnej sytuacji w rolnictwie na terenie Powiatu Pleszewskiego, Pleszew, dnia 19.09.2014r.
2. Strona Internetowa Starostwa Powiatowego w Pleszewie.
3. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Pleszewskiego na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021
4. Strategia Powiatu Pleszewskiego na lata 2007 – 2015
5. Bank Danych Lokalnych. Główny Urząd Statystyczny
6. Dane Powiatowy Urząd Pracy w Pleszewie.
7. Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej wielkopolskiego wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska w powiecie pleszewskim w roku 2013r.

15. Załącznik nr 1. Procedura aktualizacji LSR.

Załącznik nr 1 do LSR

PROCEDURA AKTUALIZACJI

LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU

Lokalna Strategia Rozwoju jest dokumentem, który będzie pozwalał na wprowadzenie zmian oraz uzupełnień. Zakłada się, że aktualizacja LSR wynikać może ze zmian w przepisach lub odgórnych dokumentach programowych, uwag zgłoszonych przez Instytucje Wdrążającą, będzie również odpowiedzią na pojawiające się spostrzeżenia z wdrażania LSR oraz przeprowadzonego monitoringu i ewaluacji.

Ponieważ Strategia to dokument, który został wypracowany z udziałem różnych lokalnych środowisk właśnie one zostaną włączone w konsultacje odnośnie realizacji i ewentualnych zmian. Wprowadzenie zmian i uzupełnień nie może jednak pozostawać w sprzeczności z wymogami pogromowych PROW 2014 – 2020.

W celu aktualizacji LSR, przyjmuje się następującą ścieżkę postępowania:

- Decyzje o podjęciu prac dotyczących aktualizacji LSR podejmuje Zarząd Stowarzyszenia właściwą uchwałą.
- Za przygotowanie projektów zamian odpowiadają Pracownicy Biura LGD.
- Proponowane zmiany do LSR wraz z uzasadnieniem będą przekazane do konsultacji społecznych z reguły na 2 tygodnie przed terminem ich przyjęcia, przy czym w informacji o zmianach konieczne jest podanie terminu zakończenia konsultacji.
  - ✓ na stronie internetowej LGD,
  - ✓ na tablicach informacyjnych urzędów gmin wywieszona zostaje informacja o planowanych zmianach wraz ze wskazaniem strony www, na której można zapoznać się z ich zakresem.
- W wyjątkowych sytuacjach, za które uważa się zagrożenie dla prawidłowej realizacji projektu możliwe jest skrócenie okresu konsultacji.
- Konsultacje z reguły kończą się na 7 dni przed terminem uchwalenia zmian, w sytuacjach wyjątkowych termin ten ulega skróceniu do 3 dni. W sytuacjach gdy skróceniu ulega okres konsultacji oraz gdy konsultacje kończą się na 3 dni przed przyjęciem zmian – przyspieszony zostanie termin przyjęcia tych zmian.
- Uwagi do projektu zmian mogą wnosić mieszkańcy, instytucje i organizacje z terenu działania LGD.
- Pracownicy Biura LGD sporządzają listę uwag ze wskazaniem istotnych zmian w Strategii będących wynikiem konsultacji.
- Zmiany do LSR zatwierdza Zarząd LGD zwykłą większością głosów.
- Wprowadzenie zmian LSR za każdym razem wymaga zatwierdzenia przez Instytucje Wdrażającą.

Aktualizacja Lokalnej Strategii Rozwoju będzie dokonywana w miarę potrzeb wynikających z dezaktualizacji danych, bądź zmiany przepisów prawnych mających istotny wpływ na treść dokumentu.

16. Załącznik nr 2. Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu.

Załącznik nr 2 do LSR

PROCEDURY DOKONYWANIA EWALUACJI I MONITORINGU

1. Ewaluacja wewnętrzna (bieżąca, realizowana samodzielnie)

Ewaluacja wewnętrzna LSR - seria przeprowadzanych corocznie ćwiczeń analityczno-refleksyjnych, których celem będzie bieżąca analiza procesu wdrażania i jego efektów oraz zmian w otoczeniu LSR, tak, by lepiej rozumieć osiągane rezultaty i umieć z wyprzedzeniem oszacować, w jakim stopniu zbliżają się one do osiągnięcia celów. Wyniki ewaluacji wewnętrznej będą podstawą do podejmowania decyzji o ewentualnej zmianie kierunku działań – jeśli to będzie konieczne – oraz stanowić wkład w ewaluację zewnętrzną.

Ewaluacja wewnętrzna będzie stanowić uzupełnienie monitoringu o konieczną interpretację (identyfikację przyczyn ewentualnych problemów), ocenę i rekomendację działań.

Ewaluacja wewnętrzna będzie realizowana w oparciu o spotkanie wykorzystujące narzędzia o charakterze refleksyjno-analitycznym opisane w Podręczniku monitoringu i ewaluacji LSR jako **warsztat** refleksyjny (zwany dalej „warsztatem"). Podstawowym materiałem do pracy będą zestawienia i materiały z procesu realizacji LSR przygotowane przez pracowników LGD.

Warsztat będzie przeprowadzony **na początku każdego roku kalendarzowego,** tak, aby wypracowane wnioski mogły zasilić o dodatkowe informacje sprawozdanie roczne z realizacji LSR za rok poprzedni. Warsztat opierać się będzie na rzetelnych wynikach, dlatego całoroczny cykl działań przygotowujący do warsztatu przebiegać będzie w następujący sposób:

- **Bieżąca działalność biura LGD ma być nastawiona na zbieranie informacji zwrotnej o odbiorze realizacji LSR i działań LGD**, poprzez np.: **dokumentowanie spotkań** z mieszkańcami, wnioskodawcami (w biurze LGD i poza nim) pod kątem zgłaszanych uwag, problemów, potrzeb itp., zbieranie opinii społeczności lokalnej o odbiorze realizacji LSR poprzez np.: **przeprowadzenie wywiadów, ankiet, sondaży lub inne narzędzia do zbierania opinii** od kluczowych interesariuszy (gminy) i przedstawicieli społeczności lokalnej.

- **Pracownicy biura LGD przygotowują zestawienie dostępnych danych za badany okres i przekazują je uczestnikom warsztatu co najmniej trzy dni przed spotkaniem.** Dane dotyczyć będą co najmniej**: realizacji finansowej LSR i rzeczowej** (osiągnięte wartości wskaźników), **funkcjonowania LGD i biura** (m.in. działań informacyjno-promocyjnych, działań doradczych, funkcjonowania partnerstwa i organów LGD), **sytuacji społeczno-gospodarczej** obszaru LGD w oparciu o dostępne dane statystyczne, dostępne aktualne opracowania.

- **Biuro LGD zorganizuje co najmniej 5-godzinny warsztat** na temat realizacji LSR i o działaniach LGD w minionym roku.

Uczestnicy: pracownicy biura LGD, członkowie Zarządu i Rady LGD . LGD może zaprosić do udziału w warsztatach przedstawicieli innych LGD, beneficjentów oraz przedstawicieli samorządu województwa, co może wpłynąć na poprawę komunikacji i wzajemnego zrozumienia, poszukiwania wspólnych rozwiązań dla zidentyfikowanych problemów, jak również przyczynić się do wymiany dobrych praktyk oraz przygotowania się do wspólnie zorganizowanej ewaluacji zewnętrznej.

Dyskusja zorganizowana będzie co najmniej wokół poniższych pytań

a) Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?
b) W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiąganie wskaźników w zaplanowanym czasie?
c) W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?

d) W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?
e) Czy przyjęty system wskaźników dostarcza wszystkie potrzebne informacje niezbędne do określenia skuteczności interwencyjnej strategii?
f) Czy procedury naboru wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?
g) Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
h) Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?

Uszczegółowienie powyższych pytań zawarte jest w formularzu sprawozdania rocznego (stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszych Wytycznych).

Szczegółowy plan warsztatu do ewentualnego wykorzystania przez LGD zawarty jest w Podręczniku monitoringu i ewaluacji LSR.

Podsumowanie spotkania – polegać będzie na zebraniu wszystkich ustaleń dotyczących koniecznych działań do wdrożenia w kolejnym roku.

Prezentowane dane i ustalenia poczynione w ramach warsztatu **będą gromadzone w uporządkowany sposób i porównywalny z roku na rok,** tak by mogły stanowić użyteczny wkład w analizę prowadzoną przez ewaluatorów zewnętrznych po zakończeniu realizacji LSR (ewaluacja zewnętrzna).

Podsumowanie warsztatu w postaci syntetycznych odpowiedzi na poruszane zagadnienia oraz informacji na temat sposobu wdrożenia rekomendacji, będzie elementem sprawozdania rocznego.

2.Ewaluacja zewnętrzna (zlecona zewnętrznym ewaluatorom)

Termin realizacji badania
Realizacja badania odbywać się będzie jednokrotnie, **w latach 2020-2022**, aby była możliwość włączenia wyników badania do systemu LGD w kolejnym okresie programowania.

Wykonawca badania
Ewaluację zewnętrzną przeprowadzać będzie **niezależny ewaluator.** Rekomenduje się, by kilka LGD zlecało ewaluację zewnętrzną wspólnie (badanie obejmuje kilka LSR), np. w ramach danego województwa. W ten sposób zagwarantowana zostanie porównywalność wyników różnych LGD w ramach województwa.

Wykonawca badania powinien posiadać odpowiednie doświadczenie w realizacji badań ewaluacyjnych. Wymaga się, aby Wykonawca spełniał minimum następujące wymagania:

- Udokumentowane doświadczenie w realizacji przynajmniej dwóch badań ewaluacyjnych programów współfinansowanych ze środków publicznych, w tym jedno powinno dotyczyć obszaru rozwoju obszarów wiejskich. Minimalna wartość badań powinna stanowić co najmniej wartość ¾ kwoty, którą LGD zamierza przeznaczyć na realizację przedmiotowego badania.
- Dysponowanie zespołem co najmniej 3 ekspertów, w tym: kierownika badania, który posiada doświadczenie w koordynacji badań ewaluacyjnych, eksperta posiadającego doświadczenie w realizacji badań o charakterze jakościowym i ilościowym, eksperta posiadającego doświadczenie w realizacji badań o charakterze społeczno-gospodarczym.

Minimalne wymagania odnośnie oferty Wykonawcy na realizację badania

Oferta Wykonawcy powinna gwarantować odpowiednią jakość badania. Wymaga się, aby opis sposobu realizacji badania zaproponowany przez Wykonawcę w ofercie zawierał co najmniej:

a) Kontekst realizacji badania.
b) Cele badania.

c) Obszary/ pytania badawcze.

d) Opis metodyki badania.

Minimum metodyczne badania powinno zapewnić triangulację metod i źródeł danych, w związku z czym w badaniu powinny być zastosowane: analiza danych zastanych, badanie jakościowe i badanie ilościowe. Szczegółowe informacje w tym zakresie zawarte są w Podręczniku monitoringu i ewaluacji LSR. Oferta powinna szczegółowo wskazać wielkość i strukturę prób badań ilościowych i jakościowych wraz z uzasadnieniem. Elementy te powinny podlegać ocenie na etapie wyboru oferty.

e) Sposób prezentacji wyników.

f) Harmonogram realizacji badania.

LGD, poprzez odpowiednie kryteria wyboru oferty, zagwarantowuje wybór oferty najkorzystniejszej, gwarantującej odpowiednią jakość badania. Dlatego najważniejszym kryterium oceny ofert będzie więc „jakość" rozumiana jako:

- jakość koncepcji badania,
- jakość metodyki, narzędzi badawczych oraz sposobu organizacji badania.

Zakres badania

Ewaluacja zewnętrzna dotyczyć będzie co najmniej następujących **pytań/obszarów badawczych**:

Zagadnienie podlegające badaniu	Pytania/obszary badawcze
Ocena wpływu na główny cel LSR	▪ Jaki jest stopień osiągnięcia celu głównego i przypisanych do niego wskaźników LSR?
Ocena wpływu na kapitał społeczny	▪ Jaki jest wpływ LSR na kapitał społeczny, w tym w szczególności na aktywność społeczną, zaangażowanie w sprawy lokalne? ▪ W jaki sposób należałoby wspierać rozwój kapitału społecznego w przyszłości?
Przedsiębiorczość	▪ W jakim stopniu realizacja LSR przyczyniła się do rozwoju przedsiębiorczości? ▪ Czy i w jaki sposób wspieranie przedsiębiorczości w ramach kolejnych edycji LSR jest wskazane?
Turystyka i dziedzictwo kulturowe	▪ W jakim stopniu LSR przyczyniła się do budowania lokalnego potencjału w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego? ▪ W jakich kierunkach należy wspierać rozwój lokalnego potencjału turystycznego?
Grupy defaworyzowane	▪ Czy w LSR właściwie zdefiniowano grupy defaworyzowane oraz czy realizowane w ramach LSR działania odpowiadały na potrzeby tych grup? ▪ Jaki był wpływ LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego? ▪ Jakie działania należy podejmować w skali lokalnej na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego?
Innowacyjność	▪ W jakim stopniu projekty realizowane w ramach LSR były innowacyjne? ▪ Jakie można wyróżnić typy innowacji powstałych w ramach LSR?
Projekty współpracy	▪ Jaka była skuteczność i efekty działania wdrażania projektów współpracy? ▪ Jaką formę i zakres powinny przyjmować projekty współpracy w przyszłości?
Ocena funkcjonowania LGD	▪ Czy sposób działania partnerów w ramach LGD pozwalał na efektywną i skuteczną realizację LSR? ▪ Jaka jest skuteczność i efektywność działań biura LGD

	(animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych? ▪ Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD by skuteczniej realizowała LSR?
Ocena procesu wdrażania	▪ Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR odbywała się zgodnie z planem? ▪ Czy procedury naboru, wyboru i realizacji projektów były wystarczająco przejrzyste i przyjazne dla beneficjentów? ▪ Czy kryteria pozwalały na wybór najlepszych projektów (spójnych z celami LSR)? ▪ Czy przyjęty system wskaźników pozwalał na zebranie wystarczających informacji o procesie realizacji LSR i jej rezultatach?
Wartość dodana podejścia LEADER	▪ Czy działalność LGD wpływa na poprawę komunikacji pomiędzy różnymi aktorami, budowanie powiązań między nimi i sieciowanie? ▪ Czy stworzony dzięki wsparciu w ramach LSR potencjał rozwojowy jest w dostateczny sposób wykorzystywany i promowany? ▪ Czy projekty realizowane w ramach LSR są spójne ze zidentyfikowanym potencjałem rozwojowym obszaru objętego LSR i czy te projekty przyczyniają się do jego wzmocnienia? ▪ Czy przeprowadzone w ramach LSR inwestycje są komplementarne względem siebie lub względem wiodącego projektu/tematu określonego w LSR?

Wymagana struktura raportu końcowego z ewaluacji zewnętrznej:

a) Streszczenie najważniejszych wyników badania.
b) Spis treści.
c) Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.
d) Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania.
e) Opis wyników badania wraz z ich interpretacją.
f) Odpowiedź na wszystkie wskazane pytania badawcze.
g) Podsumowanie zawierające wnioski i rekomendacje.
h) Spis tabel i wykresów.
i) Aneksy tworzone w toku realizacji badania

Raport końcowy ma syntetycznie i przekrojowo omówić otrzymane wyniki badania, co oznacza, że nie może sprowadzać się do zreferowania (streszczenia) uzyskanych danych i odpowiedzi pochodzących z przeprowadzonych badań. Rekomendacje przedstawione w raporcie będą sformułowane na podstawie wniosków wynikających z przeprowadzonych badań, mających pokrycie w informacjach prezentowanych w raporcie końcowym.

Informacja o wynikach ewaluacji zewnętrznej LSR

Raport z badania LSR zamieszczony będzie na stronie internetowej LGD oraz przesłany (w wersji elektronicznej, edytowalnej) do MRiRW. Wraz z raportem, LGD przekaże do MRiRW informacje na temat sposobu realizacji rekomendacji i zaleceń

17. Załącznik nr 3. Plan Działań.

Załącznik nr 3 do LSR

CEL OGÓLNY nr 1	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			RAZEM 2016-2023		Program PROW/ RPO	Poddziałanie/ zakres Programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźnika	Razem planowane wsparcie w PLN		
Cel szczegółowy 1: Wzrost wiedzy i umiejętności społeczeństwa obszaru LGD oraz aktywnego udziału mieszkańców w działaniach lokalnych.														
Przedsięwzięcie I.1.1	2.12 Liczba wydarzeń / imprez (Liczba wyd. integ, kult. i sport. organiz. przez benef. z dla społ. lokalnej)	~~7szt.~~ 27szt	~~30~~ 60	~~60 000,00~~ 120981,00	~~9szt.~~ 15szt	~~70~~ 100	~~80 000,00~~ 79 019,00	~~6szt.~~ 0szt.	100	~~60 000,00~~ 0,00	~~22~~ 42	200 000,00	PROW	Realizacja LSR
	4.3 Liczb wydarzeń adresowanych do mieszkańców (Liczba wyd. integ., kult. i sport. organiz. przez LGD z dla społ. lokalnej)	3szt.	30	24 000,00	4szt.	70	32 000,00	3szt.	100	24 000,00	10	80 000,00	PROW	Aktywizacja
Przedsięwzięcie I.1.2	2.1 Liczba szkoleń (Liczba zorg. przez benef. w warsztatów i szkoleń podn. wiedzę i umiejęt. mieszkańców obszaru LGD SWDP)	5szt.	30	30 000,00	5szt.	70	40 000,00	5szt.	100	30 000,00	15	100 000,00	PROW	Realizacja LSR

Przedsięwzięcie I.1.3	Liczba zorg. przez LGD warszt. i szkoleń podn. wiedzę i umiejętności mieszk.	3szt.	30	16 020,00	4szt.	70	22 560,00	3szt.	100	16 020,00	10	54 600,00	PROW	Aktywizacja
	Liczba osobodni szkoleń dla prac. i organów LGD	55 osobodzień	52	30 500,00	37 osobodzień	87	20 600,00	14 osobodzień	100	6 100,00	106	57 200,00	PROW	Aktywizacja
	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	24szt.	60	0,00	12sz.	30	0,00	4szt.	10	0,00	40	0,00	PROW	Aktywizacja
	4.3 Liczba spotkań adresowanych do mieszkańców (Liczba spotkań inf-kons. org. przez LGD dla mieszkańców obszaru objętego LSR)	6szt.	60	4920,00	3szt.	90	2460,00	1szt.	100	820,00	10	8200,00	PROW	Aktywizacja
Przedsięwzięcie I.1.4	Liczba wydarzeń służących zachowaniu i promocji lokalnych tradycji, zwyczajów lub obyczajów	~~6szt.~~ 14 szt.	~~40~~ 73	~~90 400,00~~ 170 297,00	~~6szt.~~ 3 szt.	~~80~~ 89	~~90 400,00~~ 36 000,00	~~3szt.~~ 2 szt.	100	~~45 200,00~~ 19 703,00	~~15~~ 19	226 000,00	PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 1				~~255 840,00~~ 396718,00			~~288 020,00~~			~~182 140,00~~		726 000,00		

							232639,00			9 6 643,00				
Cel szczegółowy 2: Wzrost aktywności społeczeństwa w oparciu o obiekty infrastruktury społecznej- kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej.														
Przedsięwzięcie I.2.1	2.4 Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	~~7 szt.~~ 37 szt.	~~18~~ 86	~~156 000,00~~ 1 638 635,00	~~30 szt.~~ 6 szt.	~~97~~ 100	~~1 159 570~~ 107 214,00	~~1~~ 0	100	~~300 000,00~~ 0,00	~~38 szt.~~ 43 szt.	1 615 570,00 + 130 279,00 = 1 745 849,00	PROW	Realizacja LSR
	Liczba operacji obejmujących wyposażenie obiektów spełniających funkcje społeczne i sportowo – rekreacyjne. *wskaźnik będzie realizowany bezkosztowo w ramach wskaźnika: Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	~~6 szt.~~ 20 szt.	~~50~~ 100	~~47 000,00~~ 0,00	0 szt.	100	0,00	0	100	0,00	17 szt.	~~178 850,00~~ 0,00	PROW	Realizacja LSR
	2.5 Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	~~5 szt.~~ 16 szt.	~~42~~ 100	~~236 000~~ 1 398 151,00	~~5 szt.~~ 0 szt.	~~84~~ 100	~~723 890,00~~ 0,00	~~2 szt.~~ 0 szt.	100	~~375 690,00~~ 0,00	~~12 szt.~~ 16 szt.	1 335 580,00 + 14 000,00 + 48 571,00 = 1 398 151,00	PROW	Realizacja LSR
	~~2.10 Liczba zrealizowanych operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa~~	~~1 szt.~~ 13	100	~~14 000,00~~ 0,00	0 szt.	~~0~~ 100	0	0 szt.	~~0~~ 100	0,00	~~1 szt.~~ 13 szt	~~14 000,00~~	PROW	Realizacja LSR

	~~lokalnego.~~ Liczba rozwijanych obiektów spełniających funkcje społeczne, kulturalne sportowo-rekreacyjne* wskaźnik będzie realizowany bezkosztowo w ramach wskaźnika: Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej													
Razem cel szczegółowy 2				~~453 000,00~~ 303678 6,00			~~1 965 310,00~~ 107214,00			~~725 690,00~~ ~~0,00~~		3 144 000,00		
Cel szczegółowy 3:Wzrost oferty turystycznej regionu														
Przedsięwzięcie 1.3.1	Liczba wydawnictw promujących region * wskaźnik może być realizowany bezkosztowo realizując inne przedsięwzięcia i wskaźniki	6szt.	50	40 000,00	4szt.	84	27 000,00	2szt.	100	13 000,00	12	80 000,00	PROW	Rezlizacja LSR
Przedsięwzięcie I.3.2	Liczba przygotowanych projektów współpracy	2szt.	100	0,00	0szt.	100	0,00	0szt.	100	0,00	2	160 000,00	PROW	Współpraca
	Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	4szt.	100	0,00	0szt.	100	0,00	0szt.	100	0,00	4		PROW	Współpraca

	Liczba zrealizowanych projektów współpracy	2szt.	100	160 000,00	0szt.	100	0,00	0szt.	100	0,00	2		PROW	Współpraca
Przedsięwzięcie I.3.3	2.9 Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restaurskim (Liczba zabytków poddanych pracom konser. lub restaur. w wyniku wsparcia otrz.w ramach real. strategii.)	2szt.	100	250 000,00	0szt.	100	0,00	0szt.	100	0,00	2	250 000,00	PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 3				450 000,00			27 000,00			13 000,00		490 000,00		
Razem cel ogólny 1				~~1 158 840,0 0~~ 3 883 504,00			~~2 280 330, 00~~ 366 853,00			~~920 830,0 0~~ 109 643,00		4 360 000,00		
CEL OGÓLNY nr II Wzmocnienie i rozwój sektora gospodarczego														
Cel szczegółowy 1 Tworzenie miejsc pracy, z uwzględnieniem osób bezrobotnych należących do grupy defaworyzowanej (ludzie młodzi, bezrobotni +30).														
Przedsięwzięcie II.1.1	Liczba nowo powstałych podm. dz. gosp. utworzonych przez osoby z grupy defaworyzowanej	~~6szt.~~ 4 szt.	~~50~~ 40	~~360 000,00~~ – 120 000,00 = 240 000,00	~~4szt.~~ 6 szt.	~~73~~ 100	~~240 000,00~~ + 120 000,00 = 360 000,00	~~2szt.~~ 0 szt.	~~100~~ 0	~~120 000, 00~~ 0,00	~~12~~ 10	~~720 000,0 0~~ 600 000,00	PROW	Realizacja LSR(Premie)

	1.2 Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa.	~~6szt.~~ 5 szt.	~~44~~ 31	1 005 000,00~~+~~ 120 000,00 + 500 000,00 - 25 000,00 - 210000 =1 390 000,00	9szt.	~~82~~ 87	875 000,00 + 500 000,00 +25 000,00 +210 000,00 = 1 610 000,00	2szt.	100	400 000,00	~~12~~ 16	2 280 000,00 + 120 000,0 +1000000 ,00 = 3 400 000 ,00	PROW	Realizacja LSR
	Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje* wskaźnik rozliczany w ramach Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	2 szt	25		6szt.	100		0szt.	100		8		PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy II				~~1 865 000,00~~ 1 630 000,00			~~1 615 000,00~~ 1 970 000,000			~~520 000,00~~ 400 000,00		4 000 000,00		
Razem cel ogólny II				~~1 865 000,00~~ 1 630 000,00			~~1 615 000,00~~ 1 970 000,000			~~520 000,00~~ 4000 000,00		4 000 000,00		
Razem LSR				~~3 023 840,00~~ – 5 513 504,00			~~3 895 330,00~~ 2 336 853,00			~~1 440 830,00~~ 509643,00		8 360 000,00		
Razem planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach poddziałania Realizacja LSR PROW													4 000 000,00PLN, czyli 50% budżetu poddziałania Realizacja LSR	

Poddziałanie /zakres programu	Wysokość budżetu	% budżetu poddziałania

Współpraca PROW	160 000,00	1,92
Realizacja LSR	8 000 000,00	95,69
Aktywizacja	200 000,00	2,39
Razem	8 360 000,00	100

18. Załącznik nr 4. Budżet.

Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (PLN)	
	PROW	**Razem**
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	8 000 000,00	8 000 000,00
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	160 000,00	160 000,00
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	1 650 000,00	1 650 000,00
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	200 000,00	200 000,00
Razem	**10 010 000,00**	**10 010 000,00**

PLAN FINANSOWY W ZAKRESIE PODDZIAŁANIA 19.2 PROW 2014 – 2020.

	Wkład EFRROW	**Budżet państwa**	**Wkład własny będący wkładem krajowym środków publicznych**	**RAZEM**
Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych	**3 843 252,00**	**2 196 748,00**		**6 040 000,00**
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	**1 247 148,00**		**712 852,00**	**1 960 000,00**
Razem	**5 090 400,00**	**2 196 748,00**	**712 852,00**	**8 000 000,00**

19. Załącznik nr 5. Plan komunikacyjny.

Ogólne cele działań informacyjno-promocyjnych.

Podstawowym celem działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez LGD, jest przekazanie potencjalnym i faktycznym beneficjentom, uczestnikom projektów, ich odbiorcom oraz mieszkańcom obszaru LGD, komunikatów zachęcających do korzystania ze środków pochodzących z Funduszy Europejskich, a także dostarczanie informacji o możliwości ubiegania się o nie, dla realizacji dążeń rozwojowych.

Celami ogólnymi planu komunikacji są:

- promowanie LSR
- efektywne propagowanie informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia w przewidzianych w LSR przedsięwzięciach, wpisaniu sie w cele oraz wskaźniki LSR.
- podejmowanie działań promocyjnych i szkoleniowych mających za zadanie wzbudzanie zainteresowania środkami unijnymi oraz zachęcenie potencjalnych beneficjentów do aplikowania o nie, zwiększając tym liczbę zrealizowanych przedsięwzięć, co przyczyni sie do konkurencyjności i atrakcyjności obszaru LGD.
- stworzenie pozytywnego obrazu Funduszy Europejskich oraz LGD, wśród społeczności z terenu objętego LSR.

Cele szczegółowe działań informacyjnych i promocyjnych:

- aktywizacja mieszkańców z obszaru objętego LSR w ubieganiu się o wsparcie z Funduszy Europejskich,
- wspieranie beneficjentów w realizowaniu projektów poprzez fachową informację oraz pomoc w ich rozliczaniu,
- zapewnienie społeczeństwu informacji na temat projektów realizowanych w ramach LSR współfinansowanych z Funduszy Europejskich oraz korzyściach wynikających z ich realizacji,
- wzmocnienie szerokiej akceptacji społecznej dla innowacyjnych działań realizowanych przy pomocy Funduszy Europejskich,
- kreowanie pozytywnego wizerunku LGD, jako miejsca gdzie efektywnie wykorzystuje się szanse stwarzane Polsce przez członkostwo w Unii Europejskiej.

Działania komunikacyjne, z zakresu ubiegania się o wsparcie ze środków z Funduszy Europejskich, kierowane są do poszczególnych grup docelowych i realizowane za pomocą różnych narzędzi. Akcja promocyjna składa się z dwóch rodzajów oddziaływań przebiegających w tym samym czasie:

- działań informacyjnych – skierowanych do wszystkich mieszkańców z obszaru LGD, realizowanych poprzez: kampanie prowadzone w mediach, strony internetowe, umieszczanie ogłoszeń, cykle spotkań informacyjnych;
- działań promocyjnych – mających za zadanie promowanie środków unijnych jako marki, dającej szansę na rozwój społeczno-gospodarczy, realizowanych m.in. poprzez rozpowszechnienie i uwydatnienie nazw projektów zrealizowanych wcześniej przez LGD lub na terenie objętym jej działalnością.

Wśród oddziaływań informacyjno-promocyjnych, podejmowane są:

- działania bezpośrednie – polegające na wykorzystaniu: strony internetowej LGD do informowania i promowania środków unijnych, rozpowszechnianie sieciowych materiałów informacyjnych, doradztwo w siedzibie LGD, konferencje, prezentacje i szkolenia specjalistyczne, drukowane oraz elektroniczne materiały informacyjne, akcje i wydarzenia promocyjne, konkursy itp.;
- działania pośrednie – realizowane poprzez kampanie reklamowe w mediach lokalnych, społecznościowych oraz sprofilowanych, mailingi, lobbing, reklamę szeptaną;
- działania edukacyjne – wykorzystujące przewodniki oraz instrukcje zamieszczone na stronie internetowej LGD, informację i doradztwo w siedzibie stowarzyszenia, szkolenia, konferencje, seminaria, warsztaty, różnego rodzaju publikacje, m.in.: ulotki, poradniki, kompendia, informatory o Funduszach Europejskich itp.

Grupy docelowe

Odbiorcami komunikatów o Funduszach Europejskich, są trzy grupy odbiorców docelowych, o różnych potrzebach informacyjnych:

- faktyczni i potencjalni beneficjenci – którzy skorzystają ze współfinansowania projektu z funduszy europejskich, potrzebujący oni wiedzy oraz wsparcia merytorycznego na każdym etapie realizacji projektu oraz zachęty do skorzystania ze środków unijnych, w grupie tej są: jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, przedsiębiorcy, związki wyznaniowe, spółdzielnie, organizacje pozarządowe, instytucje rynku pracy, ochrony zdrowia, edukacji itp.
- faktyczni i potencjalni uczestnicy projektów – potrzebują informacji na temat korzyści z uczestnictwa w projekcie współfinansowanym z funduszy europejskich oraz motywacji do zainteresowania się nowymi możliwościami, które one dają, są to głównie: młodzież, osoby wykluczone cyfrowo, bezrobotni oraz zagrożeni bezrobociem, osoby +30, niepełnosprawni,
- odbiorcy rezultatów, czyli ogół społeczeństwa – korzystający z pracy i projektów zrealizowanych przez innych, potrzebują informacji o działaniach realizowanych w oparciu o środki unijne, są obserwatorami i adresatami dokonujących się zmian – to wszyscy mieszkańcy z obszaru objętego LSR.

Termin	Cel komunikacji	Nazwa działania komunikacyjnego	Adresaci działania komunikacyjnego (grupy docelowe)	Środki przekazu	Wskaźniki realizacji działań komunikacyjnych – liczba działań	Planowane efekty działań komunikacyjnych – liczba osób objętych działaniem	Budżet
II. pół. 2016	Poinformowanie ogółu mieszkańców o LSR	Kampania informacyjna dotycząca głównych założeń LSR na lata 2016 – 2020	- wszyscy mieszkańcy obszaru LGD	- artykuły w prasie lokalnej; - ogłoszenia na tablicach informacyjnych Urzędów Gmin; - strona internetowa; - ulotki	- Liczba artykułów – 1 - Liczba wywieszonych ogłoszeń - 7 - Liczba stron internetowych – 1 - Liczba ulotek – 1 000	Liczba poinformowanych osób – 20 000	8 500,00
II. pół. 2016	- Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o LSR, jej głównych celach, zasadach przyznawania dofinansowania oraz tych projektów, które będą miały największe szanse wsparcia budżety LSR. - Poinformowanie potencjalnych	Kampania informacyjna. Spotkania nt. zasad oceniania i wyboru operacji przez LGD	- wszyscy mieszkańcy obszary LGD - wszyscy potencjalni wnioskodawcy - pracownicy biura LGD, organy LGD.	-spotkania informacyjno - konsultacyjne; - ogłoszenia na tablicach informacyjnych Urzędów Gmin; - strona internetowa; - doradztwo - szkolenia	- Liczba zrealizowanych spotkań – 2 - Liczba wywieszonych ogłoszeń - 7 - Liczba stron internetowych – 1 - Liczba dni doradczych – 25 - Liczba szkoleń - 2	Liczba uczestników spotkań – 30 - Liczba poinformowanych osób poprzez ogłoszenia i stronę internetową – 500 Liczba podmiotów którym udzielono indywidualnego doradztwa – 10	17 080,00

	wnioskodawców o głównych założeniach interpretacji poszczególnych kryteriów oceny używanych przez organ decyzyjny LGD					Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD - 36	
I pół. 2017	- Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o LSR, jej głównych celach, zasadach przyznawania dofinansowania oraz tych projektów, które będą miały największe szanse wsparcia z budżetu LSR. - Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o głównych założeniach interpretacji poszczególnych kryteriów oceny używanych przez LGD	Kampania informacyjna. Spotkania nt. zasad oceniania i wyboru operacji przez LGD	- wszyscy mieszkańcy obszary LGD - wszyscy potencjalni wnioskodawcy - pracownicy biura LGD, organy LGD.	- spotkania informacyjno - konsultacyjne; - ogłoszenia na tablicach informacyjnych Urzędów Gmin; - strona internetowa; - doradztwo - szkolenia	- Liczba zrealizowanych spotkań – 2 - Liczba wywieszonych ogłoszeń - 7 - Liczba stron internetowych – 1 - Liczba dni doradczych – 25 - Liczba szkoleń - 1	Liczba uczestników spotkań – 30 - Liczba poinformowanych osób poprzez ogłoszenia i stronę internetową – 500 - Liczba podmiotów którym udzielono indywidualnego doradztwa – 10 - Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD - 18	9 080,00
II pół. 2017	Uzyskanie informacji zwrotnej nt. oceny jakości pomocy świadczonej przez LGD	Badanie satysfakcji wnioskodawców LGD dot. jakości pomocy świadczonej przez LGD.	- wnioskodawcy w poszczególnych zakresach operacji w ramach LSR	- ankiety	- Liczba ankiet rozesłanych wśród wnioskodawców - 20	- Zwrot ankiet na poziomie 80 %	0,00
II pół. 2017	Uzyskanie informacji zwrotnej na temat wdrażania LSR.	Konsultacje dotyczące ewentualnych zmian w LSR	- wszyscy mieszkańcy obszary LGD	- ankieta	Liczba rozdysponowanych ankiet - 200	- Zwrot ankiet na poziomie 40 %	0,00
I pół. 2018	- Przekazanie informacji o	Kampania	- wszyscy mieszkańcy	- spotkania	- Liczba zrealizowanych	Liczba uczestników	9 080,00

	możliwości aplikowania; - Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o LSR, jej głównych celach, zasadach przyznawania dofinansowania oraz tych projektów, które będą miały największe szanse wsparcia z budżetu LSR. - Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o głównych założeniach interpretacji poszczególnych kryteriów oceny używanych przez LGD	informacyjna dotycząca głównych założeń LSR na lata 2016 – 2020 oraz o dalszej możliwości aplikowania. Spotkania nt. zasad oceniania i wyboru operacji przez LGD	obszaru LGD - wszyscy potencjalni wnioskodawcy - pracownicy biura LGD, organy LGD.	informacyjno - konsultacyjne; - ogłoszenia na tablicach informacyjnych Urzędów Gmin; - strona internetowa; - doradztwo - szkolenia	spotkań – 2 - Liczba wywieszonych ogłoszeń - 7 - Liczba stron internetowych – 1 - Liczba dni doradczych – 25 - Liczba szkoleń - 1	spotkań – 30 - Liczba poinformowanych osób poprzez ogłoszenia i stronę internetową – 500 Liczba podmiotów którym udzielono indywidualnego doradztwa – 10 Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD - 18	
II pół. 2018	Poinformowanie ogółu mieszkańców o LSR oraz wstępnych efektach	Kampania informacyjna dotycząca głównych założeń LSR na lata 2016 – 2020 oraz efektów jej wdrażania.	- wszyscy mieszkańcy obszary LGD	- strona internetowa; - ulotka	- Liczba stron internetowy – 1 - Liczba ulotek - 800	- Liczba poinformowanych osób – 1 500	5 270,00
I pół. 2019	Uzyskanie informacji zwrotnej nt. oceny jakości pomocy świadczonej przez LGD	Badanie satysfakcji wnioskodawców LGD dot. jakości pomocy świadczonej przez LGD.	- wnioskodawcy w poszczególnych zakresach operacji w ramach LSR	- ankiety	- Liczba ankiet rozesłanych wśród wnioskodawców - 20	- Zwrot ankiet na poziomie 80 %	0,00
I pół. 2019	- Przekazanie informacji o możliwości aplikowania;	Kampania informacyjna	- wszyscy mieszkańcy obszary LGD	- spotkania informacyjno -	- Liczba zrealizowanych spotkań – 1	Liczba uczestników spotkań – 30	8 540,00

	- Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o LSR, jej głównych celach, zasadach przyznawania dofinansowania oraz tych projektów, które będą miały największe szanse wsparcia z budżetu LSR. - Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o głównych założeniach interpretacji poszczególnych kryteriów oceny używanych przez LGD	dotycząca głównych założeń LSR na lata 2016 – 2020 oraz o dalszej możliwości aplikowania. Spotkania nt. zasad oceniania i wyboru operacji przez LGD	- wszyscy potencjalni wnioskodawcy - pracownicy biura LGD, organy LGD.	konsultacyjne; - ogłoszenia na tablicach informacyjnych Urzędów Gmin; - strona internetowa; - doradztwo - szkolenia	- Liczba wywieszonych ogłoszeń - 7 - Liczba stron internetowych – 1 - Liczba dni doradczych – 25 - Liczba szkoleń - 1	- Liczba poinformowanych osób poprzez ogłoszenia i stronę internetową – 500 Liczba podmiotów którym udzielono indywidualnego doradztwa – 10 Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD - 18	
II pół. 2019	- Przekazanie informacji o możliwości aplikowania; - Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o LSR, jej głównych celach, zasadach przyznawania dofinansowania oraz tych projektów, które będą miały największe szanse wsparcia z budżetu LSR. - Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o głównych założeniach interpretacji poszczególnych kryteriów oceny używanych przez LGD	Kampania informacyjna dotycząca głównych założeń LSR na lata 2016 – 2020 oraz o dalszej możliwości aplikowania. Spotkania nt. zasad oceniania i wyboru operacji przez LGD	- wszyscy mieszkańcy obszary LGD - wszyscy potencjalni wnioskodawcy	- spotkania informacyjno - konsultacyjne; - ogłoszenia na tablicach informacyjnych Urzędów Gmin; - strona internetowa; - doradztwo	- Liczba zrealizowanych spotkań – 1 - Liczba wywieszonych ogłoszeń - 7 - Liczba stron internetowych – 1 - Liczba dni doradczych – 25	Liczba uczestników spotkań – 30 - Liczba poinformowanych osób poprzez ogłoszenia i stronę internetową – 500 Liczba podmiotów którym udzielono indywidualnego doradztwa – 10	540,00

II. pół.2019	Poinformowanie ogółu mieszkańców o LSR i jej dotychczasowych efektach.	Kampania informacyjna dotycząca głównych założeń LSR na lata 2016 – 2020 oraz efektów jej wdrażania.	- wszyscy mieszkańcy obszary LGD	- strona internetowa; - ulotka	- Liczba stron internetowy – 1 - Liczba ulotek – 800.	- Liczba poinformowanych osób – 1 500	5 270,00
I pół. 2020	- Przekazanie informacji o możliwości aplikowania; - Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o LSR, jej głównych celach, zasadach przyznawania dofinansowania oraz tych projektów, które będą miały największe szanse wsparcia z budżetu LSR. - Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o głównych założeniach interpretacji poszczególnych kryteriów oceny używanych przez LGD	Kampania informacyjna dotycząca głównych założeń LSR na lata 2016 – 2020 oraz o dalszej możliwości aplikowania. Spotkania nt. zasad oceniania i wyboru operacji przez LGD	- wszyscy mieszkańcy obszary LGD - wszyscy potencjalni wnioskodawcy	- spotkania informacyjno - konsultacyjne; - ogłoszenia na tablicach informacyjnych Urzędów Gmin; - strona internetowa; - doradztwo	- Liczba zrealizowanych spotkań – 1 - Liczba wywieszonych ogłoszeń - 7 - Liczba stron internetowych – 1 - Liczba dni doradczych – 25	Liczba uczestników spotkań – 30 - Liczba poinformowanych osób poprzez ogłoszenia i stronę internetową – 500 Liczba podmiotów którym udzielono indywidualnego doradztwa – 10	540,00
I pół. 2020	Uzyskanie informacji zwrotnej nt. oceny jakości pomocy świadczonej przez LGD	Badanie satysfakcji wnioskodawców LGD dot. jakości pomocy świadczonej przez LGD	- wnioskodawcy w poszczególnych zakresach operacji w ramach LSR	- ankiety	- Liczba ankiet rozesłanych wśród wnioskodawców - 20	- Zwrot ankiet na poziomie 80 %	0,00
II pół. 2020	Poinformowanie ogółu	Kampania	- wszyscy mieszkańcy	- artykuły w prasie	- Liczba artykułów - 1	Liczba	1 500,00

	mieszkańców o efektach LSR	informacyjna dotycząca głównych efektów LSR na lata 2016 – 2020.	obszary LGD	lokalnej; - ogłoszenia na tablicach informacyjnych Urzędów Gmin; - strona internetowa;		poinformowanych osób – 20 000	
RAZEM							**65 400,00**

Analiza efektywności zastosowania działań komunikacyjnych i środków przekazu

Planowana ewaluacja Planu Komunikacji oraz sprawozdawczość z prowadzonych działań informacyjno-promocyjnych

W zasadniczym procesie wdrażania LSR istotna jest kontrola przebiegu tego procesu oraz ocena skuteczności podejmowanych działań. Zadanie to ma charakter permanentny i obliguje instytucje zaangażowane, w to działanie, do prowadzenia badań ewaluacyjnych dotyczących stanu wdrażania Planu Komunikacji oraz przeprowadzania analiz efektywności podejmowanych działań informacyjno-promocyjnych. W związku z powyższym zakłada się, iż informacje na temat działań podjętych w tym zakresie, w danym okresie czasu, publikowane będą w formie sprawozdań oraz raportów: okresowych, rocznych i końcowych, na stronach internetowych LGD, a także gmin objętych LSR.

Planowana ewaluacja Planu Komunikacji dotyczyć będzie oceny założonych w nim celów w oparciu o efektywność, skuteczność, adekwatność i trwałość zrealizowanych działań informacyjnych i promocyjnych. Ocena dokonywana będzie, na podstawie prowadzonych badań, polegające na określeniu wpływu podjętych działań, zastosowanego kanału przekazu informacji, sposobu sformułowania komunikatu, na ostateczny poziom wiedzy poinformowanych odbiorców. Badania przeprowadzane zostaną wśród odbiorców każdej z grup docelowych i dotyczyć będą wszystkich obszarów oddziaływań informacyjno-promocyjnych, a wykorzystane zostaną w nich, takie narzędzia jak: ankiety, wywiady, analizy danych statystycznych.

Opis wniosków/opinii zebranych podczas działań komunikacyjnych, sposobu ich wykorzystania w procesie realizacji LSR.

Realizacja LSR powinna przynieść planowane efekty zakładane na etapie jej opracowania, ale jednocześnie musi mieć na względzie siłę opiniotwórczą wskazującą, możliwe do wprowadzenia, różnego rodzaju zmiany i korekty. Realizacja Planu Komunikacji przewiduje pozyskanie informacji na temat funkcjonowaniu LGD oraz realizacji LSR. W tym celu planuje się podjęcie działań dzięki, którym otrzymane zastaną informacje na temat: profesjonalizmu kadr oraz stopnia przejrzystości działań LGD, jej zaangażowania w budowanie pozytywnego wizerunku funduszy unijnych, a także stopnia realizacji LSR. Informacje dotyczące tych zagadnień zbierane będą w trakcie szkoleń, konferencji, warsztatów oraz innych wydarzeń organizowanych przez LGD (głównie w formie ankiet), jak i również podczas wywiadów z beneficjentami, organami i członkami LGD, a także z pracownikami biura. Ich rezultaty pozwolą na wprowadzenie niezbędnych zmian/aktualizacji, zarówno we wdrażaniu LSR, jak i w funkcjonowaniu poszczególnych instytucji LGD. Przyczynią się także, do przeprowadzenia usprawnień w zakresie podnoszenia kompetencji pracowników udzielających porad np. w zakresie komunikacji społecznej.

W przypadku pojawienia się problemów z realizacją LSR, bądź koniecznością zamiany koncepcji działania LGD, planowane jest wprowadzenie następujących środków naprawczych:
- właściwe informowanie mieszkańców, w sposób jasny i spójny, o podejmowanych przez LGD działaniach,
- przygotowywanie przedsięwzięć szkoleniowych i zaangażowanie wykwalifikowanej kadry.

Efekty podejmowanych, w ramach Planu Komunikacji działań, będą upubliczniane na stronie internetowej LGD, oraz posłużą do udoskonalenia kształtu komunikacji w kolejnych etapach realizacji LSR.

* Rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020" ze zmianami.